

HON ÄR PRÄSTEN FRÅN AMBASSADEN

Sidan 6

**Kyrkomötet: Vem ska betala
vad gravarna kostar?** Sidan 4

**Tänk om vi hade gudstjänst
i fabriken eller på kontoret?** Sidan 9

**Han är företagaren som ber
för sina sjuka kunder** Sidan 18

Sök lösningar bortom graven

»Ska kommersiella vårdbolag ta över kyrkogårdarna, kanske?«

I NORRA FINLAND, i sameområdet Sápmi, är traditionen ofta att de anhöriga gräver sina näras och käras gravar själva.

Så är det inte nödvändigtvis på de stadsplanerade kyrkogårdarna i låt oss säga Esbo eller Vanda. Där sköts gravprocedurerna mera industriellt, av begravningsbyråer, kanslistor och män i gula västar i minigrävmaskiner.

Så 2 000 euro för en grav är inte detsamma i Utsjoki som i Helsingfors, säger samernas representant i kyrkomötessalen i Åbo.

Nej, det är det inte, säger biskopen i Helsingfors; han ska precis ska iväg för att inviga ett dyrt minnesmärke på avlidna republikens presidenters gravplats i huvudstaden.

Kyrkomötet använde i år mycket sessions-tid till att diskutera finländska gravar och deras ekonomi. Enligt lag är det den evangelisk-lutherska kyrkan som sköter dem, som en samhällsuppgift som staten har förbundit sig att betala kyrkan för.

Ceremoni och rit kring den avlidnas minne och kropp kan variera. Men i myllan läggs alla oberoende av härkomst, religion och livs-åskådning, alla till samma pris – av lutheranerna.

TJÄNSTEN kring gravarna är den överlägset dyraste av alla tjänster kyrkan gör för det övriga samhället (de andra är att sköta om museala hus och att folkbokföra sina egna tre och en halv miljon medlemmar).

Samtidigt med statens sparande vill kyrkan nu samtidigt internt fördela om statspengarna mellan rika och fattiga församlingar. Det blir många reformer på en gång. Det kan dess-

utom leda till att det blir väldigt dyrt för en fattig att bli begravnen i en storstadsförsamling. I kyrkomötet antyddes gravkostnader på närmare 5 000 euro för en grav – eller risker för *gravshopping* till grannförsamlingar där det är billigare.

Från Jyväskylä, en mellanstor finländsk orsts samfällighet, kommer förslaget om att, om statens sparande ska bestå, så kunde kyrkan dra sig ur begravningsväsendet. Det slukar kyrkoskattemedel från kyrkans kärnverksamhet, som trots allt inte är att begrava. Bland annat betalar kyrkan ju också för att den som kanske aldrig har betalat en enda cent i kyrkoskatt begravs på lika villkor med alla andra.

Och vem ska ta över? Välfärdsområdena, vars ekonomi enligt rubrikerna i medierna inte heller är så värst solid? Kommunens kultursektor? Kommersiella vårdbolag, som ett sista led i den service man ger kunden?

I KYRKAN borde man dock veta att man leker lite med elden ifall man lättvindigt antyder att man skulle avsluta samhällskontraktet kring kyrkogårdarna.

Det öppnar snabbt diskussionen om huruvida Museiverket och Senatsfastigheter kanske ska ta över de medeltida kyrkobyggnader för att bevara dem som kulturarv. Eller att registermyndigheten MDB tar över kyrkans medlemsregister helt och hållet.

Med det skulle kyrkan snart stå inför scenariot att inte heller få bära upp sin medlemsavgift, kyrkskatten, i samarbete med Skatteförvaltningen. Om den automatiken skulle upphöra skulle det om någonting ha ödesdigra ekonomiska konsekvenser för kyrkan.

Därför behövs det lite politisk vilja av både kyrka och kyrkominister så att gravfrågan i Finland får en lösning.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Rebecca Pettersson
tfn 040 831 6788

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Sofia Torvalds
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemsshushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 62 € Utlandet 87 €

I DETTA NUMMER

Så kolliderar kyrka och samhälle ibland

Teologen Jyri Komulainen har forskat i konflikterna mellan kyrka och tänkande i tiden. De förstärks av arga plattformar på sociala medier som X. **Sid 4**

De vill ge de svaga en röst i KP

En grupp diakoner har börjat blogga på KP:s webbsida. De påpekar att deras klienter lever under svåra ekonomiska omständigheter – liksom ofta diakonerna själva. **Sid 16**

Han bad till Gud: Använd mig!

När Magnus Finskas sitter på sitt företags kontor får han kunder på besök, och ofta frågar han: Får jag be för dig? Ibland händer det att sjuka blir friska. **Sid 18**

Höstdagarna hade succéprogram

Årets Höstdagar lockade 600 ungdomar till Toijala. Till det mest uppskattade programmet hörde Höstdagarnas egen version av Masked singer. **Sid 24**

www.kyrkpressen.fi

facebook.com/kyrkpressen

instagram.com/kyrkpressen

”Det är lättare i skogen”

Vem är du? Skogen kan bli vår tröst, ett rum för själavård och frid. Det säger prästen **Ann-Louise Harberg** som skrivit en bok om skogens gåvor.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Ann-Louise Harberg och hennes pappa Jens delar en intensiv kärlek till skogen. Den berättar de om i boken *Ta emot skogens gåvor*.

Du har en egen ”barnaskogstro”. Hur ser den ut?

– När jag var liten före eftisarnas tid var jag ofta ensam hemma långa stunder under eftermiddagen. Jag märkte att jag inte kände mig riktigt trygg inomhus, men genast när jag gick ut kom jag igång med att leka. Vi bodde precis vid skogen. En dag var jag med om något jag aldrig glömmet: Allt slöt sig runt mig, jag kände en närvaro. Jag kände att något viktigt hände. Jag visste att jag är välkommen i världen, jag är älskad som den jag är, och den här stunden är en gåva. Något liknande händer mig fortfarande då och då.

Det är kanske en upplevelse många av oss haft i skogen: här har jag en plats.

– Ja. Både pappa och jag misstänker att människan har en hemkänsla i skogen. Det finns nå-

gonting i människans grundväsen som lätt relaterar till naturen, något som gör att vi känner oss hemma där. Och när vi känner oss hemma där hittar vi oss själva bättre. Vi orienterar oss fram till något i vårt inre som behöver uppmärksamhet – och det vet vi inte om innan. Ibland är det ren glädje vi får uppleva.

Kan det rent av vara sådant vi tränger undan och inte släpper fram?

– Ja, och det kan vara en av de lite mer obekväma gåvorna. Men när vi tar emot avskildheten i skogen så kommer vi ju vidare. Min pappa är inte troende, men i skogen får han en känsla av tröst, mening och att vara en del av naturen. Det är en upplevelse av att allt liv i skogen inte är så väsensskilt från oss.

– Vi har båda blivit helt övermannade av frid under skogspromenader, men också av känslan av att vi vill möta något i oss själva nu, något som kan ha med vårt samvete att göra. Det här låter ju som en kristen syndabekännelse, men vi har båda upplevt det. Pappa säger: Det kommer när man sitter där, insikten om att det här gjorde du inte bra.

Vi behöver kanske träna det här? Vi kan kanske inte förvänta oss en mirakulös upplevelse första gången vi tar en skogspromenad?

– Precis så. På det viset har tiden i skogen mycket gemensamt med bönelivet. Det är inte ett enda långt skogsbesök utan många gånger som bygger upp något. Vi ställer oss mer och mer till förfogande. Det gäller att gå utan förväntan.

GÖR: Är kaplan vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Uppvuxen i Mariehamn, bor i Uppsala.
AKTUELL MED: Boken ”Ta emot skogens gåvor” (Litorale) tillsammans med sin pappa Jens Harberg.
FAVORITSKOG: Stadsskogen i Uppsala.

Måste det vara en djup skog eller duger en liten skogsdunge?

– Den djupa skogen är underbar men vi kan inte alltid ta oss dit. Då tar man det man får: en skogsdunge eller bara ett träd. Då kan det räcka med en sådan liten, grön hälsning.

Möter ni Gud i skogen?

– Jag brukar säga att jag ställer mig till förfogande till Gud i skogen, och min pappa brukar säga att han ställer sig till förfogande till allt levande i skogen. Det som är det underbara är att vi ju har mötts i den här existentiella praktiken. Som präst blir jag bara glad av att vi hittar något gemensamt i den. För mig är det tydligt att jag ber till Gud i skogen. Den bönen har blivit allt tystare, jag använder inte längre så många ord. Jag bara står och öppnar mig och tar emot, ställer mig till förfogande till Gud. Pappa säger att han förstär inte exakt vad bön är, men när jag säger att man även kan vara tyst, då förstår han ändå någonting.

Är det lättare att hitta frid i skogen än hemma?

– För den moderna människan som är väldigt uppkopplad och upptagen och rastlös kan en praktik med stillhet och meditation vara för svår. Men eftersom skogen troligen talar till någon sorts grundidentitet vi har är det lättare där. Vi promenerar sakta, ögonen har något att vila på, vi får sinnesintryck. Det märkliga är att de intrycken inte stör vår begrundan. Tvärtom: de kanske gör den lättare. Jag föreslår en tur till skogen för den som känner ett vagt behov av stillhet eller av att tänka tankar färdigt.

Jyri Komulainen är en aktiv debattör – också i de sociala mediernas allt aggressivare värld.

FOTO: AARNE ORMIO/
KYRKANS BILDBANK

Sociala medier ger oss importerad split

Teologen och forskaren **Jyri Komulainen** är en av få finländska teologer som aktivt är kvar på den allt mer busiga plattformen X. Polarisering är ett av teman i kyrkans fyraårsberättelse han har varit med om att skriva.

TEXT: **JAN-ERIK ANDELIN**

– X och dess algoritmer har sedan **Elon Musk** blev ägare förändrats verkligen mycket. Det är på inga vis ett samtalsforum längre. Det är ett slagfält och ett allmänt gatuslagsmål, säger teologen **Jyri Komulainen**.

Han är 56, forskare och teolog och var i tio år biskopsmörets sekreterare. Han hör till de få inom kyrkan som tar fajten med den nya tidens slagbultar i det hårdnande klimatet på det sociala mediet X.

Med internationella mått har han inga stora skaror som följer honom där, på det före detta Twitter. Följarna är omkring 6 000. Men han håller ut och tweatar, intuitivt och snabbt.

– Det islamofobiska trollandet där är kraf-

tigt av en del finländska politiker, till och med riksdagsledamöter. Min agenda är att påminna om att vanliga muslimer är vanliga människor, och om att hatprat som riktas mot dem inte bara är fel, utan också ett farligt hot mot vår finländska samhällsfred.

Men det är ensamt i debatten. Andra i kyrkan kan gilla hans inlägg, men få går med i diskussionerna, kompar eller ger spridning, säger han.

Ärkebiskopens (**Tapio Luoma**) och de andra biskoparnas kommunikation betecknar han som ”mest typisk kommunikation från en institution”.

– Det är aforistiska tankar, bibelverser och sedan någon gång ett politiskt ställningstagande, som i vintras när ärkebiskopen ganska explicit kritiserade **Petteri Orpos** regering.

Yttre polarisering tar sig in i kyrkan

Jyri Komulainen arbetar sedan fyra år tillbaka inom Kyrkans forskning och utbildning och har varit med om att skriva den evangelisk-lutherska kyrkans fyraårsberättelse.

Den är i sin egen lite speciella tradition ett slags forskningsöversikt, främst över vad kyrkans egna forskare har gjort. Utifrån det ger fors-

X – i dag en symbol för arg global debatt. BILD: UNSPLASH

karna rekommendationer om hur det kunde vara klokt för kyrkan att gå vidare.

Jyri Komulainen är en udda fågel i forskarteamet vid Kyrkostyrelsen.

De flesta andra är sociologer och religionsvetare; han är som teolog så kallad systematiker och inriktad på hur kristet tänk svarar mot ideologier i samhället just nu. Så han har haft ansvar för kapitlet om hur kyrkan har stött ihop med det omgivande samhället åren 2019–2023.

Polariseringen är den stora frågan. Ofta spilar en yttre diskussion i samhället in i kyrkan och skapar läger också där. Rapporten citerar religionsvetaren **Tuomas Äystö** om att ”kyrkan är så stor och mångfacetterad att delarna i den ofta till slut samtalar via medierna”.

Först listar Jyri Komulainen riksdagsledamot **Päivi Räsänen**s rättssak. Efter att ha kritiserat kyrkans engagemang i Pride 2019 fick hon ett åtal om hets mot folkgrupp. Hon har friats i två instanser, men fallet är nu i Högsta domstolen och väntas bli en vattendelare i frågor om religions- och yttrandefrihet.

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost: redaktionen@kyrkpressen.fi
Telefon: 040 831 6902

Fyraårsberättelsen konstaterar att fallet Räsänen har påverkat den offentliga bilden av kyrkan, även om hon själv flera gånger har talat om att gå ur, och mycket av hennes stöd kommer från andra kyrkor och samfund.

Biskopar på olika linjer

Också i andra incidenter har kyrkans representanter skapat turbulens med att ta ställning i frågor som upplevts politiska.

Hösten 2023 tog Helsingfors församlingen Haagan seurakunta på X ställning mot regeringens nedskärningspolitik som "gudlös". Man citerade Matteusevangeliet, om att frånta dem som har lite också det de har.

Två biskopar tänkte olika här. Helsingfors stifts egen biskop **Teemu Laajasalo** påminde varnande om att människor ur alla partier hör till församlingen. Ärkebiskop Tapio Luoma ansåg för sin del att det hör till kyrkans mandat att säga till när det behövs.

Representanter för kyrkan har kritiserat köttproduktion, skatteflykt eller ställt sig bakom proteströrelsen Elokapiina, vilket i en del fall har slutat med att kyrkan har backat i konflikten.

Kyrkans mission har fått kritik för påstådda vänstersympatier. Finska Missionssällskapet deltog 2021 i kampanjen *430 miljoner* mot skatteflykt. På det reagerade Centralhandelskammarens vd **Juho Romakkaniemi**, med rötter i Samlingspartiet. Han ansåg att FMS ställde sig bakom "yttervänsterns" intressen.

» Woke är ett problematiskt ord. Men används nu också i kyrkan.«

Tycker illa om ordet "woke"

Polariseringen går snabbt med allt aggressivare sociala medier som X, som också importerar motsättningar, främst från USA

– Ta ordet *woke* som numera också förekommer i inlägg i kyrkan. Alla frågor som kräver att man ger social rättvisa en tanke buntas ihop till en sån här halmgubbe i debatten som man sedan kritiserar. *Dygdsignalering* eller *moralisering* är andra begrepp från ett amerikanskt kulturkrig, säger Jyri Komulainen.

Vill man i kyrkorna ta intryck från stora världen önskar Jyri Komulainen att vi skulle lyssna mera på det globala syd.

– I Afrika, Asien och Latinamerika görs teologi om till exempel fattigdom på ett sätt som hjälper kyrkorna i norr. Den verklighet som de här kyrkorna lever i står ju också på många sätt närmare Bibelns värld, säger han.

Kyrkpressen har tidigare (KP nr 13) rapporterat om växande tolerans för tro, och om mäns och pojkers nya andliga intresse, som är ett av de större temana i fyraårsberättelsen.

Kyrkans fyraårsberättelse

Sammanfattar forskning om den evangelisk-lutherska kyrkan. Bygger ofta på breda publikundersökningar gjorda av kyrkan, men också av andras forskning.

Ger underlag för biskopar, präster och kyrkans beslutsfattare av styra kyrkans verksamhet **Har publicerats** sedan 1967.

Kyrkomötet debatterade orättvisor kring gravar

Det är olika dyrt att bli begraven i de olika församlingarna i landet. Beroende på ort kan det kosta allt från 300 till över 1 600 euro.

Gravväsendet väckte lång debatt vid kyrkomötets höstsession i Åbo. Staten skär i vad man betalar till den evangelisk-lutherska kyrkan som sedan 2004 har samhällsupdraget att ansvara för att vi finländare begravs.

Allt flera församlingar behöver i dag lappa på kostnaderna för gravhållningen med kyrkskatte-medel. Det anses i sin tur bli orättvist, eftersom församlingsborna då betalar också för den som inte hör till kyrkan.

Kyrkan arbetar samtidigt på en reform där de omkring 110 miljonerna i statsmedel ska fördelas om. I reformen skulle församlingar i de stora städerna matematiskt vara de stora förlorarna.

– Det drabbar församlingar som redan nu har det största tillväxttrycket. I Helsingfors skulle gravavgifterna efter den här reformen behöva höjas med 287 procent, sade kyrkoherden och prästombudet **Päivi Vähäkangas**.

Den här delegationen uppvaktade social- och hälsovårdsministern. FOTO: SOFIA TORVALDS

Diakoner: Nedskärningarna drabbar de svagaste

En grupp diakoniarbetare från Borgå stift överräckte för några veckor sedan under ledning av biskop **Bo-Göran Åstrand** en skrivelse till social- och hälsovårdsminister **Kaisa Juuso**. Ministern kunde inte vara på plats utan representerades av sin specialmedarbetare **Hannu Peurasaari**.

Ani Iivanainen, diakon från Esbo svenska församling, var den som först kläckte idén om att uppvakta ministern om hur regeringens nedskärningar syns bland diakonins klienter.

– Statistiken visar att behovet av stöd har ökat sedan regeringen skurit ner på sociala förmåner. Nedskärningarna drabbar hårdast dem som redan har det ekonomiskt svårt. Vi vet att många som tidigare klarat sig inte gör det längre. Det här ökar polariseringen i samhället.

Lena Blomstedt, som är tf. diakon i Sibbo svenska församling, påpekar att det som får lasset att välta för en enskild klient kan vara penningssummor som för någon mer välbeställd verkar vara små. Det kan vara en tandläkarräkning. Det kan vara medicinkostnader.

– 100 euro i månaden är en enorm summa för en person som lever på fattigdomsgränsen. Ofta väljer en klient som inte har pengar att inte köpa mediciner, om hen måste välja mellan mediciner och mat. Men det skapar bara större problem och blir i längden dyrare för samhället.

Riku Bucht, ombud från Jyväskylä, ser faran att kyrkan får lämna gravväsendet åt någon annan.

FOTO: KYRKANS BILDBANK/JALMARI SALOVIRTA

Kyrkomötesombud från Jyväskylä har på gång en motion om att kyrkan skulle avstå från gravväsendet helt och hållet.

Kyrkan söker ny kanslichef

Kyrkomötet får i vår välja en ny kanslichef som den högsta tjänsteinnehavaren vid Kyrkostyrelsen i Helsingfors. Den nuvarande kanslichefen **Pekka Huokuna** meddelade vid kyrkomötet att han går i pension hösten 2025.

Jockum Krokfors kommer att jobba för Martyrkyrkans vänner. FOTO: ARKIV/NICKLAS STORBJÖRK

Jockum Krokfors blir verksamhetsledare för MKV

Kyrkoherden i Jakobstads svenska församling **Jockum Krokfors** blir ny verksamhetsledare för Martyrkyrkans Vänner från april nästa år. Till en början kommer han att vara tjänstledig.

– Jag har fått en yttre och en inre kallelse som jag tackat ja till, säger Jockum Krokfors.

Krokfors kommer till en början att jobba sida vid sida med MKV:s grundare och hedersordförande **Johan Candelin**.

Kyrkoherdetjänsten besätts med en tillfällig lösning medan Krokfors är tjänstledig.

– Jag har tjänat Jakobstads svenska församling i 30 år. Det känns aldrig som rätt tidpunkt att lämna en församling. Men det är bra bäddat då budgeten för nästa år är gjord och alla tjänster är besatta, säger Krokfors till KP.

Rättelse

I Kyrkpressen nr. 18, sid 4–5 hade vi felaktigt grupperat Helsingfors Mission (Helsinki Missio) som en kyrklig organisation. Flera kända profiler inom kyrkan sitter i organisationens beslutande organ, men Helsinki Missio är religiöst och politiskt obunden och inte organisationellt anknuten till kyrkan.

Hon är präst och hon är gift med Norges ambassadör. Under åren av utlands-kommenderingar har **Cecilie Jørgensen Strømmen** tackat för varje plats där de fått bo. Hon är nyfiken på allt. – Kan du förklara för mig varför finländare är en kvart tidiga när de kommer till en bjudning?

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Man svetsas samman – eller bryts isär

Vi träffas på Designmuseet i Helsingfors, för Cecilie Jørgensen Strømmen är intresserad av finsk design.

– Marimekko, Iittala, Arabia, Johanna Gullichsen, räknar hon upp.

Hon lyfter på muggen i Designmuseets kafé.
– Aha, det här är Iittalas nya mönster!

Hon har bott i Helsingfors i ett år och några månader tillsammans med sin man Wegger Christian Strømmen, som är Norges ambassadör i Finland.

– Vi är så tacksamma för hur vi blivit emottagna här – bättre än i någon stad där vi bott tidigare. Men jag ser inte fram emot vintern, den är lång och mörk och hal som i Norge ... I år *måste* jag skaffa dubbskor.

Hon växte upp i Grimstad i södra Norge, i det norska bibelbältet. Hennes familj var stor – bägge föräldrarna hade många syskon – och särskilt om somrarna samlades hela släkten i Grimstad.

– Jag lärde mig att folk är väldigt olika, men alla ska ändå bli inkluderade.

I högstadiet engagerade hon sig i det kristna skolungdomsarbetet. Hon gick på ledarkurs och fick förtroendeuppdrag.

– Det räckte länge innan jag insåg att den organisationen inte var för kvinnliga präster.

Men hon hade inte tänkt bli präst på den tiden. Hon skulle bli läkare. Hon tog ett mellanår efter gymnasiet och studerade vid en folkhögskola i Alta uppe i norr för att förbereda sig inför inträdesexamen.

– Men sedan tänkte jag att om jag ska studera medicin måste jag ha koll på mina värderingar. Så jag bestämde mig för att gå en bibelskola.

● Oslo, Norge

Hon trivdes i Oslo, där bibelskolan var, men undervisningen var inte riktigt för henne.

– Man kan få en överdos av Bibeln. Jag ville ha mer kunskap.

Alltså började hon gå på föreläsningar vid teologiska fakulteten, och det tyckte hon var härligt. Teolog hade hon ändå inte tänkt bli. Men ett möte ändrade på allt.

– Jag träffade studentprästen vid teologiska fakulteten i juli, och jag kom ut som teologistuderande!

Under studietiden sökte hon sig första gången utomlands. Hon studerade i Tyskland, och hon fick ett stipendium för att studera nyhebreiska i Israel och få en examen på det.

– Men det var så svårt! När läraren föreläste på hebreiska förstod jag ingenting. Jag var helt säker på att jag skulle misslyckas med tenten. Då reste jag hem och fick låna ett rum på biblioteket och satt varje dag och läste hebreiska, både för- och eftermiddag. Jag plöjde igenom hela Första Mosebok på hebreiska. Då kunde jag det!

Under studieåren hände något annat som skulle forma hennes liv: hon gick på en väns bröllop.

– Och när jag kom hem sa jag till mamma: Nu har jag träffat någon speciell.

Det är 40 år sedan hon träffade sin man, och idag har de varit gifta i 37 år. Största delen av sitt äktenskap har de bott utomlands. Det har svetsat dem samman på ett sätt som ett annorlunda liv inte hade gjort.

– Det är så livet i utlandet blir: *You make it or you break it.*

● Tel Aviv, Israel

År 1987 var hon klar med sina teologistudier, och hade gift sig. Hennes man var jurist och advokat, men intresserad av att jobba i utrikestjänst.

»*Man kan få en överdos av Bibeln. Jag ville ha mer kunskap.*«

– Vi kände att alla runt omkring oss gärna ville forma oss, men vi ville hitta vår egen grund först. Vi ville bygga upp vår egen identitet – vi är nämligen ganska snälla och eftergivna båda två.

Hon längtade efter att bli prästvigd tillsammans med sina studiekamrater, men det gick inte. Enligt reglerna måste hon bli ordinerad till en tjänst, och hon skulle ju åka iväg med sin man.

– Jag var så ledsen! När alla mina vänner blev ordinerade satt jag och grät.

I stället åkte hon till Tel Aviv i Israel med sin man.

– Den första intifadan hade startat, men det var också fredsförhandlingar och en optimism i luften. Israel såg helt annorlunda ut då än det gör idag. På vår tid präglades kulturen mycket av det europeiska arvet – det har kommit många judar från andra håll till Israel efter det. Det har förändrat samhället mycket.

Den första stationeringen, säger hon, kryper in under huden.

– Jag lider verkligen över situationen i Israel just nu. Vi har goda vänner på bägge sidor. Det är helt förfärligt.

I Israel föddes parets äldsta dotter, Ruth.

– Jag födde i slutet av sabbaten, med utsikt mot Betlehem, två dagar efter invasionen i Kuwait. Det var väldigt speciellt. Jag fick veta att sjukhusdräkten jag hade på mig var donerad av kyrkan i Finland. Så här vävs allting samman.

● Genève, Schweiz

Deras följande stationeringsort blev Genève – och då blev hon äntligen ordinerad till präst vid Ekumeniska centret. I prästvigningen deltog inte bara biskopen från Bergen utan också Ishmael Noko, som ett år senare blev generalsekretärare för Lutherska världsförbundet.

– Han sa till mig: Jag har fått ta del av den apostoliska successionen från den finska kyrkan, så nu får du den! Jag var gravid med vår yngre dotter Ester då. Jag kände verkligen tyngden av de tolv, välsignande händerna på mitt huvud.

Åren utomlands har lärt henne mycket om nyttan i att vara nyfiken och flexibel.

– När jag blev präst var det en sak som jag ville: leva flexibelt, inte jobba från nio till fem. Jag har en grundläggande trygghet i mig själv och som jag fått bekräftad i kyrkan och tron. Och så har jag haft min familj, där vi bekräftar varandra. Det är klart att jag hade varit en annan om jag stannat hemma i Norge ... Men nu kan jag mycket om många ting. Jag har lärt mig ha ordning och reda, ha en känsla av översikt. Jag har lärt mig att det viktiga är att ha aptit på livet.

● New York, USA

Deras följande långa utlandskommendering var i New York, USA. Också den här gången gjorde

Forts. på följande sida. ►

de listor, bad och funderade inför resan.

– Barnen kunde nästan ingen engelska, men hade sett nästan hela *Pride and prejudice* (brittisk teve-serie som bygger på Jane Austens roman) tillsammans med oss. Det var en väldig övergång. Vi kom fram till Thanksgiving-helgen, och allt var helt dött. Döttrarna skulle börja i skolan, vi skulle flytta in och skapa ett hem före jul. Det var mycket på en gång, men det gick det också. Vår inställning var: det är vi mot världen.

I USA började hon studera teologi igen vid det lutherska teologiska seminariet i Philadelphia. Hon kom in på doktorsprogrammet och doktorerade på ämnet att hitta det heliga i det vardagliga.

– En dag i veckan pendlade jag från New York till Philadelphia. Då såg jag USA:s baksida. Det var nedslitna tåg, slitna människor som pendlade till sina jobb. Många av mina medstudenter hade inte råd att gå till tandläkaren. Om de hade en sjukdom hade de inte råd med behandling. De levde väldigt enkelt.

När hon jobbade med sin avhandling ville hon få syn på hur gudstjänstens element går igen i vår vardag.

– Det vi gör måste ju vara meningsfullt! Om det inte är meningsfullt, då är det inte värt någonting. Det har jag också sagt till mina barn: Om tron inte hjälper dig i världen är den inte värd ett dyft. Den ska vara trygg, den ska lyfta dig och bära dig.

Efter fyra år i New York flyttade de till Genève igen, och därifrån så småningom till Washington DC, som varit deras viktigaste post: hennes man var norsk ambassadör där 2007–2013.

»Om du bara tittar bakåt ser du ju inget av det som finns framför dig.«

● Washington, USA

Nu skildes familjen åt, för den äldsta dottern, Ruth, studerade i Genève och bodde kvar där. Cecilie jobbade med ett liturgiskt nätverk, upplevde presidenterna Bush och Obama – och extasen under de första Obama-åren. Under perioderna mellan utlandsstationeringarna har hon hunnit jobba som präst i Norge.

Hon har bett mycket under alla år.

– Var gång vi flyttat har vi bett. Vad är rätt? Jag har bett tills jag fått en känsla av frid. Alltid när jag är väldigt orolig ber jag. När jag ber klarar jag av att träda tillbaka lite, och då blir bilden tydligare.

Hon börjar dagen med att läsa dagens bibelord.

– Det bästa är att hitta en stund att vara stilla. Du kan också gå ut i naturen och hitta ett ställe där det inte blåser. Du kan uppleva vinden som Guds ande. Stillhet är något man måste öva på. *Silence is the gate to the soul, and the soul is the gate to God*, säger hon. (Tystnad är själens port, och själen är porten till Gud.)

Det handlar också om att våga gå in i det som känns som ett tomrum. Det kan till och med se mörkt ut där.

– För att kunna gå in där måste man också ha en övertygelse om att Gud kommer mig till mötes och att han inte vill straffa mig. Att han älskar mig.

– Jag märker ofta att när jag inte kommer igång med något så är det för att jag är rädd för att misslyckas.

Eero Aarnios Åskboll (Pallotuoli) är en finsk designklassiker. Cecilie Jørgensen Strømmen provsitter den i Designmuseet i Helsingfors.

Förvånande i Finland

Finskan. ”Jag hade inte förväntat mig att finska skulle vara så svårt. Jag har lärt mig så många språk, men finska ... det är svårt. Det är så frustrerande!”

Att hålla tider. ”Folk kommer innan något börjar. Det måste man vänja sig vid. Finnarna kan vara vid dörren kvart i, eller också snurrar de runt platsen.”

Allvaret. ”På många sätt är det så formellt. Ifjol var jag på gudstjänst i domkyrkan på självständighetsdagen. Och jag hade en beige kappas – och jag var den enda i hela kyrkan som var klädd i beige! Jag måste ha en svart kappas i år.”

Bastun. ”Det är så viktigt att bada bastu. Vi har bastu hemma så vi gör det ofta två gånger i veckan. Jag har en bastuvärdinna som tar mig med för att bada bastu på olika ställen. Och sedan simmar vi i tiogradigt vatten. Det är fantastiskt!”

Geografi. ”Det är intressant att se mixen mellan det tyska, ryska och svenska i Finland. Geografi är viktigt. Det märks på en stad på vilken breddgrad man är, vilka grannar man har.”

● London, Storbritannien

Innan de kom till Finland bodde de i London i fem år. Där fick hon jobba som präst i St Mary Abbots i Kensington.

– Uppbrott har inte varit svåra för mig. Du vet japanska Marie Kondo, hon som samlar de saker hon inte behöver och tackar för dem innan hon ger dem vidare? Så har vi gjort. När vi flyttat in på ett ställe har vi bett Gud välsigna det, när vi flyttat ut har vi tackat. Och så har vi låst dörren. Vi tar goda minnen med oss, men man måste också gå vidare. Om du bara tittar bakåt ser du ju inget av det som finns framför dig.

När de flyttade in i huset i London var det en av de anställda som informerade henne om att det spökade där.

– Då sa jag: ”Vet du vad, nu ber vi en bön. Om det är goda spöken får de stanna, om de är onda får de gå bort.” Så bad vi, och jag upplevde aldrig några spöken där. Jag är inte rädd.

● Helsingfors, Finland

Cecilie och hennes man kom till Finland i augusti 2023. Hon har hunnit jobba lite med det engelska arbetet i Matteus församling, hon har haft uppdrag i rikssvenska Olaus Petri – som har blivit hennes och hennes mans hemförsamling i Helsingfors.

– Jag var nog lite naiv när vi flyttade till Helsingfors, jag tänkte att här kan jag jobba som präst. Men man måste nog kunna lite finska även om man jobbar på svenska. Som många utlänningar säger: livet är kort och att lära sig finska är svårt. Men i Olaus Petri och Matteus församling räcker det med svenska och engelska.

Här i Finland fick hon uppleva ett pingstunder.

– Jag blev ombedd att döpa den tjeckiske ambassadörens son. Och hela diplomatkåren kom – muslimer, ortodoxa, katoliker, hinduer och buddhister. Vi upplevde en sådan enhet kring det här nya livet som vi fick bära fram i kyrkan och välsigna.

Inför framtiden känner hon lugn. Vem vet vad som väntar dem efter Helsingfors?

– Jag har lärt mig att mina bekymmer inte gör någon större nytta och att det enda man alltid kan göra är att be. Jag har en man som jobbar med politik och sitter uppe och följer med allt. Det är tungt och det är spännande. Min uppgift är att vara en trygg hamn. Vi ska inte rymma från världen, men vi kan försöka föra in det heliga i den.

Hem till dig eller hem till mig?

FÖR ETT tag sedan träffade jag på fenomenet Cowboy Church; en amerikansk kyrkorörelse vars tematik är hämtad från country&western och cowboy-livsstil. Det är stetsonhattar och cowboyboots både på predikanter och gudstjänstbesökare, bandet spelar steel-guitar och banjo. För mej som växte upp med westernserier och cowboys känns det här lite kul, men jag inser att det inte är riktigt allas tekopp.

DET SOM däremot väckte mitt intresse var att de flesta kyrkorna i den här rörelsen saknar fasta gudstjänstlokaler. Istället samlas man i utrymmen som på något sätt anknyter till tematiken. Man ordnar sina gudstjänster på rodeoarenor, i auktionshus eller helt enkelt i en lada ute på landet. Jordbrukaren kör ut traktorn och tröskan ur maskinhallen, så firar församlingen gudstjänst på betonggolvet och när alla åkt hem backar man in traktorn och tröskan igen.

PRAKTISKT TAGET alla kristna kyrkor jag träffat på betraktar söndagens gudstjänst som en sorts förklaringsberg. Jag lever mitt vanliga liv i vardagen sex dagar i veckan och på den sjunde går jag upp till Guds hus för att fira gudstjänst tillsammans med andra troende. Guds hus är storslaget och högtidligt, vilket understryker Guds helighet och storhet på ett vackert sätt. Och inget fel med det, det är antagligen därför alla kyrkor på våra missionsfält ser det som en stor och viktig dag när de får inviga sin egen kyrka.

Men hur blir det om vi vänder på det? Istället för att jag går till Guds hus kommer Gud till mitt hus och helgar det till en gudstjänstlokal. Pondera att vi skulle fira gudstjänst tillsammans i en industrihall, mellan svetsar och svarvar. Eller i ett kontorslandskap, mellan skrivbord och kopieringsap-

»Men hur blir det om vi vänder på det? Istället för att jag går till Guds hus kommer Gud till mitt hus och helgar det till en gudstjänstlokal.«

parater. Att vi skulle låta Guds närvaro helga våra vardagliga rum till heliga rum för en timme eller två.

Hur skulle den gudstjänsten se ut?

Vilka delar av vår nuvarande gudstjänst skulle vi ta med och vilka skulle falla bort? Vad är så omistligt att det skulle följa med, vad är så knutet till kyrkorummet att det skulle kännas malplacerade i ett annat sammanhang?

Hur skulle jag som gudstjänstbesökare se på en sådan gudstjänst? Skulle jag se nya sidor i den som jag inte tidigare hade märkt? Skulle jag lyssna på predikan med ett annat mindset?

Hur skulle jag se på en sådan Gud? En Gud som kommer till mitt vardagliga rum istället för att jag kommer till Hans heliga rum.

OCH HUR skulle jag se på mitt arbete och min vardag när jag går dit igen på måndag morgon? Igår var det här rummet heligt och ramade in mitt och de andras gudsmöte, idag ramar samma rum in mitt dagliga värv.

Skulle det där med att tjäna Gud i vardagen rent av bli lite tydligare?

Mats Björklund är jordbrukare från Pedersöre.

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten "Jag hamnade på" hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

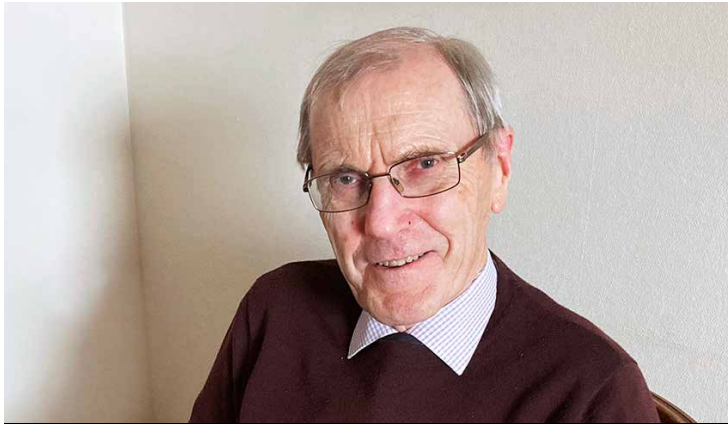
En slags efterfest

Konfetti utspridd på marken skvallrar om förväntningar från igår. Rosa kronblad och gula björklöv – festen är över.

Men själv har jag alltid tyckt bäst om efterfest. Då bara några gäster är kvar och man har diskat undan, då kan man tända ljus, leta fram tårtrester och prata om hur roligt man haft. Man kan ju alltid försöka betrakta november som en efterfest!

Rebecca Pettersson

ERIK VIKSTRÖM

Allt löst överbord

SÅ FORT JAG möter orden Uppbrottets söndag dyker ett oförglömligt minne upp ur minnenas album. Det var på Uppbrottets söndag i november 2006 som jag efter 24 biskopsår höll min avskedspredikan i Pedersöre kyrka. Därmed slöts en ring i mitt liv. För det var efter tre rika år som kyrkoherde i Pedersöre församling som jag i december 1982 med familjen hade dragit i väg till Borgå med allt vad som väntade där. Orsaken till att jag 24 år senare var tillbaka just i Pedersöre var att Borgå domkyrka då var under restaurering efter branden i maj samma år.

Framme vid altaret i Pedersöre fullsatta kyrka fick jag klä av mig hela utrustningen: kåpan, mitran och till sist biskopskorset som det var allra svårast att slita sig ifrån. Ganska brutalt kändes det. Det var ett svårt men samtidigt också befriande uppbrott den gången. För nya, rika och ibland oväntade uppgifter väntade, fast på annat sätt och i betydligt mindre skala.

DET ÄR NOG viktigt att göra de nödvändiga uppbrotten under vår livsväg – och att om möjligt förbereda oss för dem. Det viktigaste är dödens uppbrott som för varenda en av oss kan komma när som helst. Avklädandet börjar egentligen ganska tidigt i våra liv. Och till sist kraschar vi in i döden, som Paulus kallar den sista fienden. Helst borde vi väl möta döden med en ganska lätt packning.

»Det står att man före skeppets undergång gjorde sig av med en del av lasten och dessutom vräkte "allt löst överbord". Kanske är det något liknande vi också borde göra för att komma lyckligt i land.«

DET HAR JAG tänkt på sedan jag nyligen predikade i Missionskyrkan här i Borgå. Där hade de kursoriskt gått igenom Apostlagärningarna och på min lott föll att ta kapitel 27 med den katastrofala sjöresan mot Rom, den som till all lycka slutade med kraschen mot ön Malta. Det står att man före skeppets undergång gjorde sig av med en del av lasten och dessutom vräkte "allt löst överbord". Kanske är det något liknande vi också borde göra för att komma lyckligt i land. Malta blev i alla fall en räddningens ö. Och mitt i döden ska också vi, kanske ganska dyblöta, av Guds nåd få ta oss upp på räddningens strand. Bara vi i tid har kastat allt löst överbord.

Erik Vikström är pensionerad präst, missionär och biskop som numera mest fungerar som bibellärare när tillfälle ges. **Just nu** knäpper han händerna för demokratins fortbestånd i USA och världen. **Hans allmänna tips lyder:** "First things first!" (Ta det viktigaste först.)

SÖNDAG 17.11.2024, Uppbrottets söndag

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

är kyrkoårets nästsista söndag. Den handlar om det andliga vakandet och väntan på Kristi återkomst. Att vaka innebär ändå inte en tärnande oro inför det kommande, utan en trygg förlitan på att Gud fullbordar det goda verk som han har påbörjat i oss. Enligt Guds löfte väntar oss nya himlar och en ny jord, där rättfärdighet bor. Temat för söndagen är **Vaka!**

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Ps. 94:8–15

ANDRA LÄSNINGEN

1 Thess. 5:2–11

EVANGELIUM

Matt. 24:36–44

"Dagen och timmen känner ingen, inte ens himlens änglar, inte ens Sonen, ingen utom Fadern."

Läs mera i **Matt. 24:36–44.**

Psalmförslag

567: 1–5

571

859

142

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Gör oss vaksamma och klarsynta: andligt, intellektuellt och politiskt. Och gärna i den viktighetsordningen.

Bönen är skriven av Erik Vikström.

SÖNDAG 24.11.2024, Domsöndagen

Nästa söndag

har också kallats **Kristi konungaväldes söndag**. Enligt dagens evangelietext kommer Kristus vid tidens slut "i sin härlighet tillsammans med alla sina änglar" och sätter sig "på härlighetens tron". Gud kommer oss nära och ställer oss inför sitt ansikte. Vi människor är ansvariga för vad vi gör och vad vi underlåter att göra. Temat för söndagen är **Kristus, Herre över allting**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Dan. 12:1–3

ANDRA LÄSNINGEN

Upp. 20:11–21:1

EVANGELIUM

Matt. 25:31–46

"Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var hemlös och ni tog hand om mig, jag var naken och ni gav mig kläder, jag var sjuk och ni såg till mig, jag satt i fängelse och ni besökte mig."

Läs mera i **Matt. 25:31–46.**

Psalmförslag

139

858

143

228

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Höstmys

När mörkret kommer mår du bra av att söka dig inomhus och göra något tillsammans med andra. Gå på konsert. Delta i en sångstund. Upplev en andakt. Vänta in advent.

Kolla in annonseringen i din församling!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR:

Esbo domkyrka sö 17.11 kl. 12.15: Heidi Jäntti, Kallatsa, Malmgren, Brunell, seniorkören Furorna och Håkan Wikman. Kaplan Heidi Jäntti håller sin avskedspredikan.

Olars kyrka sö 17.11 kl. 17.00: Vi njuter av stillheten i den mörka höstkvällen och sjunger tillsammans sånger tillsammans. Ertman, Kronlund.

Esbo domkyrka sö 24.11 kl. 12.15: von Martens, Malmgren, Brunell.

SAMLINGAR FÖR DAGLEDIGA:

Torsdagsträffen 14.11 kl. 13.00–14.30: i Södrick kapell. Träffens tema: Info om diakonin. Sista torsdagsträffen för säsongen, vi ses i januari.

Symamsellerna må 25.11 kl. 16.00–19.00: i Stickebo, Esbo domkyrkas församlingsgård. Handarbetsgruppen firar lillajul med knytkalas och julkortspysel. Sista träffen för den här hösten. Mer info: diakon Nina Wallenius 050 432 4323.

Kvinnogruppen Solrosorna ti 26.11 kl.

13.30: i Dickursby kyrka. Sista träffen för hösten. Mer info: diakon Taina Sandberg 040 547 1856

Adventsfest i Esbo domkyrkas församlingsgård to 28.11 kl. 11.00–13.30: Vi bjuder på gröt och tårta så söt, Lucia och musikprogram. Suvi och Folke Gräsbeck musicerar. Anmälning senast 20.11 till Ani Iivanainen 050 597 3313 eller e-post: diakoni.esbosvenska@evl.fi.

Symamsellernas julbasar fr 29.11 kl.

11.30–14.00: Välkomna och fynda julklappar eller något till dig själv. Folkhälsanhuset i Hagalund, Vindgränden 6 C.

Barnens roligaste julsånger lö 30.11 kl.

10.30: i Olars kyrka. Kom med och sjung in julens roligaste barnsånger. Vi sjunger, dansar, leker och spelar rytminstrument. Efter det bjuder vi på julgott och glögg.

Övrig verksamhet för småbarn, föräldrar och unga hittas på esboförsamlingar.fi

Julinsamling till diakonins klienter: Vi samlar in julchokladaskar och presentkort till Tokmanni (20€) till diakonins klienter inför julen. Mer info av diakonerna.

Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning: asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboförsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli: på Kyrkogatan 10 betjänar per telefon må–to kl.

9–12, e-post: esbosvenskaforsamling@evl.fi Kansliet öppet för besök enligt överenskommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning:

Bokningstjänster, 09 8050 2601, Begravningsstjänster, 09 8050 2200, Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: 09 8050 2600. Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600.

GRANKULLA

Insamlingen av presentkort inför jul har börjat, till familjer, ensamma och äldre med dålig ekonomi. Skriv Diakoni/svenska församlingen på kuvertet och lämna in det före den 11.12 till vaktmästare, kansliet eller direkt till diakonin. Förfrågningar: Catherine Granlund: 050 439 3208, catherine.granlund@evl.fi. Tack på förhand.

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa, Jona Granlund, Heli Peitsalo. Damkören CanTanter, dir. Kjerstin Sikström. Kyrkkaffe i övre salen.

Ti 19.11 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdelning i kyrkans aula.

Kl. 13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Ca-

rola Wikström, Barbro Smeds. Tema: Vi ses i Grani – Frågesportspel om Grankulla. **Kl. 18:** Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 20.11 kl. 14: Kyrkosyöreningen i övre brasrummet.

Kl. 18–20: Skribastart & nattvardsundervisning i Sebastos, Daniel Nyberg, Jona Granlund.

To 21.11 kl. 18: Fyren. Meditativ kvällsgudstjänst i Sebastos kapell. Heli Peitsalo, Daniel Nyberg.

Fr 22.11 kl. 18: Ungdomarnas julfest i Klubb97, Jona Granlund.

Sö 24.11 kl. 18: Kvällsmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffe i nedre brasrummet

Ti 26.11 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdelning i kyrkans aula.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 27.11 kl. 14: Kyrkosyöreningen i övre brasrummet.

Kl. 17.00–19.30: Familjekväll i Grankulla kyrka med matservering, program och andakt, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

klockan 15.00 från församlingscentrum, Rykmentintie 34, Tusby. Anmälningar senast 14.11 till Aaro Rytkönen tel. 0407267800 eller Aaro.rytkonen@evl.fi
December 6 klockan 15.00, Det vackraste julsångerna: i Solbacken med Klemtskog kyrkosångare

DOMPROSTERIET

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 17.11 kl. 12.15 Högmässa: i Domkyrkan, Jakobsson, Lindgård, Hätönen, Denice Sjöströms gudstjänstgrupp:

Sö 24.11 kl. 10 Gudstjänst: i Kullo bykyrka, Smeds, Hätönen

Sö 24.11 kl. 12.15 Högmässa: i Domkyrkan, Apostolidou, Smeds, Söderström. Ingolf Lindéns gudstjänstgrupp

Sö 24.11 kl. 16 International Sunday: Festsalen, Lundag.5

MUSIK

Lö 16.11 kl. 16 Bliv hos oss – välgörenhetskonsert i Domkyrkan med biskop Bo-Göran Åstrand: Medverkande: Schola Borgoensis, sång, Teppo Salakka saxofon och kontra altklarinet. Andakt biskop Bo-Göran Åstrand. Kollekt för Kyrkans diakonifond.

On 20.11 kl. 19 Konsert i Borgå domkyrka: Misa Criolla, dir. Eiric-Olof Söderström, Vokalensemblen Luminatum, dir. Sakari Ylivuori, Fritt inträde, program 15 € /10 €.

Fr 22.11 kl. 19. Konsert i Domkyrkan: oratorium Klot av liv, uruppförandet av tonsättare Carita Holmström. Svenska Oratoriekören. Martina Roos, berättare. Robin Turunen, baryton Granhultskören. Martina Brunell, körinstudering. Oratoriekören i Helsingfors, Håkan Wikman, körinstudering. Wegelius Sinfonietta, Ruut Kiiski, kapellmästare. Fritt inträde. Programblad 20 €.

Sö 24.11 kl. 19 Konserten ” Tillhörighet”: i Domkyrkan, Damkören Lux Aurea från Sibbo dirigent Martin Segerstråle med recitation av Alma Pöysti.

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

Sö 17.11 kl. 10: Emsalö kapell, Lindgård, Hätönen

On 20.11 kl. 18: Söderveckoski, Hemgården, Smeds, Stenberg, Tollander. Lotteri, försäljning, kaffe

Fr 29.11 kl. 18.30: S:t Olofs kapell, Pellinge, Apostolidou, Hätönen

GRUPPER

Må 18.11 & 25.11 kl. 10 Motion och Pro-menad: för missionen, träff vid gångbrons östra sida.

Ti 19.11 & 26.11 kl. 12 Andakt och lunch för pensionärer och arbetsökande: i festsal, Lundag. 5

On 20.11 kl. 12.30 Mariakretsen: i mötesrum 1, Lundagatan 5

On 27.11 kl. 18 Samtalsserien: i Domkyrkan, Nattens drömmar – Det bortglömda språket

To 28.11 kl. 14.30 Kråkökretsen: Sjötorp, Kråkö

To 28.11 kl. 17 Missions- och bibelkväll: Tema: Mission förr och nu. Kertsin och Erik berättar också om sitt besök i Tanzania.

BARN OCH FAMILJ

To 21.11 & 28.11 kl. 9–11:45 Familjeträff: i Domprostgården, för barn tillsammans med någon vuxen, lek, sång & samvaro.

Ti 26.11 kl. 13–18.30 Lilla julstigen: i Borgå domkyrka. Vi får se och höra om den första julens händelser med Anita Strömfors och Brenda Serralde. Anmäl er till anita.stromfors@evl.fi via e-post under tiden 4–22.11 genom att skriva hur många ni är som kommer samt önskemål på ungefär vilket klockslag ni vill komma

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Sö 17.11 kl. 12 Radierad högmässa: Sibbo kyrka. Sänds i Yle Vega kl. 13.

Sö 17.11 kl. 13.15 Missionslunch: Kyrkoby församlingshem. Britt-Helen Lindman från FMS berättar om Miljöbanken som är ett av församlingens stödbjekt.

On 20.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 20.11 kl. 12 Åttaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem. Lunch för daglediga.

On 20.11 kl. 18 Bibelsamtalsgrupp: Kyrkoby församlingshem. Med Helena Rönnberg.

To 21.11 kl. 13.15 Andakt med nattvard:

Dagcentralen i Nickby. Med Katja Korpi.
Lö 23.11 kl. 18 Församlingskväll: Kyrkoby församlingshem.

Sö 24.11 kl. 10 Mässa: Söderkulla kyrka.

Sö 24.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka. Kyrkokören medverkar.

Sö 24.11 kl. 15 Babykyrka: Sibbo kyrka. Kort babykyrka med rörelser, musik och sång. I samband med babykyrkan kan man ta hem sin dopfågel.

Må 25.11 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Församlingshemmet.

Ti 26.11 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Kontakt Ann-Britt Olenius-Stefansson 050 5233 918.

Ti 26.11 kl. 18 Missionsauktion: Bykyrkan Tabor i Box. Guy Strömberg mäklare, Milja Westerlund andakt.

On 27.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Andakt med nattvard.

On 27.11 kl. 13 Äldre i Söderkulla: Servicehuset Linda. Med Katja Korpi.

Ti 3.12 kl. 8–16.30 Adventsutfärd till Hyvinge: Besök bl.a i Hyvinge kyrka, Järnvägmuseet och Havis ljusfabrik.

Busstransport kl. 8.00 Söderkulla, 8.20 Församlingshemmet i Kyrkoby, 8.45 Norra Paipis. Pris 50 €, betalas i bussen. Anmälan vid åttaeuroslunchen 20.11 eller senast 27.11 till pastorsexpeditionen må, ti och tor kl. 09–12 tfn 09 239 1005.

Hurdan advent vill du ha?

Ta dig tid för en adventskonsert i stället för att skena i köpcentrum, råder Katarina Gäddnäs.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

MARIEHAMN Allhelgona ligger bakom oss, affärerna är fyllda med julpynt.

– För mig börjar känslan av jul redan vid allhelgona, när det är mörkt och jag tänder ljus där hemma. Allhelgona är innerligt, men ljuset är ändå lite dämpat. Sedan kommer domsöndagen – som hör till mina favoritsöndagar – med sin tyngd, och vi jobbar oss mot jublet på första advent, säger Katarina Gäddnäs, församlingspastor i Mariehamn och sjukhuspräst.

Hon försöker tillämpa lite adventsfasta och inte hänga upp allt julpynt redan vid första advent.

– Jag kommer i stämning med att lyssna till adventsmusik – det finns så mycket fin musik. Jag tror att vi alla har minnen av hur vi först började öva på julkonserter i barndomen, eller på julfestprogram i skolan. Jag minns känslan när det började finnas mandariner i butiken, och hur vi från första advent ibland fick tända ljus och ha dunkelt i klassen. Det kan vara småsaker, dofter och ljud, som bygger känslan.

Många vuxna börjar inför advent kän-

na även lätt julångest. Hur ska man hinna med allt, orka med allt – och ha råd med allt?

– Den funktion tron har i mitt liv är att övertyga mig om att det blir jul även om jag inte hinner och orkar med allt. Hur tar man emot ett nyfött barn? Inte är det ju med skrålade högtalarmusik. Det är något heligt med det nyfödda barnet. Barnet ska behandlas varsamt: varmt och mjukt och nåderikt.

Men det kräver något av oss. Vi måste verkligen bestämma oss.

– Som ensamstående fyrabarnsmamma som jobbar på julen har jag tvingats fundera mycket på vad julen är för oss, vad som är viktigt och vad som inte är viktigt. Hur kan jag få mer av det fina och mindre av det andra?

Katarinas tips:

Sätt dig ner och fundera på hurudan jul och advent du vill ha i ditt hushåll.

– Ta dig tid för en adventskonsert i stället för att skena i köpcentrum. Församlingen har en massa fint program, och vi ordnar också en kväll då man samlas

Julmartyrerna måste tystas med öm hand – också den du har inom dig själv, säger Katarina Gäddnäs. FOTO: TINCA BJÖRKE

och binder kransar tillsammans.

Hon tänker att vi måste släppa taget om Astrid Lindgren-julen. I bondesamhället var det ett kollektiv som stöpte ljus och stoppade korvar.

– Vi har alla olika julförväntningar och erfarenheter. I våra minnen radas alla jular ovanpå varandra, och ekot av de gångna jularna påverkar oss.

Att Gud föddes till jorden och blev människa har blivit allt viktigare för henne.

– Gud blev människa och vi ska bli mänskliga. Vårt problem är att vi vill va-

»Vi måste släppa taget om Astrid Lindgren-julen.«

ra allsmäktiga och ha kontroll, men det är vår uppgift att bli mer människor. Julen blir som den blir. Julmartyrerna måste tystas med öm hand.

Hennes egen jul blev rimlig efter en kollaps, då hon förstod att hon hade helt orimliga förväntningar på julen. Antingen måste hon ge upp dem eller så måste hon hata julen.

– Och jag älskar ju julen egentligen. Jag älskar det mörka och lite inåtvända med vår nordiska jul.

Så släck lampan, var närvarande för varandra. Många av oss – också neurodivergenta barn – blir bara stressade av att slita upp papper vid ett julklappsberg.

– Och kom ihåg att julen inte är slut anandag jul. Då ska du köpa nya hyacinter i stället för att tänka på vårblommor.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Vill du få hjälp med sorgen?

En grupp i sorgbearbetning startar i Vanda, på församlingsmedlemmarnas önskemål.
– Målet är att man ska kunna försonas med sig själv och relationen, säger Susann Stenberg.

TEXT: **REBECCA PETERSSON**

VANDA I januari startar en kurs i sorgbearbetning i Vanda svenska församling. Susann Stenberg, diakon i Borgå svenska domkyrkoförsamling, kommer att leda kursen. Susann har gått en utbildning i sorgbearbetning vid Svenska institutet för sorgbearbetning, men hon har också egna erfarenheter av sorg. Som 14-åring förlorade hon sin bror i en trafikolycka. Sex år senare dog hennes mamma. Det här har Susann tidigare blivit intervjuad om i Kyrkpressen.

– Det är de här erfarenheterna som är drivkraften. För omkring 30 år sedan då jag var med om mina sorger, då upplevde jag att jag inte fick hjälp någonstans ifrån. Då jag senare gick i sorgbearbetning själv insåg jag hur kraftfull metoden är. Jag ville dela med mig av den.

Kursen i sorgbearbetning tar avstamp i det konkreta. Man börjar med att se på sorg, hur vi påverkas av våra förluster och hur vi hanterar sorg i vår kultur. Sen gör var och en ett eget förlustdiagram, och så småningom väljer man ut en relation som man vill bearbeta.

– Allt det här gör man för sig själv. Målet är att man ska kunna försonas med sig själv och med relationen.

”Vi kommenterar inte vad någon sagt”

Det finns samtidigt en poäng med att ses i grupp. Man delar så lite eller mycket man vill, men man får lägga ord på sin egen verklighet inför andra.

– Vi diskuterar eller kommenterar inte det som delas i gruppen. Poängen är att när du säger vad du varit med om högt inför andra, då startar en process och en läkning. Det här är min upplevelse och sanning, och någon tar emot den.

Man kan gå kursen i sorgbearbetning både om man förlorat någon i ett dödsfall eller om man erfarit någon annan typ av förlust, till exempel en skilsmässa. Man kan bearbeta en sorg man nyligen mött, eller sådant som hänt för länge sen, men det är viktigt att man inte har akut sorg. Alltså att förlusten skett riktigt nyligen.

– Det är ju olika för olika människor, men när man är mitt inne i alla känslor kan det vara svårt att bearbeta på det här sättet. Om man är osäker kan man kontakta mig så funderar vi på om det är läge att gå kursen eller att vän- ta, säger Susann.

Susann Stenberg håller kurs i Vanda efter årsskiftet. Alla som känner att de behöver lite hjälp med sorgen är välkomna med

FOTO: PRIVAT

Vad är det bästa som kan hända om man går en kurs i sorgbearbetning, vad kan man hoppas på?

– Man kan hoppas på att försonas med sig själv och det man varit med om. Att åltandet och smärtan försvinner. Det ger i sin tur ofta mer energi, livslust och livskvalitet.

Vem kan delta i kursen i sorgbearbetning?

– Alla som har upplevt en förlust och som känner att det är något som är obearbetat. Man måste inte bearbeta alla förluster i livet, men det kan vara bra att bearbeta de som stör ens livskvalitet.

Kursen ordnas i församlingens regi. Behöver man vara troende för att komma med?

– Nej. Vi frågar inte efter det på något sätt. Alla som vill vara med har möjlighet att delta. Människor i olika åldrar och med olika slags förluster, alla ryms med.

Kurs i sorgbearbetning

För mer info om kursen, se Vanda svenska församlings webbplats. Välj ”Kom med” och ”Sorgbearbetning”.

Anmälan till diakon Heidi Salminen, e-post: heidi.salminen@evl.fi, tfn 0503301828

Kursen startar den 14 januari 2025, klockan 17. Gruppen träffas en gång i veckan, åtta gånger, och går igenom programmet för sorgbearbetning som utvecklats vid The Grief Recovery Institute i USA.

För närmare information om kursens innehåll: Susann Stenberg. I första hand per e-post: susann.stenberg@evl.fi

»Man kan hoppas på att försonas med sig själv och det man varit med om.«

DOMPROSTERIET

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 17.11 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Jakobsson, Lindgård, Hätönen, Denice Sjöströms gudstjänstgrupp
Sö 24.11 kl. 10 Gudstjänst i Kullo bykyrka: Smeds, Hätönen
Sö 24.11 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Apostolidou, Smeds, Söderström. Ingolf Lindéns gudstjänstgrupp
Sö 24.11 kl. 16 International Sunday: Festsalen, Lundag.5

MUSIK

Lö 16.11 kl. 18 Bliv hos oss – välgörenhetskonsert Domkyrkan med biskop Bo-Göran Åstrand: Medverkande: Schola Borgoensis, sång, Teppo Salakka saxofon och kontra altklarinet. Andakt biskop Bo-Göran Åstrand. Kollekt för Kyrkans diakonifond.

On 20.11 kl. 19 Konsert i Borgå domkyrka, Misa Criolla: Borgå kammarkör, dir. Eric-Olof Söderström, Vokalensemblen Luminatum, dir. Sakari Ylivuori, Fritt inträde, program 15€ /10€.

Fr 22.11 kl. 19. Konsert i Domkyrkan: oratorium Klot av liv, uruppförandet av tonsättare Carita Holmström. Svenska Oratoriekören. Martina Roos, berättare. Robin Turunen, baryton. Granhultskören. Martina Brunell, körinstudering. Oratoriekören i Helsingfors, Håkan Wikman, körinstudering. Wegelius Sinfonietta, Ruut Kiiski, kapellmästare. Fritt inträde. Programblad 20 €.

Sö 24.11 kl. 19 Konserten "Tillhörighet" i Domkyrkan: Damkören Lux Aurea från Sibbo dirigent Martin Segerstråle med recitation av Alma Pöysti.

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

Sö 17.11 kl. 10 Emsalö kapell: Lindgård, Hätönen
On 20.11 kl. 18 Söderveckoski: Hemgården, Smeds, Stenberg, Tollander. Lotteri, försäljning, kaffe
Fr 29.11 kl. 18.30 St Olofs kapell, Pellinge: Apostolidou, Hätönen

GRUPPER

Må 18.11 & 25.11 kl. 10 Motion och Promenad för missionen: träff vid gångbrons östra sida.
Ti 19.11 & 26.11 kl. 12 Andakt och lunch: för pensionärer och arbetssökande, i festsal, Lundag. 5.
On 20.11 kl. 12.30 Mariakretsen: i mötesrum 1, Lundagatan 5.
On 27.11 kl. 18 Samtalsserien i Domkyrkan: Nattens drömmar – Det bortglömda språket.

BORGÅ Musik

Bliv du hos mig – musikandakt

Musikandakt i Borgå domkyrka lördag **16.11 kl. 18:00.** Medverkande: Schola Borgoensis, sång, Teppo Salakka saxofon och kontraaltklarinet. Andakt biskop Bo-Göran Åstrand. Kollekt för Kyrkans diakonifond. Programmet består av visor från Finland och övriga Norden i olika arrangemang, samt sakrala körsånger.

Schola Borgoensis är en sångensemble bestående av kyrkomusiker, kyrkomusikstuderande och erfarna körsångare som grundades inför Borgå stifts resa till Vatikanen i Rom 2024. Teppo Salakka är en mångsidig musiker, dirigent och tonsättare som behärskar många olika instrument och har beviljats titeln musikeråd av republikens president.

VANDA Sorg

Kurs i sorgbearbetning

Sorg är en naturlig reaktion vid en förlust eller en förändring. Förutom dödsfall kan sorg bero på brutna relationer, separationer, livsförändringar som flytt och arbetslöshet, ohälsa, med mera. När man bearbetar sin sorg kan man försonas med sig själv och det skedda, vilket kan ge mer energi, livslust och närvaro i livet.

Den **14.1.25 kl. 17** startar en kurs i sorgbearbetning som består av åtta träffar i Dickursby kyrka på Stationsvägen 12a, Vanda. Anmälan till diakon Heidi Salminen, e-post: heidi.salminen@evl.fi.

BORGÅ Mission

Välkommen på julfest!

Välkommen till Missionens julfest **12.12 kl. 17!** Plats: Festsalen, Församlingshemmet på Lundagatan 5. Vi äter julmat och njuter av program, sjunger de vackraste julsångerna och tar del av trevlig gemenskap. Festtal av Erik Vikström på temat "Orsaker att fira".

På menyn står fisk, sallader, jullådor, skinka. Efter rätt kaffe/te med kaka. Pris: 10 €, kontant eller kortbetalning. Anmäl dig senast **måndag 2.12** till Susi via e-post: susann.stenberg@evl.fi eller telefon 0405286577.

To 28.11 kl. 14.30 Kräkökretsen: Sjötorp, Kråkö.

To 28.11 kl. 17 Missions- och bibelkväll: Tema: Mission förr och nu. Kerstin och Erik berättar också om sitt besök i Tanzania.

BARN OCH FAMILJ

To 21.11 & 28.11 kl. 9-11.45 Familjeträff: i Domprostgården, för barn tillsammans med någon vuxen, lek, sång & samvaro.

BORGÅ Samtal

Ett bortglömt språk

Nattens drömmar – Det bortglömda språket är en del av samtalsserien i Domkyrkan. **Onsdagen den 27.11 kl. 18:00** möter vi prosten Virva Nyback i Borgå domkyrka och får veta mera om drömmarnas funktion.

Virva Nyback, en erfaren lärare i drömgruppsarbete, symboldramaterapeut och präst, har arbetat med drömmar i cirka 40 år. Virva kommer att berätta om drömmars betydelse i våra liv. Missa inte chansen att utforska detta fascinerande ämne och kanske börja förstå dina egna drömmar bättre!

Ti 26.11 kl. 13–18.30 Lilla julstigen: i Borgå domkyrka. Vi får se och höra om den första julens händelser med Anita Strömfors och Brenda Serralde. Anmäl er till anita.stromfors@evl.fi via e-post under tiden 4–22.11 genom att skriva hur många ni är som kommer samt önskemål på ungefär vilket klockslag ni vill komma.

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på: www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Sö 17.11 kl. 12 Radierad högmässa: Sibbo kyrka. Sänds i Yle Vega kl. 13.

Sö 17.11 kl. 13.15 Missionslunch: Kyrkoby församlingshem. Britt-Helen Lindman från FMS berättar om Miljöbanken som är ett av församlingens stödbjekt.

On 20.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 20.11 kl. 12 Åttaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem. Lunch för daglediga.

On 20.11 kl. 18 Bibelsamtalsgrupp: Kyrkoby församlingshem. Med Helena Rönneberg.

To 21.11 kl. 13.15 Andakt med nattvard: Dagcentralen i Nickby. Med Katja Korpi.

Lö 23.11 kl. 18 Församlingskväll: Kyrkoby församlingshem.

Sö 24.11 kl. 10 Mässa: Söderkulla kyrka.

Sö 24.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka. Kyrkokören medverkar.

Sö 24.11 kl. 15 Babykyrka: Sibbo kyrka. Kort babykyrka med rörelser, musik och sång. I samband med babykyrkan kan man ta hem sin dopfågel.

Må 25.11 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Församlingshemmet.

Ti 26.11 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Kontakt Ann-Britt Olenius-Steffansson 050 5233 918.

Ti 26.11 kl. 18 Missionsauktion: Bykyrkan Tabor i Box. Guy Strömberg mäklare, Milja Westerlund andakt.

On 27.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Andakt med nattvard.

On 27.11 kl. 13 Äldre i Söderkulla: Servicehuset Linda. Med Katja Korpi.

Ti 3.12 kl. 8–16.30 Adventsutfärd till Hyvinge: Besök bl.a i Hyvinge kyrka, Järnvägsmuseet och Havis ljusfabrik. Busstransport kl. 8.00 Söderkulla, 8.20 Församlingshemmet i Kyrkoby, 8.45 Norra Paipis. Pris 50€, betalas i bussen. Anmälan vid åttaeuroslunchen 20.11 eller senast 27.11 till pastorsexpeditionen må, ti och tor kl. 09–12 tfn 09 239 1005.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

Helsinge kyrka St Lars

Kyrkov.45

Högmässa: sö 17.11 kl. 10. Kristian Willis och Anders Ekberg.

Kvällsmässa: sö 17.11 kl. 18–19. Talare Robin Bergström, hjälpledare.

Högmässa: sö 24.11 kl. 10. Eva Ahl-Waris och Anders Ekberg.

Dickursby kyrka

Stationsv.12a

Musiklek: fr 15.11, 22.11 kl. 10–11.

Ungdomskväll: on 20.11, 27.11 kl. 18–20.

Sångstund för alla: on 20.11, 27.11 kl. 18–19.

Seniorcafé: ti 19.11 kl. 13–14.30.

Myrbacka kyrka

Strömfårav.1

Familjecafé: ti 19.11, 26.11 kl. 9.30–11.

Pensionärskrets: ti 19.11 kl. 11.30.

Träffpunkt: ti 26.11 kl. 11.30–13.

Häkansböle kyrka

Häkansbölev.48

Sottungsby-Häkansböle pensionärskrets: to 28.11 kl. 13–14.30.

Övrigt

Sportklubben: varje ti kl. 16.15–17 i Dickursby skola.

ViAnda-kören: övar onsdagar kl. 12–14 på Helsinggård.

Vivandi-kören: övar torsdagar kl. 17–19 på Bygård.

Dickursbykretsen: ons 20.11 kl. 14–16 i Folkhälsanhuset.

Allsång på Folkhälsanhuset: ons 27.11 kl. 14.30–15.30.

International

The Message Club: to 28.11 kl. 14–16 at Tikkurila Church.

Welcome to Sunday Service: with Holy Communion every Sunday at 12pm at Tikkurila church. Fellowship after the service.

KOLUMNEN

GISELA LINDE

Tid att vara människa

”JAG FÅR åtminstone vila.”

Nu har jag hört det många gånger. Det sägs av människor som har det bra; med jobb och nätverk och hem och hela härligheten. Men så däckas de av en fet influensa eller bryter en arm eller måste genomgå en större operation.

”Jag får åtminstone vila.” Brukade vi säga så?

”Det där har jag också hört”, säger folk när jag frågar. ”Nej, så sa man inte förut. Man sa att ’jag får åtminstone vara frisk’.”

Somliga har ingenting alls och känner sig obehövlige och ensamma. Men för mycket gör också välfärden skev. Måste det hända något som vi inte själva kan styra över för att vi ska ”få” backa och göra ingenting tills vi vilat färdigt?

»*”Jag får åtminstone vila.”
Brukade vi säga så?»*

ACCELERATION – att allt går fortare och fortare – är modernitetens kärna, menar den tyske sociologen Hartmut Rosa. I början fick människor mer frihet när den tekniska och sociala utvecklingen tog fart. Fattigdomen minskade och rörligheten ökade. Det blev möjligt att studera, att emigrera, att komma upp sig i världen, att byta liv. Sen dess har tempot ökat. Nu är förändringstakten så snabb att vi har fullt upp med att hinna med. Då naggas friheten i kanterna och det blir svårt att få till både vardagsbalans och djupdyk.

I ALL STRESS finns ett element av rädsla, skriver karmelitbrodern Wilfrid Stinissen i sin bok *Evigheten mitt i tiden* från 1992. Vi är rädda för att inte orka, inte hinna, inte räkna till.

”De flesta av oss har för mycket att göra. Men vi kan aldrig ha för mycket att göra. Det finns alltid tid till det vi har att göra. När Gud ger oss ett uppdrag, skapar han också tid till det. Finns det inte tid, är det inte ett uppdrag som kommer från honom, utan ett arbete vi egenmäktigt tagit på oss, ett arbete som faller utanför hans plan med vårt liv.”

PROVOCERANDE? Ja visst. Alla lever inte i kloster, och texten skrevs för över 30 år sen. Är det ens möjligt att undvika tidsbrist och spretiga åtaganden om man vill leva ett normalt liv idag? Ändå är Stinissens text en skön påminnelse: Det är inte så det ska vara. Det är inte Allra Högsta Chefen som hittat på hetsen eller bedömer oss enligt hur vi klarar den. Den tanken ändrar kanske inte det yttre landskapets topologi, tempo och to do-listor. Men det lugnar mig inombords och gör det ibland lättare att säga ja och nej till rätt saker.

Gisela Linde är vikarierande diakoniarbetare i Jomala församling.

AGRICOLA Kultur

Vid livets gräns – en livsbejakande föreställning

Onsdagen den 20.11 kl. 18.30 ordnas en föreställning i serien Mellan himmel och jord i Lovisa församlingshem.

Vid livets gräns är en livsbejakande föreställning om möten, bemötande och musikens kraft vid en sjukhusavdelning. Föreställningen (45 minuter) åtföljs av diskussion.

Föreställningen innehåller många musiknummer och har regisserats av Jaana Taskinen, verksam vid Q-teatteri i Helsingfors. Anna Brummer spelar rollen som sjukhusmusiker och frilans-skådespelaren Helena Ryti spelar de övriga rollerna.

Anna har i nio år fungerat som frilansande sjukhusmusiker i huvudstadsregionen. Hon har tidigare arbetat som musiklekläre och kyrkomusiker.

För Lutz är kyrkan gemenskap

Om Lutz Held måste välja mellan gudstjänst och bandy så blir det bandy. Men däremellan är han en flitig kyrkobesökare som trivs i gemenskap och med musik.

TEXT: REBECCA PETERSSON

BORGÅ Lutz Held är 52 år och jobbar som köksbiträde. Han är född i Düsseldorf och bodde i Tyskland som barn. Som åttaåring flyttade han till Borgå tillsammans med sin mamma och syster.

Lutz är också en hängiven bandysupporter som är med och hejar fram Akilles så ofta som möjligt, och så brukar han delta i församlingens verksamhet. Han hör till en av dem man ofta kan skymta i kyrkbänken om söndagarna.

– Men då det spelas bandy klockan 13 på söndagarna, då går jag inte i mässan. Då går jag på bandy. Man vill ju vara där i god tid så man hinner ta två korvar och en liten flaska vichy innan matchen. Det är en ritual, säger Lutz Held.

De söndagar då det inte är bandymatch och han är ledig från jobbet, då brukar han däremot gå till kyrkan.

– Jag tycker om att gå på gudstjänst. Det är en liten stund bort från vardagen då man hämtar sig lite från veckan som gått.

Förutom söndagarnas gudstjänster brukar han också sticka sig in till församlingens allsångstunder om somrarna och orgelkvarterna i kyrkan. Musik är en viktig del av Lutz liv.

– Det är en otrolig konstform.

Han deltar i missionsluncher och utfärder. Ja, han är en aktiv församlingsmedlem helt enkelt.

Mormor och Radio Vega influerade

Intresset för församlingsliv väcktes hos Lutz bland annat genom radioandakterna i Radio Vega. Radion stod ofta på hemma hos Lutz familj, och den är fortfarande ett viktigt inslag i tillvaron. Ibland brukar han ringa in till Nyländsk förmiddag, och så gillar han att lyssna på Firsarsvängen i Yle Vega Österbotten.

– Jag älskar då de talar dialekt, säger Lutz. Också hans mormor var en viktig influens då det kommer till livsåskådning.

– Hon sjöng ofta psalmer för oss som godnattsång, och så läste hon alltid Fader vår innan vi skulle sova.

Lutz Held blev adopterad som liten, och barndomen präglades stundvis av mobbing. – Jag var lite annorlunda och har alltid varit ganska pratsam, så då blev jag ju lite mobbad, säger han. FOTO: GUNVOR HADDAS

– Inte "Vår Fader". Usch, jag tycker inte om den nya versionen. I Fader vår är språket visserligen gammalt, men det klingar så vackert!

En av sångerna som Lutz mormor brukade sjunga var "Jag har hört om en stad ovan molnen". Under en orgelkvarter som Lutz deltog i för ett tag sedan spelade kantor Eric-Olof Söderström precis den här sången. Det var en stark stund.

– Då föll det en tår.

Gick till kyrkan i hemlighet

Då Lutz var fyra månader gammal blev han adopterad. Omständigheterna kring adoptionen vet han inte så mycket om. Det är länge sedan, och mycket hölls hemligt på den tiden.

Hans skoltid präglades till en del av mobbing. "Lutzen går i kyrkan, vad gör han dit", kunde han få höra.

– Jag gick till kyrkan i hemlighet. Jag var lite annorlunda och har alltid varit ganska pratsam, eller "taluger" som vi säger. Jag var öppen och spontan, så som man är i Mellaneuropa. Jag kunde inte heller säga "r" på rätt sätt här i Finland. Så då blev jag ju lite mobbad.

»Jag gick till kyrkan i hemlighet.«

Lutz beskriver sig inte som djupt troende. Han har inga kors eller bibelcitat på väggarna hemma hos sig, men han tycker om gemenskapen i församlingen. Också den gemenskap som är att sitta i en kyrkbänk och lyssna till en predikan.

– Man känner att man är tillsammans med andra även om man är för sig själv. Jag sitter nästan alltid på samma ställe, längst fram. Vi är ofta samma gäng där.

Ingen hinner med allt

På frågan om vad han skulle vilja se mer eller mindre av i sin församling har han inget direkt svar.

– I det stora hela är jag ganska nöjd. Det skulle kanske vara någon turnering i fotboll eller något på somrarna, men jag har hört talas om att det ordnas kyrkfotis nu för tiden!

Samtidigt konstaterar han att ingen heller hinner med allt. Inte heller han själv hinner gå på allt som ordnas i församlingens regi. Jobbet ska skötas, han engagerad i en skivklubb, och så är han ju en hängiven Akilles-supporter.

– Snart är det säsong igen om vi har is. En så här varm höst är ingen dröm för ett bandyfan, säger Lutz Held.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Brytningstider i S:t Jacobs kyrka

KOLUMN

Karin Salenius
är diakoniarbetare
i Johannes församling.

DET VAR i maj 2002 jag med öppet sinne började som diakonissa i Norra svenska församlingen. Tillsammans med kollegerna, diakonissan Inga-Britt Ekholm och kaplan Päivikki Ahonen som diakonipräst, planerade och fördelade vi arbetet. Redan från början föll det sig naturligt att jag fanns med i Drumsöverksamheten på olika sätt. Jag har under årens lopp fått lära känna Drumsöborna som är stolta över sin ö, sin kyrka och över sitt svenska rum. En

plats på jorden som är viktig, där människor trivs och kan andas frisk luft och höra till ett sammanhang.

S:T JACOBS KYRKA är dessutom lika gammal som jag. Vid mitt 60-årskalas fick jag en dagbok i gåva av min far, där han skrivit ner viktiga händelser som berör mitt liv. År 1958, när jag föddes, skriver han så här i dagboken: "Följande söndag, den 21 september, var biskopen igen i Helsingfors för att förrätta kyrkoinvigning i huvudstadens yttre områden. Då invigdes den svenska kyrksalen i den nya 'arbetscentralen' på Drumsö. [...] Den nya kyrkan

»Den nya kyrkan ansågs vara ett av huvudstadens vackraste och ståtligaste tempel.«

ansågs vara ett av huvudstadens vackraste och ståtligaste tempel. Byggnadskostnaderna hade stigit till 300 miljoner mark. Klocktornet mellan finska och svenska kyrkorna är högt och smäckert och uppbär tre klockor som är gjutna i Gamlakarleby. Deras ton lär ha komponerats av tonsättaren, Drumsöbon Einar Englund."

KYRKKLOCKORNA som ringer in, flaggan som hissas och halas, kyrkbacken med allt liv och leverne, med olika evenemang vid olika tider på året – jag hoppas kyrkan på Drumsö fortsätter välkomna ung som gammal till gemenskap och livsviktiga sammanhang också framöver. "Vi är Guds kyrka, Herrens hus, uppbyggt av levande stenar, där under korsets milda ljus dopet och tron oss förenar. Om vi ock möttes endast två, bygga han vill och bo ändå hos oss med hela sitt välde." (Psalm 165 v. 3 i Psalmboken)

Läs mera om S:t Jacob på sidan 14.

Hallå där Sini Aschan!

Hon är ny församlingsspastor
i Johannes församling.

– **JAG KOMMER ATT** jobba främst med ungdomar, besöka skolorna och leva lägerliv på Lekholmen. Men också i vanliga högmässor kan man träffa på mig, särskilt i kvällsmässorna som startar på Drumsö varannan söndag efter årsskiftet.

SINI ASCHAN gillar att jobba med människor i alla åldrar och livsskedan, att samtala, dela liv och fira nattvard tillsammans.

Har du en dold talang?

– Jag kan backa en traktor med en släpvagn, ni som testat vet att det inte är så lätt.

TEXT: NINA ÖSTERHOLM
FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Förutom den söndag vi firar **Kvällsmässa:** 8.12 kl. 18. Mässan innehåller mycket musik och en bönevandring. Kvällste efter kvällsmässan. **MU-mässa:** (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder! **Molnet:** Ett tillfälle för bön varannan torsdag (28.11) kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

Barn, ungdom och familj

Kontakt: barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050-380 3936, musik och körer Daniela Strömsholm daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769, ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, tfn 050 380 3988 och Daniel Jakobsson daniel.jakobsson@evl.fi, tfn 050 380 0710

Musiklek med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1-4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0-1-åringar) i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn! **TWEENTISDAG FÖR ÅK 3-7:** Tisdagar kl. 14-17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m.

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matt-eusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Catarina Bär-lund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören.

Barnklubb för 4-8-åringar: Torsdagar, program kl. 17-19, man får stanna till 19.30. Novemberprogram 7.11 rita och måla, 14.11 sällskapsspel, 21.11 pepparkaksbakning, 28.11 lillajulsprogram. Barnpassning för yngre barn från 17-19.30.

Musik

Matteus kyrkokör sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Kören övar tillsammans med Fiona Chow under hösten. Kontakt: 045 101 5360

Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4-7 och övar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30-16.15.

Matteus barnkör: övar i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Körledare för Barn- och Popkören: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

VOICE-kören övar inför Matteuskyrkans 40-årsjubileum: Östra Helsingfors svängigaste kör övar 6 gånger inför Matteuskyrkans jubileumskonsert i februari:

21.11, 4.12 (OBS onsdag), 19.12, 9.1, 23.1 och 6.2. Övningarna börjar kl. 18:30.

Nya sångare välkomna i alla körer!

Gemenskap

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (tis och tors kl. 10-14)

Matteus Afterwork varje torsdag: Middag för tre euro och möjlighet till några timmars gratis barnklubb. Matteus församling erbjuder en trevlig kväll då du både slipper laga middag och dessutom kan få några timmar egen tid – antingen för att utträtta egna ärenden eller så kan du delta Matteus kvällsprogram för vuxna. Middagen börjar kl. 17, programmet 18 eller 18.30.

Stickklubben: Handarbete med kaffe, bulla och trevliga samtal. Vi träffas jämna veckor kl. 11-13. Kontakt: Carita Riitakorpi 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: I höst läser och samtalar Bokmalarna utgående från Livets vatten av Maria Küchen. Var tredje måndag kl. 14-15.30 i Matteuskyrkan. Följande träff är 2.12. Kontakt Annica Söderström, 050 568 0085.

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Måndag 2.12 kl. 18 i Matteuskyrkan. Kontakt Stina Hjelt 050 300 5911.

Samling för män: En fredag i månaden i Matteuskyrkan. Fredag 15.11 besöker Olav S. Melin, teolog och tidigare chefredaktör, gruppen med temat "Amos Anderson – en annorlunda mecenat". Välkommen med! Kontakt Peter Andersson 040 533 6185

Keramikkurs: Lördag 23.11 kl. 10 kan du komma och pröva på keramik tillsammans med keramikartesan Marika Salomaa. Max 10 personer. Anmälan till Matteus kansli (matteus.fors@evl.fi) – till ett eller fler tillfällen. 10€ materialavgift/gång.

Missa inte! Bibelstudium med Stefan

Djupsjöbacka: Torsdag 21.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Novemberträffens tema är Kristus i Gamla testamentet. Mera info på hemsidan eller Matteus kansli.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-to kl. 11-13.

Följ oss på Facebook och Instagram för våra senaste uppdateringar samt bilder och gemenskap i vardagen @matteus-forsamling.

Evenemang och info hittas också på vår webbsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050-380 3986.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: Kansliet är öppet vardagar kl. 10-14, telefontid ti och to kl. 10-14, 09 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Projektkören Matteus Voice gör 80-talsmusik

Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus Voice kören för dig! Kören jobbar med pop- och rocklåtar på projektbasis, med en konsert som avslutning **Lördagen den 8 februari**. Temat för konserten är 1980-talet.

Övningar i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3: Tors 21.11, ons 4.12, tors 19.12, tors 9.1, tors 23.1, tors 6.2 kl. 18.30-20.30.

Kontakt/körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Alla intresserade sångare välkomna! Inga förhandskunskaper krävs.

Matteuskyrkan fyller 40 år i februari 2025, och Matteus Voice-kören deltar i firandet!

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 17.11, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 17.11, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan. Furahakören medverkar och firar sitt 50-årsjubileum.

Söndag 17.11, mässa: kl. 15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr. Passionäerna medverkar.

Tisdag 19.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 19.11, andakt: kl 17.30 i Drumsö seniorhus.

Onsdag 20.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 20.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 24.11, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 24.11, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan. Schola Sancti Ioannis medverkar.

Missa inte! 24.11, ljusmässa: kl. 18 i Tomaskyrkan. Tomas vokalensemble medverkar.

Tisdag 26.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 27.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 27.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan. Emilia Tikkala är kantor och sjunger kantaten O Gottes Stadt av Dietrich Buxtehude.

Gemenskap

Manskraft: lördag 16.11 kl. 11-13 i Johannes vardagsrum. Anmäl dig senast 14.11 till attend@uwe.fi.

Johannes vardagsrum: Öppet tisdagar kl. 9.30-18. Lunch kl. 11-13, liten andakt kl. 14.45, program kl. 13.30: 19.11: Stillhetens yogas stolövning med Maria Repo-Rostedt. 26.11: Sören Lillkung: Etik och pengar + lite sång.

Diakoniträff: 21.11 kl. 12-13.30 i S:t Jacobs kyrka.

Så skört är livet: måndag 25.11 kl. 18.30 i Johannes vardagsrum. Broderibilder, dikter och pianoimprovisation kring temat sorg med Åsa Hansson och Anna Brummer. Läs mera på vår hemsida: johannesforsamling.fi/johannes

Träffpunkt: torsdag 28.11 kl. 14 i Högbergssalen. Adventspyssel med Patrick Sundberg.

Family fun: onsdag 27.11 kl. 17-19 i Jo-

JOHANNES Vägörenhetsbasar

Reservera bord inför basar!

Vill du sälja produkter på vår vägörenhetsbasar med lunch i Högborgssalen den **30.11 kl. 11–15**? Ett bord kostar 25 euro att hyra. Dessutom kommer vi att ha ett försäljningsbord för matvaror och ett för bakverk, dit du kan hämta produkter samma morgon, välförpackade och med innehållsförteckning.

Du kan reservera bord och ställa frågor till Anna Maria Böckerman: annamaria.bockerman@evl.fi 050 380 1869.

MATTEUS Öppet hus

Kravlös lördag med musik och pepparkakor

Öppet hus i Matteuskyrkan för alla åldrar lördagen **23.11 kl. 10–13**. Musiklekl. 10–10.30, julpyssel och pepparkaksbakning, spel och aktiviteter också för äldre barn samvaro och servering. Kravlös lördag, ett lätt sätt att komma och umgås i Matteuskyrkan. Ingen förhandsanmälan behövs.

Ungdomar

Missa inte! Ambient: Ungdomssamling kl. 18.30 i Petruskyrkan varannan fredag. Höstens datum: 15.11, 29.11 och 13.12. Kvällarna bjuder på andakt och varierande program tex. film, matlagning och tävlingar. Följ @petrusyouth_ på instagram för mer info eller kontakta nadine.mabinda@evl.fi. Välkommen med!

Evenemang och kurser

Petra-frukost: kl. 10–12 i Petruskyrkan. En förmiddag för kvinnor i alla åldrar, med frukost och gemenskap. Denna gång berättar Caroline Sandström om "Hur jag formats till den jag är idag". 8€ (student/hemmamamma 5€). Välkommen med!

Fredagscafé i Petruskyrkan: Varje fredag hela hösten kl. 17–19. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam, med familj eller vänner!

Dagscafé: Tis 26.11 kl. 13–14.30 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, Tel. 0503442711.

Missa inte! De vackraste julsångerna: Sjung in julen tillsammans! 30.11 kl. 17 i Äggelby gamla kyrka. 15.12 kl. 15.30 i Petruskyrkan. 16.12 kl. 19 i Munksnäs kyrka.

PETRUS Frukostgemenskap

Petra-frukost med Caroline Sandström

En förmiddag för kvinnor i alla åldrar, med frukost och gemenskap. Denna gång berättar Caroline Sandström om "Hur jag formats till den jag är idag". Tid: **16.11 kl. 10–12**.

Plats: Petruskyrkan. Pris: 8€ (student/hemmamamma 5€). Välkommen med!

Andakt och bön

Förbön och tack: Tvåspråkig förbönsväll varannan tisdag kl. 19 i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Lovsångskören övar kl. 18. 26.11 Tuomas Anttila.

Petruskyrkan öppen för bön: Varje tisdag kl. 8–9, egen bön (instrumental musik) och 15 min gemensam bön. Var gärna med i bön för församlingen och vår stad även om du inte har möjlighet att komma till kyrkan.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Sjung i kör

Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. Två gånger i månaden. fionatchow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan ti kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack kvällarna i Munksnäs kyrka.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, **Malms kyrka,** Kommunalv. 1, **Munkhöjdens kyrka,** Raumov. 3, **Munksnäs kyrka,** Tegelst. 6, **Petruskyrkan,** Skogsbäcksv. 15, **Äggelby gamla kyrka,** Brofogdev. 12.

hannes vardagsrum. Tema: hållbar jul. Risgrynsgröt och julpyssel, som också passar vuxna.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

För familjer och barn

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan. Tisdagar kl. 10–11 (musiklek kl. 10) i Käätöpaikka, Arabiastrandens invånarhus. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i S:t Jacobs kyrka.

Musiklekl efter dagis: torsdagar kl. 17.30 i Johannes vardagsrum.

Fritids: för barn i klasserna 3–6. Kom och chill, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen ledare finns alltid på plats. Fritids i S:t Jacobs kyrka på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 0469217512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina: 050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och

torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618.

Missa inte! Family fun: onsdag 13.11 kl. 17–19 i S:t Jacobs kyrka. Mat, pyssel, andakt och sång. Tema: hållbar jul.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

Information om ungdomsverksamheten finns på johannesungdom.wordpress.com. Instagram: johannesungdom

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Höbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Höbergsg. 12, **Högborgssalen,** Höbergsg. 10 (vän. 2), **Hörnan,** Höbergsg. 10 (gatuplan), **Folkhälsan** och **Majblomman,** Mannerheimv. 97, **Gamla kyrkan,** Lönnrotsgatan 6, **S:t Jacobs kyrka,** Kvarnbergsbr. 1, **Seniorhuset,** Norrsvägen 1, **Arabiastrandens invånarhus,** Indiagatan 1, utrymmet "Käätöpaikka", **Johannes vardagsrum,** Tomaskyrkan, Rönnevägen 16, Mejlans.

Petrus församling

Gudstjänster

Varmt välkommen på gudstjänst!

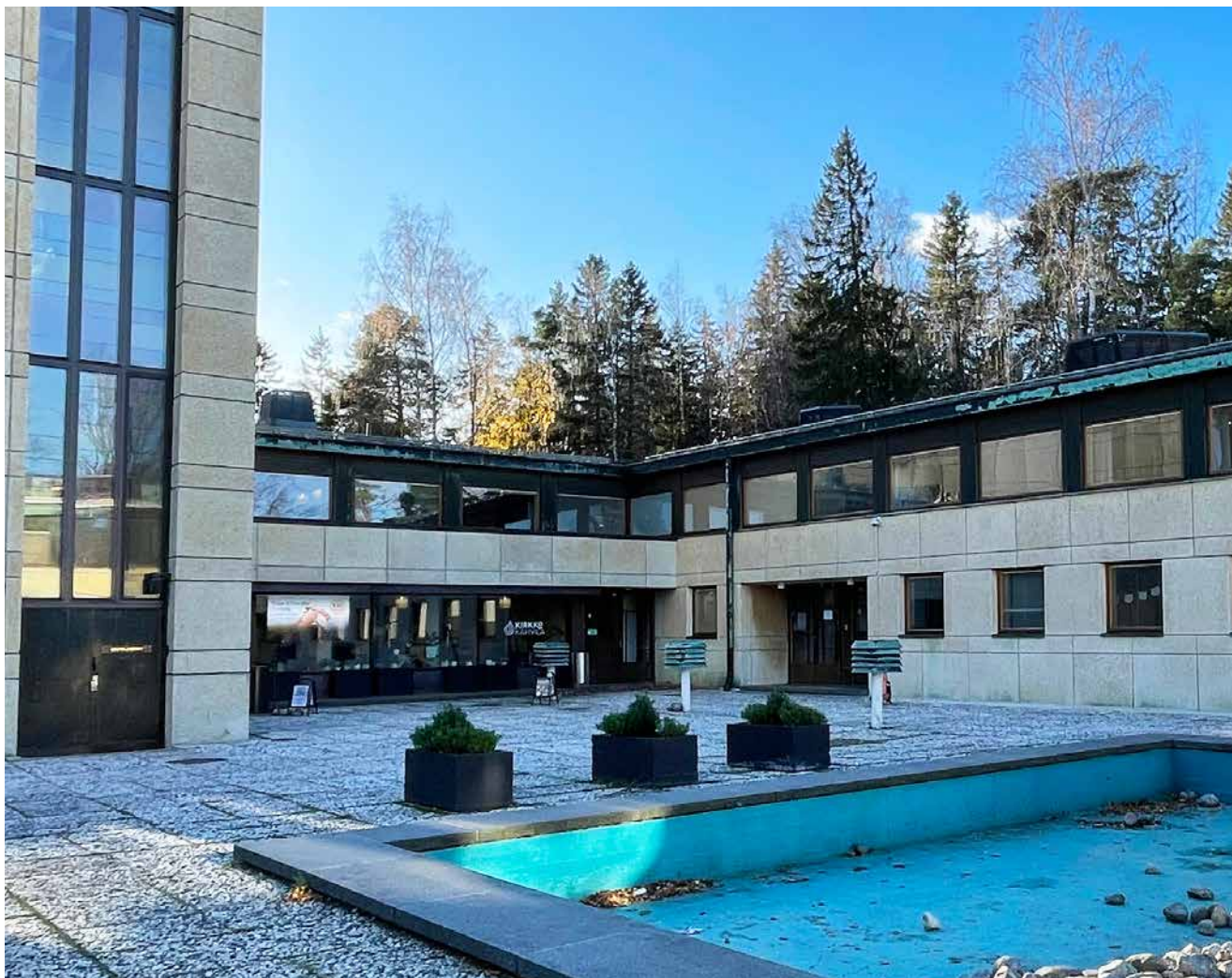
Söndagens högmässor: kl. 10 i Munksnäs kyrka, kyrkkaffe. kl. 12 i Äggelby gamla kyrka, kyrkkaffe. 17.11 Ronny Thylin, Hannes Uunila. 24.11 Ronny Thylin, Mathias Sandell.

Petrus Puls: Söndagar kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en ledigare gudstjänst med mera utrymme för lovsång, bön och bibelundervisning. Kyrkkaffe efteråt, välkommen!

Barnfamiljer

Musiklekl: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5 år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi.

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för mer aktuell info!

Ingången till Johannes församlings nya lokaler på Drumsö sker från den öppna gården, till höger om Lauttasaaren seurakuntas huvudingång samt ingången till caféet. Adressen är fortfarande Kvarnbergsbrinken 1.

Nya tider på Drumsö från och med årsskiftet

Verksamheten fortsätter i mindre utrymmen. Kvällsmässor ordnas flera söndagar i terminen.

TEXT: **NINA ÖSTERHOLM** FOTO: **ULRIKA LINDBLAD** OCH **NINA ÖSTERHOLM**

HELSINGFORS Vid årsskiftet avstår Johannes församling från helheten S:t Jacob på Drumsö – med kyrka, församlingssal och klubblokaler. Det innebär att söndagförmiddagens gudstjänst faller bort, liksom församlingens förfogande över salen och klubbbrummen på andra våningen. Istället får Johannes församling en mindre lokal till sitt förfogande, i den mellersta delen av kyrkokomplexet där den finska församlingen Lauttasaaren seurakunta fortsättningvis verkar, på Kvarnbergsbrinken 1.

– Det finns en liten grupp mycket trogna gudstjänstbesökare på Drumsö, och för dem är naturligtvis förlusten störst,

säger **Henrik Stenbäck**, Drumsöbo och förtroendevald i församlingen.

Själv har han glada barndomsminnen redan från 1960-talets familjefester på första maj med ballonger och sång vid kyrkan.

– Det är en fin kyrka, fönsterglasat i kyrksalen tar in ljuset mycket vackert. Tre av mina barnbarn är döpta i S:t Jacob. Visst är den allmänna förlusten av lokalen betydande. Vi avstår från fina utrymmen som också hyrs ut till andra aktiviteter på Drumsö.

Henrik Stenbäck hoppas ändå att de aktiva och många andra Drumsöbor genast ska hitta de nya lokalerna.

Henrik Stenbäck hoppas alla ska hitta till och trivas i de nya utrymmena som Johannes församling har till förfogande på Drumsö.

– Som beslutsfattare kan jag säga att hyreskostnaderna för nyrenoverade S:t Jacob höjdes så kraftigt att det i praktiken inte fanns andra alternativ än att avstå från helheten. Nu gäller det att göra det bästa av förändringen. Kyrkan på Drumsö borde bli ett viktigt svenskt rum – för alla åldrar.

Verksamheten fortsätter

De nya lokalerna på cirka 140 kvadrat består i praktiken av tre rum.

– Finska församlingen välkomnar oss och målet är att vi också ska kunna utnyttja de mångsidiga lokaler som finns i byggnaden, såsom gymnastiksalen och bastun. Det här öppnar även fina möjligheter för samarbete över språkgränsen, till exempel i fråga om det lunchcafé som fungerar i samma komplex, säger kyrkoherde **Johan Westerlund**.

Barn och familjearbetet har planerats fortsätta utan förändringar 2025 med Family Fun, fritids och familjecafé

Drumsö: Kommande program

- 8.12 kl. 10** Sammanlyst högmässa med avskedsfest i S:t Jacobs kyrka.
- 15.12 kl. 16** De Vackraste Julsångerna i S:t Jacobs kyrka.
- 24.12 kl. 14** Julbön i S:t Jacobs kyrka.
- 7.1 kl. 13–16** Fritids: Öppet mån, tis varje vecka i nya utrymmen.
- 9.1 kl. 9.30–11.30** Familjecafé varje torsdag i nya utrymmen.
- 12.1 kl. 18** Vårterminens första kvällsmässa i Drumsö kyrka.
- 16.1 kl. 13–14.30** Vårterminens första diakoniträff (torsdag, udda veckor) i nya utrymmen.
- 12.2** Family Fun i nya utrymmen.

S:t Jacobs kyrksal kommer inte att vara i Johannes församlings användning efter årsskiftet.

i nya utrymmen. Också barnkören fortsätter öva som förut.

– S:t Jacobskören fortsätter också, men övningsplatsen är fortfarande oklar, säger kantor **Eva Henricson**.

Diakoniträffen under ledning av **Karin Salenius** fortsätter träffas, men i nya utrymmen. För diakoniarbete Karin Salenius blev verksamheten på Drumsö en naturlig inkörsport till församlingen när hon började som diakoniarbete 2002.

– Jag lärde känna Drumsöborna som trygga, spontana människor. S:t Jacobs kyrka var verkligen ”kyrkan mitt på ön”, som med sitt läge och sina fastigheter öppnat olika klubbar och ett rikt gudstjänstliv som berört många på olika sätt och fört viktiga traditioner vidare.

Hon är glad över att diakoniträffen kan fortsätta samlas också nästa år.

– Med anledning av flytten får jag nu ta del av många härliga berättelser och minnen från S:t Jacob, Kaktusknoppen och andra olika klubbar, skogsmulleverksamhet och sportgrupper. Församlingens minns också S:t Jacobs som sin konfirmations-, vigsel och julkyrka. De har alltid varit stolta och glada över sitt svenska rum. En plats för många möten.

Eftermiddagsverksamheten i Barnavårdsföreningens regi, liksom andra hyresgäster i huset, fortsätter som förut under vårterminen.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Livet tog en vändning i Grekland

När Isabel Flemming för fyra år sedan såg förhållandena i flyktinglägren i Grekland fanns det ingen väg tillbaka. För ett år sedan var hon med om att bilda föreningen Nordsystrar som hjälper utsatta flyktingar.

TEXT: JOHAN SANDBERG

SOLF – I lägren visste jag att mitt liv inte blir som det varit förr, säger hon.

Tillsammans med sina vänner Malin Backgren och Josefine Blomqvist skapade hon Nordsystrar i oktober 2023.

– Vi vill öka medvetenheten om hur flyktingar har det i Europa och speciellt i Grekland. Läget var mycket på tapeten 2015 men sedan dess har media inte uppmärksammat det. Folk vet inte hur det står till i flyktinglägren idag. Vi jobbar i Finland men jag åker också till Grekland tre till fyra gånger per år, senast var jag där i september.

I Grekland distribuerar de allt från bindor, blöjor, färgböcker och leksaker för barnen till mat och annat.

– Jag brukar också ordna workshops åt kvinnorna på kvinnocenter på Lesbos där vi tillverkar solcellslampor som de kan ha glädje av i lägren.

I Finland ordnar de olika välgörenhetsevenemang och insamlingar.

– Vi stöder utsatta grupper bland flyktingarna, främst kvinnor och barn, men också regnbågspersoner, för den gruppen är speciellt utsatt i lägren. Vi kommer ändå mest i kontakt med kvinnor och barn.

Den 23 november gästas Isabel kvinnofrukosten klockan 9.30 i Solf för att berätta om arbetet.

Hon försäkrar att varje cent föreningen får in går till de människor de stöder.

– Det är viktigt med transparens. Jag vet vad som händer med pengarna, hygienartiklarna och kläderna vi samlat in.

De har samlat in pengar till färgpennor, bindor, blöjor, fotbollar och annat. De är billigare att köpa på plats än att posta härifrån. Kläderna postar hon till de organisationer som de samarbetar med.

– Jag betalar resorna själv uregen plånbok och reser när jag har semester från mitt eget arbete.

Flyktingarna som Nordsystrar arbetar för har kommit till de grekiska öarna från Turkiet med båt. Det kommer nya människor över havet dagligen. När det här intervjun görs finns det sam-

Isabel Flemming i aktion för flyktingarna, här i Frankrike.

FOTO: PRIVAT

»Jag visste att mitt liv inte blir som det varit förr.«

manlagt cirka 9 000 flyktingar på de grekiska öarna nära den turkiska gränsen.

– Antalet flyktingar som kommer varierar beroende på årstiderna, kriserna i världen och antalet push-backs som kustbevakningen gör genom att skuffa flyktingarna tillbaka. På sommaren när det stormar mindre kommer flera flyktingar än på hösten och vintern.

Det finns också tusentals flyktingar på det grekiska fastlandet och i Turkiet, men inte lika många som 2015.

– Det som nu händer i Palestina och Libanon kan också leda till nya flyktingströmmar.

Flyktingarnas förhållanden går inte att jämföra med 2015 då det var tiotusen på samma ö.

– Men de är ändå under vad minimi för vad levnadsförhållanden borde vara. På sommaren kan det vara upp till 70 grader i tälten och på vintern blir det kallt för det finns ingen isolering. I bästa fall bor man i en barack, men den kan man dela med tre andra familjer. Har man otur

bor man i jättestora tält. Det finns inget privatliv. Oftast finns inget varmvatten i duscharna, man kan få stå i kö fyra timmar för att för mat en eller två gånger om dagen.

Folk sover nästan ovanpå varandra. Det är mycket sjukdomar, skabb och löss. Folk mår psykiskt väldigt dåligt. I de förhållandena blir utsatta grupper ännu mera utsatta. Också männen måste lyftas, för det är svårt att komma som ensam man. Det kommer också många ensamma minderåriga.

Isabel började engagera sig tidigt på lokalplanet i Malax, i ungdomsföreningen och Röda Korset.

– Jag har haft så många privilegier i livet att jag ville dela med mig av det jag fått. Jag kunde ju ha blivit född i Afghanistan där livet sett helt annorlunda ut. Jag tycker också att EU:s flyktingpolitik är skrämmande då man låter folk dö. Man låter folk drunkna. Har man en chans att göra något ska man göra det.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé: fr 15.11 och 22.11 kl 9.30 i Smedsby fg. Fri lek och pyssel samt kaffe med dopp. Sångstund kl.10.50.

Högmässa: sö 17.11 kl 11 i kyrkan med Mats Björkund och Ann-Christine Nordqvist-Källström. Musikskolans sångelever medverkar.

Under valven: sö 17.11 kl 18 i kyrkkällaren i Korsholms kyrka. Konsert med trion I Fäälän. Fritt inträde och servering.

Missionsgruppen samlas: må 18.11 kl 13.30 i rum Glöd i Smedsby fg.

Karträff: ti 19.11 kl 13 i Gröna rummet, Smedsby fg.

Föräldra-barncafé: on 20.11 kl 10 i Tölby hf. Fri lek och pyssel samt kaffe med dop. Sångstund kl 11.15.

Mellis för lågstadiebarn: to 21.11 och 28.11 kl 13.15-15 i Smedsby fg. Mellanmål och fri samvaro.

Högmässa: sö 24.11 kl 11 i kyrkan med Rune Lindblom och Michael Wargh.

Doomsöndagens tunga mässa: sö 24.11 kl 18 i Sockenstugan och ungdomsutrymmena med Rune Lindblom, Tommy Rannanpää och Michael Wargh.

Julhjälp 2024: julinsamling för behövande i Korsholm må 25.11 kl 13-20 Smedsby fg, kl 18-19 Karperö uf Strandlid, ti 26.11 kl 16-19 Singsby uf. I samarbete med Karperö Marthaförening, Singsby hembygdsförening och Singsby Marthaförening.

Dagisarnas julkyrka: on 27.11 kl 9 i Smedsby fg med Rune Lindblom och Erica Nygård.

Julkonsert med Johanna Kurkela: on 27.11 kl 19 i kyrkan. Arrangör: Central Line Entertainment.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 15.11 och 22.11 kl 8.45 i kyrkan.

Högmässa: sö 17.11 kl. 10 i kyrkan. Fredrik Kass, Håkan Granberg och Niels Burgmann.

Föräldra-barnklubben: on 20.11 och 27.11 i Stallet. Klubben är för alla som är hemma dagtid med sina barn. Vi träffas, umgås, sjunger, leker och fikar. Välkommen varje onsdag!

Biskopsvisitation: 22-24.11 Se puff för mera program!

Bön och Bibel: on 27.11 kl. 19 i Krubban.

REPLOTT

Bönegruppen: samlas fr 15.11 och 22.11 kl 10 i fh. Kom och be tillsammans med Leif Galls.

Gudstjänst: sö 17.11. kl 10 i Replot. Häggblom, Lång.

Öppet hus för föräldrar och barn: on 20.11 och 27.11 kl 10 i fh. Fri samvaro, sångstund och kaffe med Heidi Lång.

Fredagsöppet: fr 22.11 kl 19 - 22 i församlingshemmet. Öppet hus för högstadieungdomar.

KVEVLAX Församling

Dags för biskopsvisitation i Kvevlax församling

Välkomna att delta i biskopsvisitation i Kvevlax församling tillsammans med biskop Bo-Göran Åstrand. Program för allmänheten:

FREDAG 22.11

Kl. 8.45 Bön och nattvard i kyrkan, morgonbön och nattvard för hela församlingen.

Kl. 9.40 Karakaffe i församlingshemmet, Håkan Nitovuori "Hälsningar från Tanzania"

LÖRDAG 23.11

Kl. 19 Hela kyrkan sjunger i kyrkan. Medverkande är Ek-kören, Kyrkokören, Manskören, Karakaffets kör och orkestern Stråkdiraget. Biskopen håller kvälls-andakt. Vi avslutar kvällen med kaffe i församlingshemmet.

SÖNDAG 24.11

Kl. 10 Festmässa i Kvevlax kyrka. Biskop Bo-Göran Åstrand predikar, kyrkoherde Fredrik Kass liturg, kantor Rodney Andrén medverkar tillsammans med kyrkokören och Sofie Jungarå spelar tvärflöjt. Efter mässan ordnas kyrklunch i församlingshemmet. Efter lunchen är församlingsmedlemmarna välkomna att delta i visitationsstämman.

Kvällsmässa: sö 24.11 kl 18 i Replot. Boije, Vesterlund, Vidjeskog.

SOLF

Kvällsmässa: sö 17.11 kl 10 med Kanckos och Lång.

Stora och Små: ti 19.11 och 26.11 med drop-in från 9.30 i fh. Lek, samvaro, gemensam frukost och klapp- och klangsånger. Ledare: Elisabeth Ström och Sanna Huhta.

Pensionärsträff: on 20.11 kl 13 i fh. Mona Granholm kommer och berättar om Röda Korsets verksamhet - Nationellt och internationellt.

Kvinnofrukost: lö 23.11 kl 9.30 i församlingshemmet. Gäster är Isabel Flemming med vänner från Nordsystrar r.f. **Gudstjänst:** sö 24.11 kl 10 med Kanckos och Vidjeskog. **Karacafé:** må 25.11 kl 9 i fh. Gäster är Maria Kronqvist-Berg och Tina Back från Korsholms bibliotek.

MALAX

To 14.11 kl. 18: Musikafton till förmån för julhjälp, i Malax kyrka. Allsång och musik, kollekt till julhjälp. Julhjälp delas ut till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i jultider.

SOLF Kvinnofrukost

Kvinnofrukost med Isabel Flemming och vänner

Lördagen den 23.11 kl 9.30 ordnas Kvinnofrukost i Solfs församlingshem! Gäster är Isabel Flemming med vänner från föreningen Nordsystrar r.f. Isabel är en av grundarna för föreningen Nordsystrar r.f. som jobbar för att stödja framför allt kvinnor och barn som befinner sig på flykt i Grekland. Isabel har flera gånger varit volontär i flyktingläger och berättar om sina upplevelser, och med sig har hon bland annat sin vän Rabia som själv har varit flykting och bott i flyktingläger.

Anmälan till frukosten bör göras senast 15.11 kl 12 till pastorskansliet, tel. 044 770 8122 eller solfs.forsamling@evl.fi och avgiften (8 euro) betalas på plats antingen kontant eller med kort.

Varmt välkomna!

REPLOTT Kör

Vill du vara med i Skärikyrkans kör?

Skärikyrkans kör har börjat öva inför De vackraste julsångerna i Replot och Björkö kyrkor 7:e och 8:e december. Nya sångare är hjärtligt välkomna med!

Det krävs inte att man har sjungit i kör tidigare och de flesta sångarna är bekanta julsånger.

Kören övar i församlingshemmet i Replot på torsdagar. Vi börjar med kaffeservering klockan 18.30 och övningen börjar klockan 19. På onsdagen den 4 december är det genrep med barnkörerna i Replot kyrka klockan 18.

Bergö

Sö 17.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan.

Sö 24.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Lolax.

Malax

Sö 17.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Världsprematurdagen uppmärksammas. Sång: Marlene Östersund. Söndagsskola i Socken.
Ti 19.11 kl. 13: Syföreningen i Övermalax FH.
On 20.11 kl. 13: Tro i vardagen, Malax kyrka.
To 21.11 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici, i Socken.

Sö 24.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Kyrkkaffe. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Su 24.11 klo 12: Jumalanpalvelus kirkossa. Kahvit klo 11.

To 28.11 kl. 18: Syföreningens julauktion i Övermalax FH. Mäklare: Stig-Göran Bonn.

Petalax

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan.

Sö 24.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Lolax.

KORSHOLM Musik

Under valven med trion I Fäälän

I Fäälän är en trio som består av Kenneth Nordman på fiol och nyckelharpa, Mats Granfors fiol och Tom Forsman gitarr. I musikserien Under valven håller trion konsert i Korsholms kyrkas källare på söndagen den 17 november klockan 18.

De har alla tre rötterna i den sydösterbottniska musiktraditionen och har spelmän bland sina förfäder. De går i fotspåren efter de gamla spelmännen och deras musik. Dialektuttrycket ”i fäälän” betyder just ”i fotspår” och att ”fälas” betyder att vara på resa.

I Fäälän har spelat i Finland och Sverige på olika festivaler och evenemang. År 2023 släppte trion skivan Thre. I Fäälän blev vald till Årets grupp 2024 vid Eläköön Folk-galan i Finland. Fritt inträde och servering efter konserten.

KOLUMNEN

GISELA LINDE

Tid att vara människa

”**JAG FÅR** åtminstone vila.”

Nu har jag hört det många gånger. Det sägs av människor som har det bra; med jobb och nätverk och hem och hela härligheten. Men så däckas de av en fet influensa eller bryter en arm eller måste genomgå en större operation.

”Jag får åtminstone vila.” Brukade vi säga så?

”Det där har jag också hört”, säger folk när jag frågar. ”Nej, så sa man inte förut. Man sa att ’jag får åtminstone vara frisk’.”

Somliga har ingenting alls och känner sig obehövligen och ensamma. Men för mycket gör också välfärden skev. Måste det hända något som vi inte själva kan styra över för att vi ska ”få” backa och göra ingenting tills vi vilat färdigt?

»*”Jag får åtminstone vila.”
Brukade vi säga så?»*

ACCELERATION – att allt går fortare och fortare – är modernitetens kärna, menar den tyske sociologen Hartmut Rosa. I början fick människor mer frihet när den tekniska och sociala utvecklingen tog fart. Fattigdomen minskade och rörligheten ökade. Det blev möjligt att studera, att emigrera, att komma upp sig i världen, att byta liv. Sen dess har tempot ökat. Nu är förändringstakten så snabb att vi har fullt upp med att hinna med. Då naggas friheten i kanterna och det blir svårt att få till både vardagsbalans och djupdyk.

I ALL STRESS finns ett element av rädsla, skriver karmelitbrodern Wilfrid Stinissen i sin bok *Evigheten mitt i tiden* från 1992. Vi är rädda för att inte orka, inte hinna, inte räkna till.

”De flesta av oss har för mycket att göra. Men vi kan aldrig ha för mycket att göra. Det finns alltid tid till det vi har att göra. När Gud ger oss ett uppdrag, skapar han också tid till det. Finns det inte tid, är det inte ett uppdrag som kommer från honom, utan ett arbete vi egenmäktigt tagit på oss, ett arbete som faller utanför hans plan med vårt liv.”

PROVOCERANDE? Ja visst. Alla lever inte i kloster, och texten skrevs för över 30 år sen. Är det ens möjligt att undvika tidsbrist och spretiga åtaganden om man vill leva ett normalt liv idag? Ändå är Stinissens text en skön påminnelse: Det är inte så det ska vara. Det är inte Allra Högsta Chefen som hittat på hetsen eller bedömer oss enligt hur vi klarar den. Den tanken ändrar kanske inte det yttre landskapets topologi, tempo och to do-listor. Men det lugnar mig inombords och gör det ibland lättare att säga ja och nej till rätt saker.

Gisela Linde är vikarierande diakoniarbetare i Jomala församling.

Han gjorde orosanmälan på sig själv

Leif Galls, diakoniarbetare i Replots församling, skriver om en diakoniklient – mannen som förlorade allt och gjorde en orosanmälan på sig själv. Den här berättelsen berättar konkret om hur viktig församlingens julinsamling för diakonin kan vara.

TEXT: LEIF GALLS

RELOT Det var en kall dag i december, snön låg redan tjock på marken. Jag kom till en fin plats där man höll på att bygga ett hus. Inne i huset mötte jag Nisse som i princip hade förlorat allt. (Nisse är ett fingerat, men han har gett tillåtelse att vi publicerar hans berättelse)

Han hade varit gift förut, det blev skilsmässa och så småningom träffade han sin nya kärlek. Det såg bra ut. Han hade anställning och så fick de köpa ett hus som i och för sig måste rivas – men tomten var fantastisk. De tog lån, rev det gamla huset och började bygga på ett nytt fint hus.

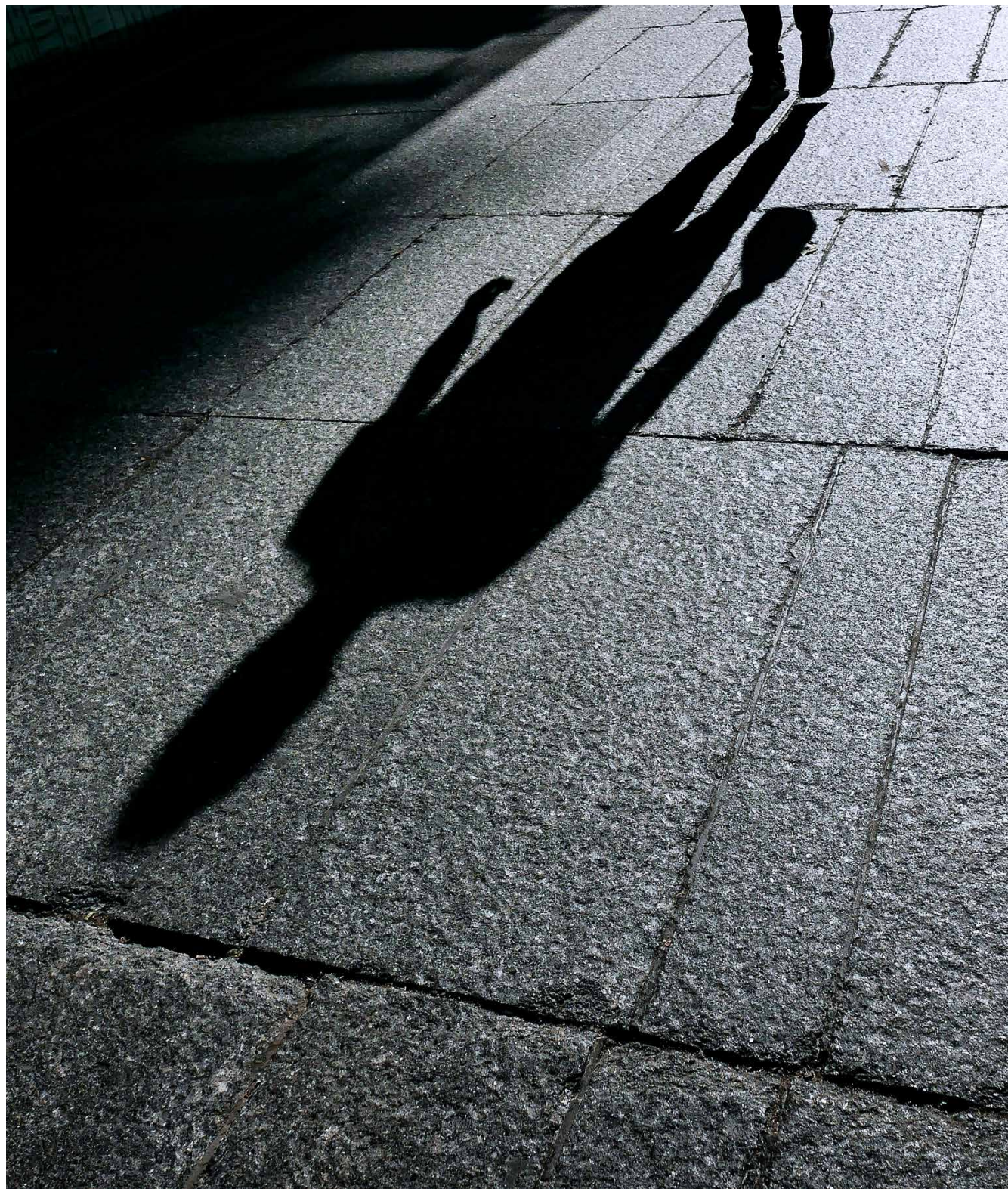
SÅ SMÅNINGOM började sprickorna bli alltmer tydliga i den fina verkligheten. ”De flesta fick gå, vissa hade ju jobbat i evighet på samma jobb”, berättar Nisse.

Även Nisse fick gå, det blev skilsmässa och skulderna växte, vilket så småningom ledde till sjukskrivning. Av olika orsaker blev han även av med huset, och bilen fick säljas för att ersättas av en äldre och billigare.

Det fanns också åtta barn med i bilden, sex egna plus två som kallar honom pappa. Han fick inte bo i huset han byggde utan bodde bland annat i en bastu. När jag kom dit hade barnen (som var två, tre, fyra och fem år) övernattat i det lilla huset med el, men utan vatten och utan dass. Någon natt var det minus 20 grader.

NÄR JAG kom in i husbygget bland plankor, cement och halvfärdigt kök råkade det vara några veckor före jul – och vi hade presentkort att dela ut. När jag skulle skriva den här texten påminde mig Nisse om en man som själv varit långa tider arbetslös och nu hade gett 50 euro ”till någon familj som behöver”.

Det verkar ofta vara så att de som själva har

Nisse hade åtta barn att ta hand om och inga pengar – i desperationen gjorde han en orosanmälan om sig själv.

FOTO: UNSPLASH

det svårt eller är nära gränsen är de som har lättast att ge. Som diakoniarbetare är jag glad över alla organisationer och föreningar som om inte annat vill ge något till julen.

NISSE HAR det svårt ännu idag, ett år senare. Men det blev lite bättre efter att han gjorde det dråpliga att han gjorde en orosanmälan på sig själv.

Jag tänker inte räkna upp alla konstigheter han råkade ut för i kontakt med olika myndigheter. Men – han behöver nog inte läsa någon deckare för att få spänning i livet. Den spänningen ger livet ändå varje dag.

Förra året var det Nisse som fick hjälp i år är det någon annan. Tack för allt vi får för att dela ut.

»När jag kom dit hade barnen övernattat i det lilla huset, utan vatten och utan dass. Någon natt var det minus 20 grader.«

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Det skiljer några år mellan Irene Westerlund och Noel Jansson, men de hittade båda sin plats i församlingen under konfirmandtiden. FOTO: MONICA SANDSTRÖM OCH PRIVAT

”Jag kände mig hemma”

Två unga församlingsmedlemmar berättar om vad som är viktigt för dem i församlingens verksamhet.

– Jag känner att jag är behövd, säger Irene Westerlund.

TEXT: REBECCA PETERSSON

NYKARLEBY Irene Westerlund är 21 år och kommer från Socklot. Just nu studerar hon till speciallärare för tredje året och bor i Vasa till vardags, men helgerna tillbringar hon ofta i Nykarleby.

Sedan konfirmandtiden har Irene varit engagerad i Nykarleby församling, både som deltagare och som frivillig. Den tiden väckte ett intresse hos henne.

– Jag kände mig hemma. Alla var snälla och det kändes bra att vara med, säger hon.

Genom åren har Irene ställt upp som

hjälpmedare, varit aktiv i en smågrupp, deltagit i utflykter, läger, körer, ja allt möjligt. I höst är hon dessutom med i församlingens Alpha-kurs, på distans från Vasa.

Varför vill du engagera dig i församlingen?

– Det ger mig samhörighet och gemenskap. Jag får kraft från det och känner att jag är behövd. Jag får utvecklas i min tro.

Irene beskriver sin tro som en grund för hennes liv. Det är på allvar för henne.

Men församlingen är inte bara allvar, utan också gemenskap och vänner. Hon uppmuntrar andra unga att våga testa sig fram i församlingens utbud, och att fråga andra om man undrar något.

Vad kunde församlingar tänka på för att möta ungas behov ännu bättre?

– Det finns rätt mycket utbud för de som är i konfirmandåldern, men då man blir 20 plus tar det lite slut. Ganska få samlingar och verksamhet är riktade till unga-vuxna.

Trots att utbudet tenderar minska ju äldre man blir som ungdom, så är Irene fortfarande aktiv i sin hemförsamling, som hon trivs i.

– Det mesta sker ju också på helgerna och jag är hemma nästan varje helg. Så jag kan vara med ganska mycket.

Gemenskapen betyder mycket

Noel Jansson är 17 år och kommer från Nykarleby centrum. Han studerar till kock vid Optima i Jakobstad, och också han är engagerad i församlingen. Precis som för Irene var det konfirmandtiden som väckte ett intresse för församlingsliv hos Noel.

Under lägret började han och en annan

kille musicera tillsammans. De spelade på någon andakt under lägret, och sen fortsatte de stå för takten och melodin på församlingens ungdomssamlingar.

– Samtidigt gick jag hjälpledarskolning och hjälpte till på ungdomssamlingarna, och så blev jag tillfrågad att gå med i församlingens påverkansgrupp för unga. Nu är jag hjälpledare till årets konfirmander, säger Noel.

»Gemenskapen betyder mycket.«

Vad ger det dig att aktivt vara med i församlingen?

– Gemenskapen betyder mycket. Jag vill bara ha roligt, och att andra ska ha roligt, säger Noel.

Under ungdomssamlingarna träffas också unga från Nykarleby som kanske inte annars haft så mycket med varandra att göra.

– Då kanske man lär känna dem. Det är ganska kul att se andra människors personligheter och lära känna dem. Och så händer det ju olika saker varje ungdomssamling.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

Fre 15.11 kl. 19: in da House i Församlingscentrets ungdomsutrymme, Mård.

Lö 16.11 kl. 21: "Ljus i mörkret", nattvardsmässa i Bonäs församlingsstuga, J-G Björk.

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa i Jakobstads kyrka, J-G Björk, Turpeinen, Wester. Gudstjänstgrupp: Ungdomar. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

Sö 17.11 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. "Jag har inte all sanning, men Sanningen har mig", J-G Björk.

Ti 19.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för stillhet och förbön.

Ti 19.11 kl. 12: Taizéandakt i Johanneskapellet, Wester.

Ti 19.11 kl. 18: Bibelspår i Församlingscentret. Apostlagärningarna del 2, Boris Salo. Kl. 19 samtal i smågrupper.

To 21.11 kl. 9-15: Barnens dag med sång, musik och konst i Jakobstads kyrka. Orgelsaga, Kläm och Känn på kyrkan, Sångskoj m.m. Wester, Borgmästars, Anna-Karin Johansson, Ulla Nyström.

Info www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

To 21.11 kl. 12: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, flöjt Johansson, orgel Borgmästars.

To 21.11 kl. 13: SLEF:s missionssamling i Församlingscentret, Brita Jern.

To 21.11 kl. 18: Hela kyrkan sjunger! Sång- och musik-afton för alla åldrar i Jakobstads kyrka, Musikskolans orgelelever, sångare från köreerna Adorate, Gloria, Vestanlidgårdens strängband, Kyrkokören, Glada kören, Borgmästars, Wester, andakt Edman.

To 21.11 kl. 19: Vardagspaus för kvinnor – mitt i livet i Bonäs prästgård, Englund.

Fre 22.11 kl. 19: in da House i Församlingscentrets ungdomsutrymme, Nylund-Wentus, Mård.

Lö 23.11 kl. 18: Psalmafton i Jakobstads kyrka, Borgmästars.

Sö 24.11 kl. 12: Högmässa i Jakobstads kyrka, Edman, Krokfors, Borgmästars, Gloriakören. Maire Paavolas gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtube-kanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

Ti 26.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för stillhet och förbön.

Ti 26.11 kl. 13: Öppet café i Församlingscentret. Tema: Fråga prästen, J-G Björk.

On 27.11 kl. 14: Samtalsgrupp kring sorg, i Församlingscentret, Turpeinen, Ekman.

To 28.11 kl. 12: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Mirkkalea Konttila.

JAKOBSTAD Musik

En dag med musik och sång för alla åldrar i Jakobstads kyrka

Torsdagen den **21 november** ordnas Barnens dag i Jakobstads kyrka. Orgelsaga, Kläm & Känn på kyrkan och Orgelskoj varvas med upplevelsevandringar. **Kl.12-12.20** spelar Anna-Karin Johansson flöjt och Lisen Borgmästars orgel. Dagen avslutas **kl.18** med Hela kyrkan sjunger som ett sång- och musiktillfälle för alla åldrar. Att sjunga tillsammans är härligt! Vi får sjunga med Glada kören, Gloriakören, Adorate, Vestanlidgårdens strängband, Kyrkokören och musikskolans orgelelever och församlingens kantorer. Jakob Edman håller andakt. Detaljinfo om dagen finns på församlingens webbplats www.jakobstadssvenskaforsamling.fi.

Varmt välkommen till kyrkan!

KRONOBY

Mässa sö 17.11 kl. 10: i Kronoby kyrka, Saitajoki, Storbjörk.

Gudstjänst sö 24.11 kl. 10: i Kronoby kyrka, Kavilo, Kristina Klingenberg.

Terjärv

Mässa sö 17.11 kl. 10: i Terjärv kyrka, Store, Borgmästars.

Gudstjänst sö 24.11 kl. 13: i Terjärv kyrka, Kavilo, Stefan Lönnquist.

Nedervetil

Mässa sö 17.11 kl. 13: i Nedervetil kyrka, Store, Borgmästars.

Gudstjänst sö 24.11 kl. 10: i Nedervetil kyrka, Saitajoki, Smedjebacka.

LARSMO

Gudstjänsterna streamas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

To 14.11 kl. 11-12.30 Sopplunch: i Holm bönehus.

– **kl. 18.30 Sommarskriftskolans start (grupp 2):** i församlingshemmet för konfirmander och föräldrar.

Lö 16.11 kl. 18.30 Lördagssamling: i församlingshemmet. Tuula Vilo medverkar, Susanna Östman med lovsångsteam leder lovsången, servering, barnpassning.

Sö 17.11 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Wiklund, sång Mathias Svenfelt. Kyrkvård: Murmästar.

On 20.11 kl. 19 Kvinnokväll: i församlingshemmet med lovsång, bön, vittnesbörd och servering.

To 21.11 kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Nygård, Forsman.

– **kl. 18-20 Språkcafé:** i huvudbiblioteket i Holm. Eget program för barnen. Arr: Larsmo kommunbibliotek, Larsmo Röda Kors-avdelning och Larsmo församling

Lö 23.11 kl. 18 Nattvardsmässa: i Bosund bönehus: Sjöblom.

Sö 24.11 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Forsman, Ulf Axell klarinett. Kyrkvård: Furuholmen.

– **kl. 17 Dop:** i kyrkan, Nygård, Forsman.

To 28.11 kl. 9.45 Adventskyrka för förskola och småbarnspedagogiken: Sjöblom, Forsman, barnledare.

– **kl. 10.45 Adventskyrka för de minsta:** för dagklubbar, föräldrabarngrupper och hemmavarande familjer, Sjöblom, Forsman, barnledare.

– **kl. 19 Karasamling:** se församlingens hemsida.

Julhjälpen: Röda Korset i samarbete med Larsmo församling samlar under tiden 22.11-9.12 in livsmedel, hygienartiklar mm med lång hållbarhet vid S-Market i Larsmo. Produkterna kan doneras i en köpvagn intill

NYKARLEBY Gemenskap

Gemenskapskväll i Nykarleby

Lördagen 16.11 kl. 18.30 ordnar Kyrkans ungdom en gemenskapskväll i Nykarleby församlingshem. Kören Paletten från Karleby medverkar under ledning av Ingmar Byskata, Matti Aspvik håller undervisning, David Sandström vittnesbörd och Sofie Björkgren-Näse leder kvällen. Kvällen avslutas med nattvard tillsammans med kyrkoherde Mats Edman, och med servering. Välkommen med!

LARSMO Familj

Adventskyrka för de minsta

Torsdag 28.11 inleder vi adventstiden i i Larsmo kyrka med adventskyrka för de minsta. För att både små och stora ska se bra och ha gott om utrymme så har vi i år två adventskyrkor, **kl. 9.45** för förskola och småbarnspedagogiken och **kl. 10.45** för dagklubbar, föräldrabarngrupper och hemmavarande familjer. Varmt välkomna!

kassorna och delas ut av diakonin till hushåll i Larsmo inför julen. Tack för din gåva!

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 17.11 kl 10 Gemensam högmässa:

Jeppo kyrka, Edman, Smeds, Ringwall, söndagsskola

- **kl 18 Ekumenisk bön o lovsång:**

Munsala församlingshem

Sö 24.11 kl 10 Högmässa:

Nykarleby kyrka, Smeds, söndagsskola

Kyrksöndag i Pensala bönehus

Sö 24.11 kl 13 Bibelstudium: "Från död till liv", Albert Häggblom, Niclas Nylund, gitarrgruppen Salem, kl 14 Servering.

- **kl 14.30 Högmässa:** Albert Häggblom, Niclas Nylund, orgelmusik Christian Heikius

Samlingar och grupper

Lö 16.11 kl 18.30 Gemenskapskväll:

Nykarleby församlingshem, kören Paletten, Ingmar Byskata, Matti Aspvik, Sofie Björkgren-Näse, David Sandström, kvällsmässa Edman (KU)

Må 18.11 kl 18 Sångafton:

Nykarleby församlingshem, Tore Jungerstam, Pensala strängband

Ti 19.11 kl 19 Filmkväll:

"The Chosen", Jeppo församlingshem

On 20.11 kl 19 Missionskafé:

Pensala bönehus, Peter Åbacka

Må 25.11 kl 18 Kyrkcafé: Nykarleby kyrka, "Sång o musik i Guds namn", Sandra Frilund m.fl.

To 28.11 kl 13 Missionsmöte:

Jeppo bönehus, Albert Häggblom

- **kl 18 Språkcafé:** Lillajulfest,

Nykarleby församlingshem, julgröt, program

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi

Sö 17.11 kl. 10 Gudstjänst: Esse kyrka:

Komulainen, Pandey. Strömning i Youtube

- **kl. 10 Högmässa:** Pedersöre kyrka. Björk,

Östman, Manskören. Söndagsklubben för barn i sakristian under en del av högmässan

- **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

- **kl. 15 Sammankomst:**

Flynängens bönehus

- **kl. 18 Kvällsgudstjänst:** Purmo kyrka.

Björk, Pandey. Sång Marguerithe Sandstedt-Granvik

- **kl. 18 GloriaDei-mässa:** Kyrkostrands församlingshem. Liturg Albert Häggblom, Pre-

dikant Tore Jungerstam. Larsmo lovsångsgrupp. Program för barnen, servering

Må 18.11 kl. 13 Symöte: Kållby bönehus

Ti 19.11 kl. 13.30 Karby-Sundby symöte:

Sundby byahem

- **kl. 13.30 Missionsmöte vid Nars:**

Narsvägen 135

On 20.11 kl. 12 Lunch för daglediga: Esse

församlingshem. Camilla Passell. Anmäl senast 13.11 till Barbro 040 310 0458. 12 euro

Lö 23.11 kl. 18 Orgelcafé "Franska pärlor":

Esse församlingshem. Sven-Olof Ray. Fritt inträde, kollekt till Ukrainahjälpen

- **kl. 19 Domsöndagsmötet:** Kållby bönehus.

Komulainen, Malmsten-Ahlsved

- **kl. 19 Sammankomst:**

Flynängens bönehus

- **kl. 19 Musikcafé:** Bennäs kyrkhem:

Maria Holmgård o Jenny Pulkkinen

Sö 24.11 kl. 10 Högmässa: Esse kyrka.

Björk, Malmsten-Ahlsved

- **kl. 10 Högmässa:** Pedersöre kyrka. Österbacka, Östman, Hans Häggblom, valthorn.

Även strömning i Youtube

- **kl. 13 Tvåspråkig högmässa/kaksikielinen messu:** Purmo kyrka. Komulainen, Östman

- **kl. 14 Domsöndagsmötet:** Kållby bönehus.

Leif Erikson, Lina o Elvira Forsblom,

Matti Forsblom

- **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

- **kl. 15 och 18 Sammankomst:**

Flynängens bönehus

- **kl. 18 Kvällsmöti:** Esse församlingshem.

Undervisning, lovsång, program för barnen, pizza

- **kl. 19.30 Möte:** Åvist bykyrka.

Sionsharpan 150 år. Alf Wallin

Må 25.11 kl. 13 Salamu: Åvist bykyrka

- **kl. 13 Symöte:** Forsby bykyrka. Emet

- **kl. 18 Kväll om förbön och befrielse, del 2:**

Bennäs kyrkhem. Boris Sandås

On 27.11 kl. 12 Vänfest för ensamma:

Esse församlingshem. Kung

Kom med!

Bibel och bön: Bennäs kyrkhem.

Varje tisdag kl. 18

Bön: Purmo kyrka. Varje torsdag kl. 18

Samtal o bön: Ytteresse bönehus. Varje

torsdag kl. 19

Bibel o bön: Forsby bykyrka. Varannan tors-

dag kl. 19. Udda veckor

Ungdomssamlingar

I Bennäs, Esse och Purmo.

Se info på hemsidan

KOLUMNEN

JAN NYGÅRD

Guds vision och min vision

HUR SER din och min vision av en församling ut? Hur skulle vi önska att den skulle vara? Om vi aktiverar oss, i vilken riktning vill vi då påverka den? Svaren varierar från person till person beroende på ålder och bakgrund. När vi aktiverar oss med själ och hjärta händer det sig ofta att vi märker att det inte är så lätt att få församlingen i den riktning vi önskar. Det finns andra som också försöker påverka och vars visioner inte till alla delar överensstämmer med våra egna. Det är heller inte så lätt att ändra en församling. Den fanns ju före vi kom till den. Det kan hända att vi blir besvikna och drar oss tillbaka om vi inte inser det. För att undvika det kunde vi kanske nalkas församlingen på ett annat sätt.

FÖRSAMLINGEN, ELLER Kyrkan som den ibland också kallas, är grundad av Herren Jesus. Därför borde vi kanske fråga oss vad han har för vision. Vår iver kunde riktas i den riktningen att vi frågar oss vad Jesus vill. Ta reda på vad han tänkt sig, i vilken riktning han är verksam. Då blir det en upptäcktsfärd förhoppningsvis tillsammans med andra som är ute i samma ärende. I Bibeln finner vi svaren på Jesu tanke med sin Kyrka. Där sägs det nämligen att han är huvudet för Kyrkan.

»Kyrkan är en gemenskap. Budskapet förenar och skapar en gemenskap.«

JAG LYFTER fram några grundtankar om Kyrkan. Den är byggd på apostlarnas och profeternas grund. Kort och gott innebär det att grunden är Jesu lära såsom den getts oss av apostlarna. Det är Kyrkans budskap. Grunden är alltså inte någon mänsklig ideologi.

Det andra är att Kyrkan är en gemenskap. Budskapet förenar och skapar en gemenskap. En gemenskap som vi får med vår Gud i gudstjänst, dop och nattvard. Men också en gemenskap mellan dem som förenas kring vår Herre och Frälsare. Där får vi dela våra bördor, dela glädjen, dela de uppgifter och den kalldelse vi fått att tjäna varandra.

Välkommen med i gemenskapen!

PEDERSÖRE Tillsammans

Vänfest i Esse församlingshem

Väntjänst i Esse ordnar vänfest för ensamma i Esse församlingshem onsdagen den **27.11 kl. 12**. Vi bjuder på gröt, soppa, smörgåsar och kaffe. Vi sjunger julsånger tillsammans och församlingen medverkar med andakt. Varmt välkommen!

Jan Nygård är tillförordnad kyrkoherde Larsmo.

Rainer går i pension – för andra gången

Rainer Mäenpää går i pension som 73-åring, och han känner sig pigg. Han trivs med att ha olika projekt på gång.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

LARSMO Rainer Mäenpää är 73 år och jobbar som fastighetschef i Larsmo församling. Eller egentligen har han semester just nu och går i pension i december, men sedan 2008 har han jobbat med att förvalta församlingens fastigheter.

– Om man ska ha verksamhet behöver det finnas ändamålsenliga fastigheter, säger han.

Rainer har egentligen redan gått i pension en gång. I över 20 år arbetade han som lärare vid Yrkeskolan Optima, först inom maskin- och metall, och senare med de mer tekniska bitarna av utbildningarna vid Lannäslund. En del av lärartiden jobbade han alltså dubbelt, först som lärare och sen som fastighetschef på 30 procent

– Jag har trivts med projektarbeten.

Han var med som frivillig i planeringen av församlingshemmet, och på den vägen halkade han in som anställd i församlingen.

Två av de stora projekt som han nu lämnar över är renoveringen av prästgården och färdigställandet av nya gravgården.

För flera år sedan gjordes det upp en plan för hur prästgården och hela det området ska renoveras. Man har tagit en liten bit i taget vartefter man hittat pengar, men 2018 hittades det mögel i byggnaden vilket krävde en snabb insats. Och i vintras behövdes en punktinsats igen då det uppstod en vattenläcka i källaren.

Något behöver alltid renoveras

Att vara fastighetschef i en församling är ett jobb som kräver viss kreativitet.

– Då man har byggnader från slutet av 1700-talet och början av 1800-talet så finns det alltid renoveringsbehov.

Rainer är tacksam över att samarbetet fungerar så bra i församlingen. Då han sett att något behövt göras har församlingens råd försökt budgetera medel för det, även om det såklart vore roligt om alla medel kunde gå till verksamheten.

Allt faller under bön

Vad gäller nya gravgården är det första skedet av projektet på slutrakan. Också det är ett projekt som pågått i många år. Församlingen har köpt mark intill den gamla gravgården. De har planerat, anlitat arkitekter, fått ritningar, strukturerat vissa planer och planerat om, för att till sist

Rainer Mäenpää trivs med att ha olika projekt på gång. FOTO: PRIVAT

kunna verkställa. Och sen hittade de berg då man började gräva.

Enligt de första beräkningarna skulle prislappen på gravgården gå på 1,1 miljon. Det var för dyrt, så man fick stryka sådant som parkering och servicehus, och också en del av utsmyckningen. Bland annat en vattenspegel som fanns med i planerna. Att den behövde ryka hör till det som harmar Rainer mest. Men, det är som det är, konstaterar han.

Under 2025 ska den första delen av nya gravgården invigas och välsignas. Sen är det tre de-

lar kvar som ska färdigställas, men nu är det inte längre Rainers ansvar.

Men även om arbetet inneburit sina utmaningar så är det med värme som Rainer pratar om arbetet och arbetsplatsen. På frågan om vad han kommer sakna mest svarar han:

– Gemenskapen. Varje onsdag förmiddag har vi samlats. Man har träffat alla och fått berätta vad man velat. Men jag har sagt att jag nog kommer att fortsätta komma in på kaffe.

Han känner sig inte trött eller sliten, och han tycker om att få vara med i händelsernas centrum och se projekt gå från plan till verklighet.

– Men då man är 73 år måste man ändå tänka realistiskt.

Att arbeta i en församling beskriver han som en trygghet.

– Allt faller under bön, säger Rainer.

»Då man har byggnader från 1700- och 1800-talet finns det alltid renoveringsbehov.«

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Hitta en rytm att må bra av

Susanna Nordberg bytte vårdbranschen mot ekonomikontoret – och trivs. Det är fasta tider, och ett jobb med variation.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

NÄRPES För två år sedan började **Susanna Nordberg** jobba som byråsekreterare i Närpes församling. Här trivs hon bland sina mappar och papper. Men vägen hit har inte varit alldeles spikrak.

Till en början utbildade hon sig visserligen till merkonom och arbetade på en bokföringsbyrå i nästan tjugo år. Men sedan slog hon om, blev närvårdare och jobbade inom äldrevården i ungefär nio år.

– Så kom jag väl till ett vägskäl. Det kändes som att jag måste stanna upp och göra något annat. Vården är krävande och man vill ge mycket mer än vad man hinner med, berättar hon.

I det skedet fick hon syn på en annons: församlingen sökte en vikarie för byråsekreteraren. Hon sökte och fick jobbet. Samtidigt sade hon upp sig från sitt fasta jobb i äldrevården.

– Nu får det bära eller brista, tänkte jag.

Följande höst blev det klart att jobbet som byråsekreterare fortsätter, vilket hon är glad över.

– De äldre saknar man ju nog – men inte stressen. Det kändes som att jag måste prova göra något annat och tänka på att också själv må bra.

Ordning och reda

De fasta tiderna passar Susanna Nordberg.

– Jag är kanske en sån där rutinmänniska, så jag mår bra av rytmen vi har här. Ordning och reda! skrattar hon.

Kunskaperna om bokföring och kontorsjobb hade hon med sig i ryggsäcken från tidigare, men dataprogrammen behövde hon bli bekant med för att känna sig varm i kläderna.

– Nu när man har sin rytm och sitt jobb upplagt på ett visst sätt så funkar det riktigt bra.

Vad gör då en byråsekreterare om dagarna? Bland annat ligger betalningen av de anställdas löner på hennes bord. Fakturering av till exempel begravningsfakturer och gravkötselavtal hör också till uppgifterna, liksom bokföring av olika slag. Tillsammans med församlingsmästarna sätter hon in avlidna i det nya gravregisterprogrammet ”Katrina Kyrkogård”. Programmet togs i bruk förra hösten och det ska underlätta för församlingsmästarna att

Susanna Nordberg med hunden Bella. FOTO: PRIVAT

Susanna Nordberg

Jobbar som byråsekreterare i Närpes församling.

Bor i Rangsby, där hon också är uppvuxen.

Familj: man, tre barn och två barnbarn. En hund och en katt.

En favoritplats: sommarstugan i Töjby. ”Vatten ger alltid lugn och ro.”

hitta uppgifter om var personer är gravsatta.

– Jag är lite av en alltiallo, säger hon. Det är ett varierande jobb, ingen dag är den andra riktigt lik.

Hemma i Rangsby

Hemmet finns i Rangsby där hon bor med sin man. Barnen börjar vara utflugna, så också yngsta dottern som studerar i Vasa. De två äldre barnen bor i Närpes, dottern med familj nära till, i grannhuset.

På fritiden prioriterar Susanna Nordberg mycket sådant som ger balans, lugn och ro. Hon lägger en hel del tid på promenader med hunden.

– Jag njuter av att vara ute i naturen så ofta som möjligt. Det är bra både för kropp och själ. Så sticker hon ofta, nästan varje kväll.

– Jag tycker att det har varit lite som terapi. Det är avkopplande och utvecklar ens kreativitet.

Är hösten en favoritårstid för dig?

– Jo, jag tycker faktiskt om hösten. Jag är väl en människa som trivs bra med lugnet, och jag behöver inte ha så mycket program. När hösten kommer vet jag att nu stannar tiden lite med olika saker. Man får vara mera hemma. Det är inte så många måsten. Så jag mår bra – utom när det regnar.

»På hösten är det inte så många måsten.«

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Ukrainsk kväll: fre 15.11 kl. 18, se puff

Högmässa: sö 17.11 kl. 11 i kyrkan, Friman, Granholm

Söndagsskola: sö 17.11 kl. 11 i församlingshemmet

Författarbesök: Merete Mazarella sö 17.11 kl. 15, på församlingshemmet, servering. Samarbete med Korsnäs bibliotek & kultur.

Baltikumvännernas loppis: har öppet varje tisdag kl. 13–18

Liten och stor: ti 19.11 kl. 9.30–11.30 i församlingshemmet

Träffpunkt: ti 19.11 kl. 14 i Taklax bönehus

Kyrkans barntimme: ti 19.11 kl. 18 i Taklax bönehus

Matutdelning och kaffestund: varje ons kl. 10.00 i församlingshemmet.

Auktion: on 20.11 kl. 18.30 i Molpe bykyrka. Inledningsandakt Friman. Auktion, lotteri, servering.

Gudstjänst: sö 24.11 kl. 11 i kyrkan, Kronqvist, Lidman

Söndagsskola: sö 24.11 kl. 11 i församlingshemmet

Välgörenhetskonsert: sö 24.11 kl. 18 i kyrkan, kvällsservering efteråt. Se puff.

Liten och stor: ti 26.11 kl. 9.30–11.30 i församlingshemmet

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 15.11 kl. 18.30–21: Magasinet öppet hus för ungdomar.

Lö 16.11 kl. 18: Bibelstudium om Jobs bok, del I i Krs kyrka. Lars Lövdahl, Martikainen, sånggrupp. Servering.

Sö 17.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrksalen i Lfds förs.hem. Engström, Martikainen.

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Engström, Martikainen.

Sö 17.11 kl. 15: Bibelstudium om Jobs bok, del II i kyrksalen i Lfds förs.hem. Lars Lövdahl, Martikainen, Nådehjonen. Servering.

Ti 19.11 kl. 12.30: Missionsstugan på Vänstugan Primula.

Ti 19.11 kl. 13: Kenya syförening i Lfds förs.hem.

On 20.11 kl. 8.45: Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

On 20.11 kl. 19: Karagruppen i Lfds förs.hem. Engström.

Fr 22.11 kl. 18.30–21: Magasinet öppet hus för ungdomar.

Fr 22.11 kl. 18.30: Internationell kväll i Krs kyrka. Kaffe-servering efteråt. Johan Eklöf talar.

Fr 22.11 kl. 19: Pärlbandet i finska förs.hemmet, Parmangatan 4. Gästas av Caroline Heikkinen som talar kring rubriken Våga tro. Anmälan till Inga-Lene 0405277611 senast 20.11.

Fr 22.11 kl. 21: Nattvardsmässa i Krs kyrka. Engström, Martikainen.

NÄRPES Musik

Adventskaffe i Arken

Onsdag **27.11 kl. 18.00** ordnas ett tvåspråkigt adventskaffe i Arken. Det blir sång av S:ta Marian kuoro, musikuppträdande av barn och psalmsång.

Välkomna att sjunga adventspsalmer tillsammans med oss!

Konserter i väntan på jul

Söndag **17.11 kl. 18.00** i Närpes kyrka: ”I väntan på jul”. Konsert med Mixtakören och Närpes manskör.

Torsdag **28.11 kl. 19.00** i Närpes kyrka: Julkonsert med Emma Backman, Tomas Fant och Stefan Jansson.

MALAX Julhjälp

Du kan stödja – Tillsammans gör vi skillnad!

Delta i något av följande och stöd Julhjälpen:

- Musikafton **14.11 kl. 18**, Malax kyrka – Malax församling
- Julgröt, glögg och pepparkakor **15.11 från kl. 15**, FRK Malax – Köpingsvägen 10
- Café Julhjälpen **16.11 kl. 19**, Tabor på Bergö
- Julauktion **24.11 kl. 18**, Bergö församlingshem – Röda korset Bergö
- Musikafton **8.12 kl. 18**, Pingstkyrkan i Petalax

Julhjälpen delas ut till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i jultider.

Om du känner någon som är i behov av julhjälp, eller om du själv behöver hjälp, kontakta: Sara Brännudd, 040 587 2010, eller Andreas Sten, 050 382 7830.

Sö 24.11 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds förs.hem. Norrback, Martikainen.

Sö 24.11 kl. 15: Gudstjänst i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen.

Ti 26.11 kl. 19: Gemenskap kring Bibeln i Krs kyrka.

On 27.11 kl. 8.45: Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

On 27.11 kl. 11.30: Pensionärssamling i Lfds förs.hem. Julfest. Hannus, Martikainen, Engström.

To 28.11 kl. 12: Julfest för pensionärssamlingen i Krs och Missionsstugan i Hemslöjdsgården, Strandgatan 18. Bazar och försäljning av julkransar. Kerstin Mitts gästar.

NÄRPES Seminariedag

Lärjungaskap och nådegåvor

Lördag **23.11 kl. 9–15.30** ordnas en seminariedag på Frank Mangs Center under temat ”Lärjungaskap och nådegåvor”. Föreläsare är prästen Christer Borg från Sverige. Samtidigt kan den som önskar delta i en lovsångsworkshop under ledning av Linda Laukkonen med team. Arrangörer: Yttermark baptistförsamling och Närpes församling.

Välkomna!

KORSNÄS Välgörenhet

Konsert till förmån för diakonins julhjälp

Söndag **24.11 kl. 18** blir det välgörenhetskonsert i Korsnäs kyrka till förmån för diakonins julhjälp. Det bjuds på varierande, fin musik och servering efteråt i församlingshemmet. Medverkande: Linda Backgren-Holm, Isak Lindholm, Heidi Blomqvist, Kjell Lolax, Christian Brandt (Elvis) och Jan-Ola Granholm.

Varmt välkomna!

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

To. 14.11 kl. 13: Dagssamling i Böle bystuga. Lars Lövdahl.

Fr. 15.11 kl. 15: Sång till fredagskaffet i Arken. Vi sjunger psalmer och andliga sånger. Lindén-Liljehage, Örn.

Sö. 17.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Toivonen, Lindén-Liljehage.

Sö. 17.11 kl. 18: "I väntan på jul". Konsert i kyrkan med Mixtakören och Närpes manskör.

On. 20.11 kl. 18: Litteraturskafferiet på När-Bok. Blomberg, Nyberg.

Lö. 23.11 kl. 9.00–15.30: En seminariedag ordnas på Frank Mangs Center under temat "Lärjungaskap och nådegåvor". Föreläsare prästen Christer Borg (SWE). Samtidigt kan den som önskar delta i en lovsångs-workshop under ledning av Linda Laukkonen med team. Arrangörer: Yttermark baptistförsamling och Närpes församling.

Sö. 24.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Strömbäck, Tikkala, Lindén, Laudatekören.

Ti. 26.11 kl. 10: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

On. 27.11 kl. 18: Tvåspråkigt adventskaffe i Arken. S:ta Marian kuoro, sång och musikuppträdanden. Lindén-Liljehage.

To. 28.11 kl. 19: Julkonsert i kyrkan med Emma Backman, Tomas Fant och Stefan Jansson.

Övermark

On. 13.11 kl. 19: Bondesamling i församlingshemmet. Blomberg.

Fr. 22.11 kl. 18.30: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

Sö. 24.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Strömbäck, Tikkala.

Pörtom

Sö. 17.11 kl. 18: Människa kom fram-mässa i kyrkan. Sundqvist, Lindén-Liljehage, Granholm, Jan Liljehage.

On. 27.11 kl. 13: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

To 14.11 kl. 18: Musikafton till förmån för julhjälpen, i Malax kyrka. Allsång och musik, kollekt till julhjälpen. Julhjälpen delas ut till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i jultider.

Bergö

Sö 17.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan.

Sö 24.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Loxax.

Malax

Sö 17.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Världsprematurdagen uppmärksammas. Sång: Marlene Östersund. Söndagsskola i Socken.

Ti 19.11 kl. 13: Syföreningen i Övermalax FH.

On 20.11 kl. 13: Tro i vardagen, Malax kyrka.

To 21.11 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici, i Socken.

Sö 24.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Kyrkkaffe. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Su 24.11 klo 12: Jumalanpalvelus kirkossa. Kahvit klo 11.

To 28.11 kl. 18: Syföreningens julauktion i Övermalax FH. Mäklare: Stig-Göran Bonn.

Petalax

Sö 17.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan.

Sö 24.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Loxax.

KOLUMNEN

MARKUS ENGSTRÖM

Höstlig skrud, vår i Gud

HÖSTEN ÄR här med sina gyllengula och blodröda löv, sina mörka morgnar och kvällar, sina dag- och frosttäckta vindrutor. Inte alla tycker om hösten. Själv är jag inte så förtjust i hösten. På den följer vintern med sin mörker och kyla, is och snö. Men visst har varje årstid sin charm. Mysfaktorn i att ha levande ljus brinnande i höstmörkret hör definitivt dit!

Också människolivet har årstider. Barn- och ungdomstiden är människans vår. Hon knoppas och utvecklas för att slå ut i blom. Människans vuxenliv kan betecknas som sommaren, då solen står högst på himlen och allt grönskar och blommar. Livskrafterna är som störst. Ju äldre människan blir, desto mer går hon bildligt talat mot höst. Hennes krafter börjar avta, liksom ljuset och värmemetemperaturen ute i naturen. Till sist inträder vinterns vila.

»Jesus får oss att spira till nytt, himmelskt liv«

Om vi reducerar människolivet till det som kan iaktas och mätas är allt över i och med dödens vinter. Men det är ju här som det förunderliga och underbara med vår Guds nåd, ord och tro kommer in:

"Det som sås förgämligt uppstår oförgämligt ... Även om vår yttre människa bryts ner, förnyas vår inre människa dag för dag ... Vi vet att om vårt jordiska tält rivs ner, så har vi en byggnad från Gud, en boning som inte är gjord med händer, en evig boning i himlen" (1 Kor 15:42b, 2 Kor 4:16b; 5:1).

GENOM TRON på vår Frälsare Jesus lever vi det nya livet med Honom och förnyas till vår inre människa, dag för dag – likt naturen på våren – även om vi kan leva i vår ålders höst, nerbrutna av ålderskrämpor och sjukdomar.

Ja, Herren Jesus får oss människor att spira till nytt, himmelskt liv mitt i denna världens mörker, kyla, elände.

Han, den Uppståndne, som med sin brutala vinter på korset har skaffat fram en evig sommar för dig och för mig och för alla människor att se fram emot, Han lovar också att Han ska byta ut vårt kropps tält mot en bestående boning i himlen.

Glad höst i Jesu namn!

KORSNÄS Träff & konsert

Ukrainsk kväll i Korsnäs

Välkommen på Ukrainsk kväll i Korsnäs församlingshem fredag **15.11 kl. 18!** Kalyna-föreningen medverkar med program, servering och försäljning. **Kl 19.30** är det konsert med sånggruppen Nota Neo. Försäljning från kulturcentret Ukrainan kansainvälinen Kulttuurikeskus, Hämeenkyrö. Metropolit Elia från ortodoxa kyrkan deltar.

Kvällen arrangeras i samarbete med Korsnäs bibliotek & kultur.

Markus Engström är kaplan i Kristinestads svenska församling.

Johan Ulfvens har sysslat med naturfotografering sedan barnsben och trivs på ytterskären i Korsnäs.
FOTO: SARI WUOLIJOKI

På 1960-talet fanns det ännu arbetshästar i många gårdar i Korsnäs. Hästen Freja ställde också upp på en och annan ridtur. Bild ur familjealbumet från 1966.

»*Cykling är ett otroligt fint sätt att se närmiljön.*«

Korsnäs är hans smultronställe

Sedan 1956 har biologen och författaren Johan Ulfvens tillbringat alla somrar i Korsnäs. Hit kommer han fortsättningsvis som sommargäst varje år.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

KORSNÄS Johan Ulfvens har bott hela sitt liv i Helsingfors, men om somrarna är det Korsnäs som gäller. Här har han vistats alla sina somrar utom den allra första, och hit kommer han och hustrun Sari gärna tillbaka år efter år.

– Principen är att vi tillbringar två hela månader i Korsnäs på sommaren. Resten av året håller vi oss på stället, också av miljöskäl, eftersom vi inte vill belastna naturen med allt för mycket kuskande av och an.

I Korsnäs hittas också Johan Ulfvens rötter. Pappa Levi var bankman och kulturpersonlighet från Töjby, en by som i tiden hörde till Korsnäs. I mamma Rose-Majs barndomshem intill Korsnäs kyrka tillbringades somrarna under Johans uppväxtår.

– Nu äger jag ett annat hus som lig-

ger en liten bit längre söderut i Korsnäs kyrkby.

De har också en skärgårdsstuga som de besöker i stort sett varje dag under sommaren.

– Av någon anledning har vi den vana att vi far hem till byn på kvällssidan och sköter våra affärer därifrån. Sen är vi ute och cyklar på kvällarna och njuter av sommarnaturen. Cyklingen är ett otroligt fint sätt att se närmiljön. Det finns så fina bygdevägar som leder genom skogarna och till olika byar och fiskehamnar.

Det brukar bli en runda på 20 kilometer varje kväll. Förutom cykling hör sjölivet sommaren till.

– Vi är ute på sjön i stort sett varje dag. Också det så miljövänligt som möjligt, vi har nämligen en eldriven båt som vi laddar med solpaneler.

Plockade 60 liter smultron

Johan Ulfvens är numera pensionär. Han är biolog till utbildningen och har ett passionerat naturintresse. Bär- och svampplockning upptar en stor del av sommaren.

– Smultron börjar vi alltid med den femte juli. Så kommer det hjortron, blåbär och hallon.

Han påpekar att en beklaglig förändring är att bete ute på grynnorna har upphört nästan helt. Det har lett till att växtligheten blivit tätare och att smultronen försvinner.

– I mitten av 1980-talet var jag med om att plocka 60 liter smultron på grynnorna i Korsnäs. Men nu är läget så dåligt att vi inte far ut till de ställena mer, utan vi plockar vid vår skärstuga, där vi har smultron i en slänt som vi håller fri från ogräs och höga örter.

Han är nöjd över att det är så lyckligt ställt i Korsnäs att det finns gammal ängsmark och forna stränder med björk där kantarellerna stortrivs.

– Så på sommaren plockar vi i huvudsak såna. Det brukar vara tiotals liter varje sommar.

Korna återvände

Det är mycket som hänt i Korsnäs sedan 1956. Bondesamhället som Johan Ulfvens minns från 1960-talet är borta, och näringslivet har förändrats i grunden.

Johan Ulfvens

Är skärgårdsbiolog, filosofie doktor. Har verkat som teknisk redaktör för olika vetenskapliga serier samt redigerat och skrivit ca 300 böcker och andra skrifter. Är numera pensionär.

Har gett ut ett flertal egna böcker där naturskildringar kombineras med kulturhistoriska utblickar, bl.a. *Mellan slätt och hav* (1986). Han är även en skicklig fotograf som haft flera egna utställningar.

Familj: hustru, två biologiska barn, tre bonusbarn och tre bonusbarnbarn.

– När jag var liten fanns det hästar och kor runtom i kyrkbyn och i alla andra byar också. Nu finns inga arbetshästar kvar, bara några ridhästar. Och vad jag vet finns det kor i en enda ladugård i kyrkbyn.

Han konstaterar att det är tidens gång.

– Det är synd om de betade, öppna landskapen växer igen. Men faktum är att i Korsnäs kyrkby finns det ett litet intresse för djurhållning, så det finns betande djur nu efter en paus på 20–30 år, nämligen köttboskap och ganska stora grupper med får. De hjälper till att hålla kulturlandskapet öppet och bekämpar vass på flera stränder.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Besök vårt nya julstall

Utanför kyrkan på församlinghemmets gård kan man besöka en scen från Jesu födelse med Josef, Maria, herdarna och de vise männen.

10.12 och 12.12 kl. 18 kan man få höra berättelsen om vad som hände den där natten när Jesus föddes.

Gör ditt eget julpyssel

Torsdagen den 28 november kl. 14–19 fyller vi S:t Görans församlingshem (OBS platsen!), med julstämning. Kom och gör din egen krans, julkort, juldekorationer eller baka pepparkakor. Vi har verktyg och material som är naturmaterial eller återanvänt. Kom en stund och låt dig inspireras eller stanna hela kvällen. Glögg och pepparkakor bidrar till julstämningen. Julpysslet är gratis!

Julmartyrerna måste tystas med öm hand – också den du har inom dig själv, säger Katarina Gäddnäs. FOTO: TINCA BJÖRKE

Hurdan advent vill du ha?

Ta dig tid för en adventskonsert i stället för att skena i köpcentrum, råder Katarina Gäddnäs.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

MARIEHAMN Allhelgona ligger bakom oss, affärerna är fyllda med julpynt.

– För mig börjar känslan av jul redan vid allhelgona, när det är mörkt och jag tänder ljus där hemma. Allhelgona är innerligt, men ljuset är ändå lite dämpat. Sedan kommer domsöndagen – som hör till mina favoritsöndagar – med sin tyngd, och vi jobbar oss mot jublet på första advent, säger Katarina Gäddnäs, församlingspastor i Mariehamn och sjukhuspräst.

Hon försöker tillämpa lite adventsfasta och inte hänga upp allt julpynt redan vid första advent.

– Jag kommer i stämning med att

lyssna till adventsmusik – det finns så mycket fin musik. Jag tror att vi alla har minnen av hur vi först började öva på julkonserter i barndomen, eller på julfestprogram i skolan. Jag minns känslan när det började finnas mandariner i butiken, och hur vi från första advent ibland fick tända ljus och ha dunkelt i klassen. Det kan vara småsaker, dofter och ljud, som bygger känslan.

Många vuxna börjar inför advent känna även lätt julångest. Hur ska man hinna med allt, orka med allt – och ha råd med allt?

– Den funktion tron har i mitt liv är att övertyga mig om att det blir jul även

om jag inte hinner och orkar med allt. Hur tar man emot ett nyfött barn? Inte är det ju med skrälande högtalarmusik. Det är något heligt med det nyfödda barnet. Barnet ska behandlas varsamt: varmt och mjukt och nåderikt.

Men det kräver något av oss. Vi måste verkligen bestämma oss.

– Som ensamstående fyrabarnsmamma som jobbar på julen har jag tvingats fundera mycket på vad julen är för oss, vad som är viktigt och vad som inte är viktigt. Hur kan jag få mer av det fina och mindre av det andra?

Katarinas tips:

Sätt dig ner och fundera på hurudan jul och advent du vill ha i ditt hushåll.

– Ta dig tid för en adventskonsert i stället för att skena i köpcentrum. Församlingen har en massa fint program, och vi ordnar också en kväll då man samlas och binder kransar tillsammans.

Hon tänker att vi måste släppa taget om Astrid Lindgren-julen. I bondesam-

»Vi måste släppa taget om Astrid Lindgren-julen.«

hället var det ett kollektiv som stöpte ljus och stoppade korvar.

– Vi har alla olika julförväntningar och -erfarenheter. I våra minnen radas alla jular ovanpå varandra, och ekot av de gångna jularna påverkar oss.

Att Gud föddes till jorden och blev människa har blivit allt viktigare för henne.

– Gud blev människa och vi ska bli mänskliga. Vårt problem är att vi vill vara allsmäktiga och ha kontroll, men det är vår uppgift att bli mer människor. Julen blir som den blir. Julmartyrerna måste tystas med öm hand.

Hennes egen jul blev rimlig efter en kollaps, då hon förstod att hon hade helt orimliga förväntningar på julen. Antingen måste hon ge upp dem eller så måste hon hata julen.

– Och jag älskar ju julen egentligen. Jag älskar det mörka och lite inätvända med vår nordiska jul.

Så släck lampan, var närvarande för varandra. Många av oss – också neurodivergenta barn – blir bara stressade av att slita upp papper vid ett julklapsberg.

– Och kom ihåg att julen inte är slut anandag jul. Då ska du köpa nya hyacinter i stället för att tänka på vårblommor.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas sockenförsamling:

On 13.11 kl. 18 Kvällsmässa: i Pargas kyrka, Pär Lidén, Robert Helin.

Sö 17.11 kl. 10 Högmässa: i Pargas kyrka, Pär Lidén, Markus Ollila.

On 20.11 kl. 18 Kvällsmässa: i Pargas kyrka, Otto Lindén, Robert Helin.

Sö 24.11 kl. 10 Högmässa: i Pargas kyrka, Otto Lindén, Hanna Lehtonen.

On 27.11 kl. 18 Kvällsmässa: i Pargas kyrka, Otto Lindén, Hanna Lehtonen.

To 28.11 kl. 9.30 Barnens adventskyrka: i Pargas kyrka, Pär Lidén, Solveig Björklund-Sjöholm, Hanna Lehtonen.

Sö 1.12 kl. 12 Festhögmässa: i Pargas kyrka, Marith Leppäkari-Lindberg, Hanna Lehtonen. Pargas kyrkokör medverkar.

Nagu sockenförsamling:

Sö 24.11 kl. 11 Högmässa: i Nagu kyrka, Janette Lagerroos, Robert Helin.

Sö 1.12 kl. 11 Högmässa: i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Hanna Kamlin, Robert Helin.

Korpo sockenförsamling:

Sö 17.11 kl. 11 Gudstjänst: i Korpo kyrka, Otto Lindén, Mikael Granlund.

– kl. 13 **Finsk mässa:** i Korpo kyrka, Otto Lindén, Mikael Granlund.

Sö 1.12 kl. 15 Familjegudstjänst: i Korpo kyrka, Janette Lagerroos, Izabelle Lundström, Mikael Granlund.

Houtskärs sockenförsamling:

Sö 17.11 kl. 11 Högmässa: i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Sö 24.11 kl. 18 Kvällsgudstjänst: i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Sö 1.12 kl. 11 Familjegudstjänst: i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Caroline Törnqvist, Uma Söderlund.

Iniö sockenförsamling:

Sö 17.11 kl. 13 Högmässa: i Iniö kyrka, Marith Leppäkari-Lindberg, Robert Helin.

Sö 1.12 kl. 13 Högmässa: i Iniö kyrka, Pär Lidén, Marika Torp. Grötfest i församlingshemmet efteråt.

VÄSTÅBOLAND Advent

Hosianna, Davids son!

Pricka in festhögmässa, familjegudstjänst, grötfest eller barnens adventskyrka – Väståbolands församling bjuder på många olika samlingar inför första advent. Kolla in annonseringen i din sockenförsamling. Hjärtligt välkommen!

ÅBO

Sö 17.11:

– kl. 12 **Högmässa:** Aurelia. Liljeström (predikant), Björkgren-Vikström (liturg), Danielsson, Söderlund, Markkula. Gudstjänstgrupp Rut medverkar. Barnhörna.

– kl. 13.30 **Söndagslunch:** Aurelia. Kom med och fira söndagslunch med oss!

Må 18.11:

– kl. 12–12.15 **Lunchmusik:** med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

– kl. 13–15 **Café Orchidé:** Aurelia. Besök av Camilla Kronqvist som forskar om kärlek.

– kl. 16–17.30 **Träffar för vuxna:** ”Drop in”, Aurelia.

– kl. 17.30–20 **Träff för unga vuxna:** Aurelia.

Ti 19.11:

– kl. 12–12.15 **Lunchbön:** Domkyrkan. Vi ber och sjunger psaltarens psalmer tillsammans enligt ekumenisk tidebön.

– kl. 14.30–18.30 **Ungdomshålan:** Aurelia.

– kl. 18 **Tyst meditation:** Aurelia.

On 20.11:

– kl. 10–12 **Familjecafé:** Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– kl. 13 **Frukostklubben:** Teini (Nylandsgatan 1, Åbo). Henrik Karlsson ”Vad händer på Kaskisbacken?”.

Anmälan senast 18.11 kl. 10 hedvig.langbacka@abo.fi.

– kl. 13.30–16 **Barnhålan:** för åk 3–6, Aurelia.

– kl. 18–19.30 **Andlig fördjupning:** Samtalsgrupp, Aurelia.

– kl. 18 **Bönegruppen:** Aurelia

– kl. 18–19.30 **Äventyrsklubben:** Aurelia.

För 3–9-åringar, max 25 barn per gång.

Anmälan senast 18.11 till janna.koivunen@evl.fi.

JOMALA Gemenskap

Sopplunch för liten peng

Torsdag 21.11 kl. 12. Soppa, bröd och kaka för 5 euro

Andakt på Rönngården

Fredag 22.11 kl. 13.30. Kaffeservering.

ÅBO Lunchbön

Ta en paus för själen

Har du bråttom? Du hinner med en lunchbön! Tisdagen den 19 november kl. 12–12.15 är det lunchbön i Domkyrkan. Vi ber och sjunger Psaltarens psalmer tillsammans enligt ekumenisk tidebön.

To 21.11:

- kl. 9.30–11.30 **Familjecafé:** Aurelia.
- kl. 18 **Ung Mässa:** Aurelia. Liljeström.

Sö 24.11:

- kl. 12 **Högmässa:** Domkyrkan. Bäck (predikant), Liljeström (liturg), Eklund, Söderlund. Barn i åk 6–7 medverkar som gudstjänstgrupp och en kvartett ur Ensemble Vida medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.

Må 25.11:

- kl. 13–15 **Café Orchidé:** Aurelia. Anna Tikum berättar på distans om missionsarbetet i Botswana.

Ti 26.11:

- kl. 14.30–18.30 **Ungdomshålan:** Aurelia.
- kl. 18 **Tyst meditation:** Aurelia.

On 27.11:

- kl. 10–12 **Familjecafé:** Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
- kl. 13.30–16 **Barnhålan:** för åk 3–6, Aurelia.
- kl. 16.30–19.30 **Ljusstöpning:** Aurelia. Verkstaden kostar 5 euro/person som går till Finska Missions-sällskapets arbete. Det bjuds på kaffe och glögg. Anmäl senast 24.11 till malena.bjorkgren@evl.fi, 040 3417 461.
- kl. 18–19.30 **Andlig fördjupning:** Samtalsgrupp, Aurelia.
- kl. 18–19.30 **Familjepysel:** Aurelia. Anmälning senast 25.11 till janna.koivunen@evl.fi.

To 28.11:

- kl. 9.30–11.30 **Familjecafé:** Aurelia.
- kl. 18–19.30 **Vardagsrum – på svenska:** S:t Karins kyrka. Vi bekantar oss med Stillhetens yoga under ledning av Maria Olin, ta med underlag. Välkomna med! I samarbete med Röda Korset, Folkhälsan i S:t Karins.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

- Sö 17.11 kl. 11 **Högmässa:** Äng, Hansen
- Sö 24.11 kl. 11 **Högmässa:** Äng, Serell, Erlandsson

MARIEHAMN

- Fre 15.11 kl. 13.30 **Önskepsalmen:** i församlingshemmet.

- Sö 17.11 kl. 11.00 **Familjemässa:** i S:t Görans kyrka. Kyrkkaffe. *

- Ti 19.11 kl. 18.00 **Stillhetens yoga:** i församlingshemmet.

- To 21.11 kl. 11.30 **Lunchmässa:** i S:t Görans kyrka.

- To 21.11 kl. 12.00 **Sopplunch:** i församlingshemmet.

- Sö 21.11 kl. 11.00 **Högmässa:** i S:t Görans kyrka, Mats Backman medverkar. *

- To 28.11 kl. 11.30 **Lunchmässa:** i S:t Görans kyrka.

- To 28.11 kl. 12.00 **Sopplunch:** i församlingshemmet.

*=Livestreaming på församlingens Facebooksida.

Lutz Held blev adopterad som liten, och barndomen präglades stundvis av mobbning. – Jag var lite annorlunda och har alltid varit ganska pratsam, så då blev jag ju lite mobbad, säger han. FOTO: GUNVOR HADDAS

För Lutz är kyrkan gemenskap

Om Lutz Held måste välja mellan gudstjänst och bandy så blir det bandy. Men däremellan är han en flitig kyrkibesökare som trivs i gemenskap och med musik.

TEXT: REBECCA PETERSSON

BORGÅ Lutz Held är 52 år och jobbar som köksbiträde. Han är född i Düsseldorf och bodde i Tyskland som barn. Som åttaåring flyttade han till Borgå tillsammans med sin mamma och syster.

Lutz är också en hängiven bandysupporter som är med och hejar fram Akilles så ofta som möjligt, och så brukar han delta i församlingens verksamhet. Han hör till en av dem man ofta kanskynta i kyrkbänken om söndagarna. – Men då det spelas bandy klockan 13 på söndagarna, då går jag inte i mässan. Då går jag på bandy. Man vill ju vara där i god tid så man hinner ta två korvar och en liten flaska vichy innan matchen. Det är en ritual, säger Lutz Held.

De söndagar då det inte är bandymatch och han är ledig från jobbet, då brukar han däremot gå till kyrkan.

– Jag tycker om att gå på gudstjänst. Det är en liten stund bort från vardagen då man hämtar sig lite från veckan som gått.

Förutom söndagarnas gudstjänster brukar han också sticka sig in till församlingens allsångstunder om somrarna och orgelkvarterna i kyrkan. Musik är en viktig del av Lutz liv.

– Det är en otrolig konstform.

Han deltar i missionsluncher och utfärder. Ja, han är en aktiv församlingsmedlem helt enkelt.

Mormor och Radio Vega influerade

Intresset för församlingliv väcktes hos Lutz bland annat genom radioandakterna i Radio Vega. Radion stod ofta på hemma hos Lutz familj, och den är fortfarande ett viktigt inslag i tillvaron. Ibland brukar

han ringa in till Nyländsk förmiddag, och så gillar han att lyssna på Firarsvängen i Yle Vega Österbotten.

– Jag älskar då de talar dialekt, säger Lutz.

Också hans mormor var en viktig influens då det kommer till livsåskådning.

– Hon sjöng ofta psalmer för oss som godnattsång, och så läste hon alltid Fader vår innan vi skulle sova.

– Inte "Vår Fader". Usch, jag tycker inte om den nya versionen. I Fader vår är språket visserligen gammalt, men det klingar så vackert!

En av sångerna som Lutz mormor brukade sjunga var "Jag har hört om en stad ovan molnen". Under en orgelkvart som Lutz deltog i för ett tag sedan spelade kantor Eric-Olof Söderström precis den här sången. Det var en stark stund.

– Då föll det en tår.

Gick till kyrkan i hemlighet

Då Lutz var fyra månader gammal blev han adopterad. Omständigheterna kring adoptionen vet han inte så mycket om. Det är länge sedan, och mycket hölls hemligt på den tiden.

Hans skoltid präglades till en del av mobbning. "Lutzen går i kyrkan, vad gör han dit", kunde han få höra.

– Jag gick till kyrkan i hemlighet. Jag var lite annorlunda och har alltid varit ganska pratsam, eller "taluger" som vi säger. Jag var öppen och spontan, så som man är i Mellanuropa. Jag kunde inte heller säga "r" på rätt sätt här i Finland. Så då blev jag ju lite mobbad.

Lutz beskriver sig inte som djupt troende. Han har inga kors eller bibelcitater på väggarna hemma hos sig, men han tycker om gemenskapen i församlingen. Också den gemenskap som är att sitta i en kyrkbänk och lyssna till en predikan.

– Man känner att man är tillsammans med andra även om man är för sig själv. Jag sitter nästan alltid på samma ställe, längst fram. Vi är ofta samma gäng där.

Ingen hinner med allt

På frågan om vad han skulle vilja se mer eller mindre av i sin församling har han inget direkt svar.

– I det stora hela är jag ganska nöjd. Det skulle kanske vara någon turnering i fotboll eller något på somrarna, men jag har hört talas om att det ordnas kyrkfotis nu för tiden!

Samtidigt konstaterar han att ingen heller hinner med allt. Inte heller han själv hinner gå på allt som ordnas i församlingens regi. Jobbet ska skötas, han engagerad i en skivklubb, och så är han ju en hängiven Akilles-supporter.

– Snart är det säsong igen om vi har is. En så här varm höst är ingen dröm för ett bandyfan, säger Lutz Held.

FOTO: BIRGITTE TOHM/UNSPLASH

Dela liv och gemenskap en helg

I januari kan du pricka in retreat-lugn, självkänedom och gemenskap – allt i samma paket. – Också den inre hälsan måste upprätthållas.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

PARGAS I januari har alla som behöver en paus – och vill jobba lite med sitt inre – en gyllene chans att delta i en Sinnesro-retreat på Koupo lägergård. Västabolands svenska församling vill i första hand erbjuda en möjlighet att pusta ut från vardagen, men som bonus får deltagarna testa på att använda Livsstegen-metoden, som är utvecklad av den svenska prästen och författaren **Olle Carsson**.

– Livsstegen-modellen är baserad på tolvstegsprogrammet – men det handlar inte om att jobba med alkoholism utan om att utveckla sin inre och andliga hälsa, säger **Linnéa Nygård**, som är diakon i Pargas sockenförsamling.

Hon leder kursen tillsammans med sin kollega, ungdomsarbetsledare **Patrik Sundell**.

– Jag tycker att Olle Carsson beskri-

ver det så vackert när han säger att något kan komma mellan dig själv och livet, och få dig att undra om du lever det liv du skulle önska, säger Patrik Sundell.

Reglerna skapar trygghet

Vad kan det där något som kommer mellan dig och livet då vara? Nästan

Linnéa Nygård och Patrik Sundell är värdar vid retreaten. FOTO: SUSANNE KIVEKÄS

vad som helst, säger Patrik och Linnéa. Utmattning, yttre livsomständigheter, sorg, perfektionism, ett behov att behaga ...

– Alla har vi våra egna faxer. Det kan vara något som gör att vi reagerar på ett visst sätt i en viss situation, och när vi sedan upptäcker det får vi en aha-upplevelse, säger Patrik.

Han berättar att han själv inte är en person som är bekväm med att dela djupa saker med människor han inte känner. Men när han gick Livsstegen-kursen märkte han ändå att det var lätt att öppna sig.

– Det tog inte länge så satt också Sundell där och delade. Det blev en sådan otrolig trygghet i gruppen.

Den tryggheten beror på att det finns tydliga regler. Man behöver inte dela om man inte vill, de andra får inte avbryta, kommentera eller ge goda råd. Allt som sker under delandet stannar i rummet och tas inte upp senare.

– Och även om ingen senare kommenterade det någon sagt skapade delandet en sådan gemenskap att den var synlig också utanför sessionerna. När man delar i en trygg miljö kommer man nära varandra, säger Linnéa om sin egen Livsstegen-kurs.

Inte terapi men självhjälp

Exempel på frågor som ingår i Livsstegen-batteriet: Vem eller vad är min högre kraft och vad betyder den för mig?

(Steg 2) Var finner jag återhämtning? (Steg 6) Vilka personer i mitt liv vill jag gottgöra? (Steg 9)

Både Patrik och Linnea betonar att det inte handlar om terapi – den är en självhjälpgrupp som delar saker ur sina egna liv.

– Och varje träff avslutas med sinnesrobönen: ”Gud, ge mig sinnesro att acceptera det kan inte kan förändra, mod att förändra det jag kan, och förstånd att inse skillnaden.”

– Det är inte stort eller farligt att fundera på sin inre hälsa. Man mår bättre av det, säger Linnéa.

– Också den inre hälsan måste upprätthållas, liksom vi upprätthåller vår fysiska hälsa genom att gå på gym eller löpa ute i skog och mark, tillägger Patrik.

Retreat i sinnesro

Ordnas på Koupo lägergård den 17–19 januari 2025. Ledare är Linnéa Nygård och Patrik Sundell.

För vem? Vuxna i alla åldrar.

Retreaten är också öppen för sådana som inte är medlemmar i Västabolands svenska församling.

Maximalt tolv deltagare.

Alla får eget rum.

Anmälan till Linnéa eller Patrik:

linnea.nygard@evl.fi eller patrik.sundell@evl.fi

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 15.11 Sofia Torvalds, Esbo (repris från 12.10.2022)

Måndag 18.11 Tove Holmström, Tenala

Tisdag 19.11 Anette Nyman, Vasa

Onsdag 20.11 Mia Andersén-Löf, Borgå

Torsdag 21.11 Birgitta Sandås, Vörå

Fredag 22.11 Jan-Erik Lindqvist, Helsingfors (R)

Måndag 25.11 Tove Homström, Tenala

Tisdag 26.11 Lars-Johan Sandvik, Nykarleby

Onsdag 27.11 Mia Andersén-Löf, Borgå

Torsdag 28.11 Marika Björkgren-Thylin, Helsingfors (R)

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 17.11 Högmässa med Sibbo svenska församling. Predikant: Helena Rönnberg. Liturg: Camilla Ekholm. Organist: Lauri Palin. Kantor: Camilla Wiksten-Rönbacka. Sång och musik: Camilla Wiksten-Rönbacka (sång), Christer Romberg (sång, gitarr och trummor), Lauri Palin (piano) och Patrik -Frisk (bas). Textläsare: Milja Westerlund och Georg Löfman. Förebjudare: Amanda Liman. Nattvardsassistenter: Milja Westerlund och Amanda Liman. Psalm: 940 (Vi söker sanningen), 274 (Det finns djup), 224 (Du öppnar o evige Fader) och 945 (Som en flod genom tiden).

Söndag 24.11 Gudstjänst med Borgå svenska metodistförsamling. Predikant: Leif-Göte Björklund.

I slutet av oktober vigdes två nya präster och tre nya diakoner till olika församlingar i Borgå stift. Från vänster: Anna-Pia Svarvar, Otto Lindén (nya präster) och Caroline Törnqvist, Malena Vester-näs och Pia Fagerhom (nya diakoner). FOTO: LINNEA EKSTRAND

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 15.11 Jan Edström, Esbo
Lördag 16.11 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 17.11 Lucas Snellman läser ur Frank Mangs böcker *Bilder och budskap* och *Äta in Livet*.

Måndag 18.11 Maria Westerling, Helsingfors (R)

Tisdag 19.11 Maria Westerling, Helsingfors (R)

Onsdag 20.11 Maria Westerling, Helsingfors (R)

Torsdag 21.11 Tanja Knuts, Vasa

Fredag 22.11 Lilian Ruotsala, Helsingfors

Lördag 23.11 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 24.11 Lucas Snellman läser ur Frank Mangs' böcker *Bilder och budskap* och *Äta in Livet*.

Måndag 25.11 Markus Weckström, Ekenäs

Tisdag 26.11 Markus Weckström, Ekenäs

Onsdag 27.11 Maria Nikander, Raseborg

Torsdag 28.11 Anders Hamberg, Jyväskylä

Ett urval av resor vinter-vår 2025

Moulin Rouge på Helsingin Kaupunginteatteri	17-19.1
Resemässan i Helsingfors	17-19.1
Svenska Rallyt i Umeå	14-16.2
'Orup Bara', Umeå	1-2.3
'Nanne The Best', Umeå	22-23.3
Nordiska Trädgårdsmässan i Stockholm	28-30.3
Blomsterrresa till Holland	9-17.4
Succémusikalen 'We will rock you', Stockholm	11-13.4

Mer information om alla våra resor på vår hemsida!

INGSVA www.ingsva.fi/resor
RESOR • MATKAT info@ingsva.fi
Tel.nr. 06-7811 703

MADEIRA

10-23 FEBRUARI

Info: catarina.olin@gmail.com, Duveskogs Reseservice
Tfn 0503490470

RESOR • Friman

RESOR • MATKAT • TRAVEL

6-9.12 Julstämning i Stockholm och Nynäshamn

25.1 Matilda på Svenska Teatern

21.2 Moulin Rouge! på H:fors stadsteater

2-6.6 Sigtuna & Uppsala

Frimanresor.fi

Tel Bussar 019 - 248 1004

Tel Resor 019 - 248 1090

info@frimanresor.fi

BIOGAS

Naturligt bränsle

Nu kan Ni tanka vår biogas i Jeppo, Jakobstad, Storkyrö, Edsevä och Vörå

För renare luft & miljö

Västra Jeppovägen 288 (längs med Riksväg 19)
www.jeppobiogas.fi

Jeppo Biogas Ab
Jepuan Biokaasu Oy
Energi och växtkraft Energiäe ja kasvuvuolmaa

1 behov av en hyresgäst?

Anlita den mest erfarna hyresförmedlaren!
Förmedling med omtanke sedan 1993.

Kontakta oss
tel. 09-17 17 44
eller via e-post
locus@locus.fi

LOCUS

LKV / AFF - EST. 1993

NU MED RÄTT DATUM!

En skön start på det nya året – en resa med rekreation, ljus och upplevelser i Almuñécar 13–20.1.2025

En perfekt start på det nya året med spanska solkustens ljus och grönska, utfärder i Andalusien, boende på snyggt hotell, god mat, vila och gemenskap!

Under en veckas tid bor vi skönt i den lilla staden Almuñécar därifrån vi gör utfärder åt olika håll. Det erbjuds utfärder de flesta dagar och man deltar enligt intresse och ork, det finns också en hel del att göra i Almuñécar. På morgonen kan man gå på promenad tillsammans i soluppgången och på eftermiddagarna kan man t.ex. spela boule på stranden.

Pris: 850 € (enkelrumstillägg 140 €). I priset ingår: Flyg med Norwegian Helsingfors – Malaga – Helsingfors, flygskatter, transport från och till flygplatsen i Malaga, logi på 4-stjärniga Bahia Almuñécar 7 nätter i dubbelrum, 7 frukostar och 7 middagar från rikligt buffébord, och färdledarens tjänster.

Mera information och anmälningar: Kalle Sällström, tfn 050-3562 475, kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi. Researrangör: Forsamlingsförbundet Teknisk arrangör: Göran Sundqvist – Travelpartner

FÖRSAMLINGSFÖRBUNDET r.f.

Sportlovsresa Åre 15–22.2.2025 för ungdomar och unga vuxna

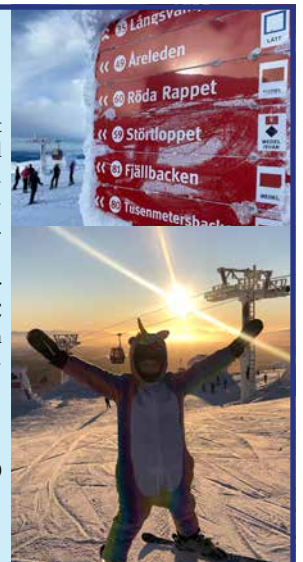
En minnesvärd vecka i nordens bästa backar och härligt sällskap. Buss från Helsingfors eller Åbo, båtresa från/till Åbo med hytt. Vi bor på en lägergård ca 15 km från Åre. Möjlighet att skida måndag-fredag. Vi får varje dag morgonmål, lunchpaket, middag och kvällsmål på lägergården. Bastu, program, skön gemenskap och andakt på kvällarna. Priset för resan är 630 € för 12-17 åringar och 670 € för 18->. Liftkortet kostar 160 € för 12-17 åringar och 200 € för vuxna. I priset ingår resor, logi, mat i Åre och på färjan hem. Anmälningar gärna före 17.11 (begränsat antal platser).

Mera information:

Johannes församling: alina.grano@evl.fi, 050 3453 215

Matteus församling: daniel.jakobsson@evl.fi, 050-3800 710

Församlingsförbundet: kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475

BLOGGAR FÖR ATT SYNAS OCH PÅVERKA

I höst har en ny grupp bloggare tagit plats på Kyrkpressens webbplats under bloggen Andetag: Svenskfinlands diakoniarbetare. – Vi vill ge den som saknar röst, eller inte har kraft att använda den, en möjlighet att höras, säger de bloggande diakonerna.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

Nio diakoniarbetare från olika delar av Borgå stift bidrar med sina tankar och erfarenheter i bloggen.

– Det är viktigt att vi syns och hörs i samhället. Diakonins roll är ofta okänd, eftersom vi arbetar under tystnadsplikt, säger **Jenny Airaksinen**, barn- och ungdomsdiakon i Kyrkslätt svenska församling.

För vissa av diakoniarbetarna är skrivandet en naturlig del av deras uttryck, medan andra är nya på området.

– Jag har alltid tyckt om att skriva och ser det som ett sätt att påverka samhället, säger **Ani Iivanainen**, diakon i Esbo svenska församling.

– Det är vår uppgift som diakoniarbetare att påverka samhällets beslutsfattare och lyfta fram orättvisor. Jag är glad för att biskop Bo-Göran Åstrand har tät kontakt med oss och vill höra våra synpunkter om vårt arbete.

Heidi Salminen, diakon i Vanda svenska församling, berättar att blogandet är nytt för henne.

– Att skriva känns ibland ovant, men jag tycker det är viktigt att lyfta fram sådant som annars förblir osynligt. Att få stå upp för dem som inte har en egen röst ger mig motivation, säger hon.

Väcker engagemang

Blogginläggen har redan genererat en hel del respons. För **Lena Blomstedt**, diakon i Sibbo svenska församling, har det varit en speciell upplevelse att dela berättelser om människor hon mött

i sitt arbete. Hon berättar hur hon blev överväldigad av det engagemang som inlägget om äldre kvinnors mörka och svåra kapitel väckte.

– Det kändes ödmjukt berörande att många hörde av sig och visade att texten betydde något. Jag är glad att texterna också kan nå dem som kanske annars inte skulle söka kontakt med diakonin, säger hon.

Mari Johnson, diakon och projektkoordinator i Vanda svenska församling, berättar att ett inlägg om utbrändhet bland anställda i kyrkan också fått stort gensvar, från både kollegor och församlingsmedlemmar.

– Det var värdefullt att se att ämnet väckte tankar även hos andra församlingsanställda, säger hon.

Nedskärningarna syns

I och med regeringens beslut om de omfattande nedskärningarna står många inför stora ekonomiska utmaningar. Diakoniarbetarna möter dagligen människor vars tillvaro blivit alltmer pressad.

– Många diakoniarbetare lever också i en ansträngd ekonomisk verklighet, precis som de människor de hjälper, säger Jenny Airaksinen.

Via sina texter hoppas bloggarna väcka samtal, sprida insikt och skapa en känsla av samhörighet i en värld där behovet av medmänsklighet växer.

Ett forum för påverkan

Idén bakom bloggen står bloggarna själva för, liksom **Cecilia Forsén**, stifts-

Ny blogg: Svenskfinlands diakoniarbetare

En blogg på Kyrkpressens webbplats där en diakoniarbetare från Borgå stift publicerar en text varje fredag. Bloggarna publiceras under Andetag-bloggen.

Initiativet kommer från diakoniarbetarna själva och speglar ett växande behov av att dela vad de möter i sitt arbete.

Nio skribenter från hela stiftet bidrar för närvarande med texter.

Med jämna mellanrum lyfts texter från bloggen i papperstidningen.

kreterare för församlingsdiakoni. Hon har under en tid sett behovet av en plattform där diakoniarbetarna kan nå ut bredare.

– Eftersom det händer så mycket i samhället just nu som gör att människor får det svårare att klara vardagen blev det tydligt att vi behöver lyfta upp det här och göra också vårt övriga arbete inom diakonin synligt. Under ett gemensamt möte i våras kom vi överens om att försöka utreda möjligheterna att eventuellt blogga och vi är glada över att Kyrkpressen så generöst tog emot initiativet och gjorde det lätt för oss att börja på, säger Cecilia Forsén.

Lena Blomstedt, Ani Iivanainen, Jenny Airaksinen, Mari Johnson och Heidi Salminen är fem av de nio diakoniarbetare som bloggar på bloggen Andetag.

Den teologiska detektiven vaknar tidigt och skriver

– Det har varit ett förunderligt år, säger Boris Salo som är aktuell inte med ett utan hela fyra skrivprojekt. Han har bland annat undersökt hur det grekiska arvet påverkat hur vi gestaltar vår tro och dykt in i de första kristnas liv.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

– Det här kommer inte att hända fler gånger i mitt liv, säger Boris Salo, teolog, författare, förläggare vid det egna förlaget Vibosa och i höst aktuell med två böcker och en pamflett med femtio teser om kristen tro. Dessutom utkommer sex mindre skrifter som kan ges med en blomma eller annan present åt exempelvis konfirmander, nyblivna föräldrar och sörjande.

För tjugo år sedan startade han sitt eget förlag, Vibosa.

– Det har varit ett trossföretag på många sätt.

Hur har det varit möjligt med sådan produktivitet? Guds nåd och hans hustrus stöd, säger han.

– Det hjälper med tidiga morgnar. Mitt författarskap har också betytt mycket för min egen prästgöring.

Jesus skulle inte använt manus

Den höstbok han jobbat med i många år heter *Vishet i tanke och handling. Praktisk idéhistoria för tro och liv utifrån grekisk och judisk livssyn*. Den handlar om hur det grekiska tänkan-

det påverkat den kristna tron och vårt sätt att tänka – på ett sätt som vi inte alltid ens är medvetna om.

– Den kristna trons uttryckssätt influerades tidigt av det grekiska. Jag vill visa hur grekiska vi blivit i vårt sätt att tänka och leva ut vår tro – och vad det kan innebära om vi tar in den judisk-bibliska synen.

Han har känt sig som en teologisk detektiv.

– För mig började det med en scen ur Markusevangeliet, när Jesus undervisar i synagogan i Nasaret och folket förundras. Vad är det för vishet han har fått så att han kan utföra sådana under med sina händer?

För grekerna är det tanken som räknas, i det judiskt-bibliska är det handlingen som är viktig.

– Om man frågar en grek vad bröd är får man svaret att det är ett livsmedel, det judiska svaret skulle vara: Får jag smaka?

Under sin upptäcktsfärd har han lärt sig att vi behöver både och.

– Men jag känner också sorg över hur influerade vi blivit av det grekiska.

ka. Jesus skulle aldrig ha läst upp något från ett manuskript. När vi tappat kontakten till det muntliga berättandet har vi också tappat det anekdotiska, klurigheter och paradoxer.

Han ser det problematiska grekiska arvet också i vårt sätt att leva ut kristen tro som församling.

– Paulus talar om oss som delar av Kristi kropp, där vi blir unika just i gemenskap med andra. På församlingsplan måste vi komma bort från uppdelningen anställda-lekmän. Det sägs att när ekonomin är dålig engagerar vi lekmännen. Det är hemskt! Vi är alla en kropp, och det handlar inte om att bygga verksamhet utan om relationer och gemenskap.

»Mitt i det ofullkomliga verkar Gud.«

Om de första kristna

Hans andra höstbok handlar om Apostlagärningarna.

– Det är så fräscht att läsa om de första kristna. Det är otroligt att se hur en rörelse sprider sig så explosionsartat från en liten avkrok.

Det har varit inspirerande för honom själv att visa på trovärdigheten i den kristna berättelsen.

– Mitt i det ofullkomliga verkar Gud. Som man säger: Om du hittar en perfekt kyrka – gå inte med, för du kan förstöra den!

Boris Salo är aktuell med två böcker, en pamflett – och en rad små skrifter, som syns här. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Varje fredag

Bloggen har blivit ett viktigt forum för diakoniarbetarna också för att inspirera varandra och känna att de inte är ensamma.

– Det är så värdefullt att läsa en bloggtext varje fredag om *mitt* jobb, säger Lena Blomstedt.

De andra håller med.

– Men främst vill vi ge omvärlden en inblick i vårt arbete. Vi vill också bjuda på solskenshistorier där människor fått det stöd de behöver och funnit vägar vidare i livet.

Han såg Bibeln som endast en historisk bok och ville inte acceptera att Gud verkar idag. Men **Magnus Finskas** tvingades tänka om när Gud helade hans sjuka rygg.

– Jag vill inte säga att jag är kristen. Om inte mitt liv avspeglar att jag är det så är det ju en lögn, säger han idag.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Tvingades ompröva hur han levde

Magnus Finskas blev berörd av Gud för tio år sedan när han sökte förbön för sin sjukarygg. Gud grepin och helade ryggen.

– Jag hade svårt att tro på det. Det tvingade mig att ompröva min åsikt om Bibeln som jag hade sett som en historisk bok. Finns Gud kan jag inte fortsätta leva som jag gör. Jag måste ändra på vissa saker i mitt liv.

Han berättade inte för någon att han fått förbön och så småningom blev ryggen sjuk igen.

– Jag var sjuk och blev frisk men nu är jag sjuk igen. Är problemet bara mellan öronen?

Han började undersöka saken och läste i Markus 16:17 om tecknen som ska följa dem som tror: I Jesu namn ska de driva ut onda andar, tala i tungor, lägga sina händer på de sjuka och göra dem friska ...

– Jag fick förbön en gång till. Det kom inga blixtar från himlen men smärtan försvann på en gång. Då måste jag acceptera det finns något större än Magnus här i världen. Då måste jag säga åt Gud: här är jag.

Men han saknade tecknen som skulle följa honom som kristen.

– Jag ville det ska vara på riktigt. Jag ville inte höra om historier jag aldrig varit med om. Jag vill vara med då det händer någonting.

”Använd mig”

Magnus Finskas har vuxit upp i en kristen familj och fått höra att han fått den helige Ande.

– Men nådegåvorna som Bibeln talar om fanns inte i mitt liv. Jag sade till Gud att jag har inte sett någon som talar i tungor, profeterar eller kastar ut demoner. Gud, här är jag, använd mig. Om ingen vill be för sjuka: använd mig.

Efter att ett äldre par bett för honom kände han att det var som att någon hällt olja över ansiktet.

– Jag blev fylld av helig Ande och kände att det kom kraft och nytt liv.

Där vi sitter i kontoret i familjeföretaget Finskas Br Ab i Jeppo, som Magnus tog över för tio år sedan, tänker han på de människor han bett för i detta rum. Efter det äldre parets förbön började han, om det gavs en öppning, berättat vad han varit med om och fråga om han får be för besökarna.

»Men jag var precis så motsträvig som många andra i Bibeln.«

– Jag har fått be för många och jag har sett Gud göra häftiga saker. Ibland har jag svårt att tro det. Men jag har också bett för personer och inte sett något resultat. Det är Gud som styr.

Hur reagerar folk när du frågar om du får be för dem?

– 95 procent tillåter det. Största delen av människor har ett tomrum inom sig. Det försöker de fylla på olika sätt som olika typer av andlighet, droger eller missbruk. Men den enda som kan ge bestående frid är Jesus.

Han ser det som en naturlig del av det kristna livet att be för sjuka.

Är det ett tecken på svag eller fel tro om man inte upplever bönesvar?

– Man måste ju räkna med att djävulen arbetar hårt på att lägga emot. Det finns ett andligt motstånd i den verkligheten.

Magnus frågar sig också varför man ber för sjuka.

– Är det en rolig grej eller något man förväntas göra? Eller är det för att man ser en människas lidande och vill hjälpa? Det är ofta min utgångspunkt. Har jag möjlighet att hjälpa så gör jag det. När jag stiger över min egen bekvämlighetsgräns och kunskap träder Gud till. Då sker det inte i min kraft utan i Guds.

En glad kund

Hannu från Muonio brukar köra förbi Jeppo på väg till Pargas och beställa material som han tar med sig på hemvägen.

– Jag noterade att han haltade och jag frågade om jag får be för honom. Jag såg på honom att han tyckte jag var lite speciell men han var artig och tillät mig göra det. Jag lade handen på hans knä sade att smärtan ska försvinna i Jesu namn och att knät ska helas. Jag gjorde det två gånger. Jesus bad också för en man med dålig syn två gånger.

Den andra gången såg Magnus hur Hannus ansiktsuttryck förändrades.

– Han sa att det var alldeles varmt i benet. Så känns det ibland då Gud verkar genom den helige Ande. När han började gå kändes benet bra.

Hannu åkte vidare. Några veckor senare, när Magnus kommer körande med trucken ser han någon på avstånd som viftar riktigt stort.

– Det är bra med glada kunder men sällan är någon så där jätteglad. Det var Hannu som berättade att han gått en hel dag på Ikea. Först när han kom till bilen noterade han att knät inte alls var sjukt.

Knät hade varit sjukt sedan han var sexton år och blev påkörd av en rattfyllerist.

– Nu ville han jag skulle be för hans tennisarmbåge. När den blev bra bad jag för hans arm. Den blev också bra. Det blev en öppning att tala om att Gud finns på riktigt.

Första veckan i december fick Magnus en tanke att ringa Hannu. Men han gjorde det inte. Tanken återkom under julveckan och mellandagarna.

– I januari ringde jag. Han berättade att han kört snöskoter som stjälp över knät som blivit sjukt igen. Men Gud är densamme i Muonio och i Jeppo. Gud gör allt men jag kan inget. Jag bad över telefonen på samma sätt som tidigare, också två gånger. Smärtan försvann. Ingenting är omöjligt för Gud.

Snöskoterolyckan hade hänt den första veckan i december.

– Det var Gud som sade att jag skulle ringa Hannu. Men jag var precis så motsträvig som många andra i Bibeln. Jona ville inte gå till Nineve. Det gäller att lära känna Guds röst och vara lydig. Den säger ibland något som är obehagligt för oss och inte riktigt passar att göra.

Familjeföretaget som Magnus Finskas leder har sex-sju anställda som förmedlar, måttågar och CNC-fräser faner för storindustrin. Förutom i Jeppo i Nykarleby har man verksamhet Karleby och i Visuvesi.

– Till nyanställda och praktikanter brukar jag säga att jag bara har ett krav: Du ska göra arbetet som om ni gör det inför Gud. Resultatet har ingen betydelse. Men om du har gjort ditt bästa och misslyckats så är det okej.

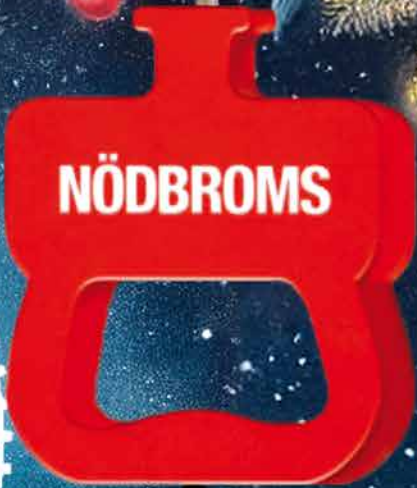
Förstår alla sig på att arbeta inför Gud?

– Om man inte tror på Gud så är det lite svårt. Men jag har ju åtminstone fått inflika min synvinkel. Eftersom jag leder företaget så är det också företagets synvinkel.

Du ska arbeta som om
du gör det inför Gud,
brukar Magnus Finskas
säga till nyanställda.

Den Sjungande Julgranen 2024

Arr: Fria Kristliga
Folkhögskolan

Lördag 14.12
kl. 19

Söndag 15.12
kl. 18

Plats: Korsholms Kulturhus Skolvägen 1 Smedsby
Biljetter: Vuxna 8€ Familjebiljett 20€ Barn u 8 år gratis
Bokning: 044 929 4498 kansli@fkf.fi

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel. 09 387 6284

VÅR ERFARENHET - ER TRYGGHET

Med omsorg och omtanke om Er

Begravningsbyrå

Marjamäki

Även gravstenar m.m.

Herrholmsgatan 14, Jakobstad. Tfn 06 723 1730 dygnet runt

info@begravningsbyramarjamaki.fi

Finlands Begravningsbyråers Förbund
auktoriserad begravningsbyrå

TA KONTAKT

Harf Handelsträdgård Ab

- ✓ Virkestransporter
- ✓ Köper och säljer energivirke
- ✓ Flisförsäljning och hemtransport
- ✓ Köper ris & stubbar från kalhyggen
- ✓ Borttagning av problemträd
- ✓ Borttagning av gårdsträd

RING OSS IDAG!

Harf Handelsträdgård Ab

Kurt Harf tel. 040 056 2925 Patrik Skrifvars tel. 040 503 8458

ANNONSERA I

KP

KYRKPRESSEN

BOKNINGAR:
040 144 6200

www.kyrkpressen.fi

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ

ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.armasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

Välkommen till Raitismaja

invid Ylläsfillet i Äkäslompola!

Gruppresor till Raitismaja:

Julresa

22-27.12.2024

Sportlovsresa från Nyland

15-21.2.2025

Sportlovsresa från Österbotten

22-28.2.2025

Mer info om Raitismaja och resorna:

www.raitismaja.fi

RAITISMAJA

Tilläggsinformation och bokningar:

info@raitismaja.fi 044 978 3120 Benita, 050 328 2819 Thomas

Agatha Christies Spindelnätet

regi Johan Aspelin

En deckar-
komedi

FALLÅKER
TEATER

I samarbete med Nordic Drama Corner

www.fallaker.fi

Bokningar www.netticket.fi

Gruppbokningar ti. och to.

kl. 10-12 och 17-19, tel. 045-78379338

Spider's Web © 1954 Agatha Christie Limited. All rights reserved. AGATHA CHRISTIE is a registered trademark of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

Testamentet är ett vackert sätt att hjälpa

Redan en liten del av din egendom har stor betydelse för de fattigaste människorna i u-länder. Barn kan gå i skolan, de unga får yrkesutbildning och kvinnor en möjlighet att skaffa sig en utkomst.

Det är inte svårt att göra ett testamente.

Beställ en kostnadsfri informationsbroschyr:

kundtjanst@kyrkansutlandshjalp.fi

kua.fi/testamente

020 787 1201

(Samtalspris 8,35 cent/samtal + 16,69 cent/min.)

KUH Kyrkans
Utlandshjälp

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Studerande vid ÅA Önskar hyra etta i Åbo centralt från januari 2025. Lägen vid BioCity och Aurum föredras. Tel:0503042584

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionsbostäder. (cirka 30 m²) i Nordsjö, Hfors. Ej serviceboende. Tel. 050 555 0477
Ons kl. 10-15

1r+k 35m², möblerad, 5:e vån, Eriksgatan 14
H:fors. Hyra 850e/mån. Ledig. Tel:0400-3 63990

Fin etta vid Braheplan. 12 mån från 1 Dec. 780e/mån: qasa.fi/fi/home/972036. Tel: 0452702099/Fredrik.

Etta 38m² Svån i Lindal/Kyrkslätt. Stor kokvrå, nytt badrum, alkov, balkong, hiss. Butik och busshållplats 50m. 600€/mån. Ledig 01.01.25. Tel:0456304322/Niklas

Etta 25,5 kvm, med inglasad balkong i Vasa centrum från 1.1.2025. Disk- och tvättmaskin, samt torktumlare ingår. Hyra 600 €/mån, vatten enl. förbrukning. Tfn. 0400920612, Camilla.

DIVERSE

Skulle du vilja boka en resa själv men vet inte hur du ska komma igång på webben? Erfaren resenär hjälper att skraddarsy din drömräsa och hittar de smartaste boende- och transportalternativen. Mer info: 0505114293 eller victor@paul.fi

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad. För annonser som lämnas in per telefon på nummer 040 831 6614 (ej sms) eller via epost till adressen annons@kyrkpressen.fi tillkommer en servicekostnad på 5€.

LEDIGA TJÄNSTER

Är du vår nya

FÖRSAMLINGSSEKRETERARE?

Grankulla svenska församling lediganslår en befattning som församlingssekreterare

Sista ansökningsdag är torsdagen den 5.12 kl.15.00. Närmare uppgifter ger kyrkoherde Ulrik Sandell, 0505252201. Närmare information om befattningen och anvisningar för ansökning finns på webbsidan www.grankullaforsamling.fi

Närpes församling söker en

församlingsmästare

Väckar chansen till ett självständigt och omväxlande arbete inom begravningsväsende, kyrkogårds- och grönområdeskötsel samt kyrkobetjäning ditt intresse? Tveka inte att söka. Se mer information på www.narpesforsamling.fi. Ansök senast 29.11.2024 kl. 16.

NÄRPES[†]
FÖRSAMLING

Trädgårdsnytt

NU ÄVEN DIGITALT!

JULKLAPPEN som räcker hela året

JULERBJUDANDE 1 år endast **59 €** norm. 74,-

Beställningar: tel. 0400 215 131 / kontoret@tradgard.fi

SVENSKFINLANDS TRÄDGÅRDSTIDNING

www.tradgard.fi

Barkbacken – ett servicehus i hjärtat av Åboland, där trygghet och gemenskap väntar på dig

Barkbacken
PARKINMÄN PALVELUTALO

VÄLKOMMEN TILL BARKBACKEN!
www.barkbacken.fi | 0400 218 588
Följ oss på Facebook!

OSTROBOTNIA ENERGY

Värna om ditt gröna guld.

Vi utför stubbrytning, risskotning, energivedsgallring och -klippning åt såväl privatpersoner som företag.

Vi köper också energived av både privatpersoner och företag.

Simon 050 377 3469
Sture 040 026 3848

ostrobotniaenergy.fi

Julen närmar sig med stormsteg! Snart är det jul igen...

- * Glögg 2 st olika med äkta kryddor
- * Geleér och sylter i olika smaker m.m.
- * Handgjort fudge och marmelad
- * Presentförpackningar

Gå in på vår hemsida www.granholms.fi
Beställningar tas emot via e-post sales@granholms.fi eller tel. 050 5225711

Till dig som lever i sorg

Till dig nybliven förälder

Till dig som fått en examen

Till dig konfirmand

Till er nygifta

En julkhälsning

5€ Låga priser vid flerbeställning

Vishet i tanke och handling 29€

Till hjälp att förstå vår tid och att återupptäcka den kristna trons judiska rötter.

Fortsättning följer 29€

Inspirerande, undervisande och apologetiskt om Apostlagärningarna.

Därför kristen 5€

För den som söker och den som funnit!
Låga priser vid massutdelning!

vibosa@vibosa.fi,
mer böcker och mer info på
www.vibosa.fi
tel 050 468 9678

Begravningsplatser

Det är inte jämlikt eller rättvist

Staten har ett ansvar för att alla medborgare har en begravningsplats. Staten har dock genom lagstiftning överfört detta ansvar till församlingarna.

Enligt begravningslagen (457/2003) är församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna skyldiga att tillhandahålla en gravplats för alla invånare i sitt område. Enligt kyrkolagen (652/2023) ska församlingarna ta ut avgifter för upplåtelse av gravplats och för tjänster i anslutning till gravsättningen.

När avgifterna bestäms ska församlingens kostnader för produktionen av tjänsten beaktas. Grunderna för de avgifter som tas ut för uppgifter som omfattas av bestämmelserna i begravningslagen är de samma för alla, oberoende av medlemskap i en församling. Enligt grundlagen (731/1999) får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av någon orsak som gäller hans eller hennes person.

För tillfället täcker det statliga stödet endast 70 % av de faktiska kostnaderna och nu planerar regeringen att skära ytterligare i understödet. Summan som saknas för begravningsväsendets del bör täckas med avgifter som tas ut för gravarna och tjänsterna i anslutning till gravsättningen. Redan nu får kommuninvånaren i de större församlingarna betala närmare 40 % av kostna-

dena, emedan det i de mindre församlingarna kan handla om några procent av de faktiska kostnaderna. En gravplats i Borgå kostar för kommuninvånaren över 1615 €, i Vanda 1020 € emedan samma gravplats i Saarijärvi kostar 300 €. Avgifterna för en gravplats varierar med andra ord kraftigt beroende av bopingsort.

Kyrkostyrelsen kommer att föreslå för kyrkomötet en ny modell för hur det statliga stödet ska fördelas, vilket ytterligare kommer att förvärra situationen i de större församlingarna och samfälligheterna. Tanken är att utan desto större motiveringar flytta medel från de större församlingarna till de mindre församlingarna. I värsta fall skulle till exempel Vanda gå miste om 2,7 miljoner euro per år, vilket motsvarar över 50 % av den kompensation som idag tilldelas Kyrkan i Vanda för att kyrkan ska sköta sina samhällseliga åligganden.

Om det nya förslaget går igenom innebär det att de större samfälligheterna och församlingarna tvingas höja kraftigt på priset som de enskilda kommuninvånarna betalar för en gravplats och en begravning. Ett annat alternativ skulle vara att öka på finansieringen av begravningsväsendet med kyrkoskattemedel. Då kyrkoskat-

temedel används för att täcka kostnaderna för en gravplats så äventyras en likabehandling av församlingsmedlemmarna i relation till dem som inte hör till kyrkan. Det blir förstås ohållbart och orättvist om det är så att kyrkans medlemmar ska stå för de allt högre begravningskostnaderna, då staten flyr sitt ansvar. Frågan är väl om detta inte står i direkt strid med vår grundlag.

En harmonisering av begravningskostnaderna bör äga rum innan Kyrkostyrelsen och kyrkomötet tar beslut om en omfördelning av det statliga stödet. Enligt de riktlinjer som Kyrkostyrelsen har spikat fast ska 20 procent av begravningskostnaderna faktureras av kommuninvånaren. Det är varken jämlikt eller rättvist att det i dagsläget finns så stora skillnader i vad en kommuninvånare betalar för en gravplats i de olika kommunerna. Kyrkomötet kan väl inte ta ett beslut som leder till ännu större skillnader och orättvisor? Regeringen borde sluta fly undan sitt ansvar för begravningsväsendet och i högre grad kompensera församlingarna för de faktiska kostnaderna som staten påfört församlingar i samband med stiftandet av begravningslagen.

JAN-ERIK JEJE EKLÖF

Vanda

Kyrkan och Israel

Ärlighet i Israel-Gaza konflikten

Med sorg och bestörtning följer vi kyrkans nästan monumentala tystnad kring Israels grymheter mot civilbefolkningen i Gaza och numera också i Libanon.

Vi konstaterar att EVL genast, den 8.10.2023, öppnade en webbsida "Kriget i Mellanöstern - Sota Lähi-idässä" som under tiden 8.10-17.11.2023 publicerade ett tiotal uttalanden från kyrkans ledande personer. Sedan blev det dödyst ända till 3.10.2024 då ett utlåtande om situationen publicerades, i samband med det symposium om Israel-Gaza som Tapiolan seurakunta ordnade samma dag.

Tystnad i nästan ett år, medan Israel anklagas för krigs-

brott, folkmord, brott mot mänskligheten. Och medan de flesta människor knappt kan se på de bilder som publiceras eller ta in de historier vi hör om medveten svält samt hinder för sårade barn att få smärtlindring och vård.

Vi har också följt Kyrkpressen och det känns som att samma tystnad gäller hos er. Vi vet inte ens om ni publicerade pressmeddelandet från den 3.10.2024. Vi hoppas att ni gjorde det för genast veckan efter gav ni plats för sionisten Daniel Brunell att för n:te gången komma ut med sina tolkningar. Hamas dåd var fruktansvärt, men nu är nästan hela Gaza förstört och livet för två miljoner människor.

Vi församlingsmedlemmar är värda (och har varit värda) en ärligare information om Israel. Bland kyrkans aktiva finns alldeles för många historier och skrönor, men nu är definitivt tiden inne för faktabaserad information. Vårt önskemål är att få läsa en intervju med Esbos biskop Kaisamari Hintikka, som verkar vara den person inom kyrkan som vågar behandla konflikten öppet och objektivt.

BARBRO LÖFQVIST,

BJÖRN SUNDELL

Helsingfors

SVAR:

Kyrkpressen tog i april i år på ledarplats (KP 8/2024) avstånd från Israels överdimensionera-

Kyrkostyrelsen

Mera än svenska bara i kafferummet

Thomas Rosenberg argumenterar i sin insändare i KP den 30.10 för att de uppgifter som KCSA nu ansvarar för borde skötas av stiftet. Samtidigt anklagar han mig för att jag i mitt svar på Andelins ledare i KP den 16.10 inte presenterar ett enda vägande argument för det nuvarande upplägget, nämligen att det finns en svensk enhet vid Kyrkostyrelsen.

De argument Rosenberg efterlyser finns i min insändare och de är uppenbara om man vill läsa innantill. Det handlar för det första om att den nuvarande konstruktionen med en svensk enhet inom Kyrkostyrelsen garanterar ett säkrare, långsiktigt ekonomiskt stöd för det svenska arbetet än den tidigare modellen med Stiftsrådet, vars anslag ofta var föremål för årliga diskussioner i Kyrkomötet.

KCSA har för det andra utvecklat till en välfungerande, stark svensk enhet som samarbetar med både de finska enheterna på Kyrkostyrelsen och Borgå stift. KCSA är inte någonting utanför det svenska stiftet utan en verksamhetsmässigt integrerad del av det samma. Låt vara att vi fysiskt finns i Helsingfors.

För det tredje är det så här Borgå stift har velat ha det! KCSA har inte påtvingats det svenska stiftet utan bildades därför att stiftet ville säkra det svenska arbetet inom vår kyrka. Det förs därför i dag inte någon mera initierad diskussion varken i kyrkomötet, Kyrkostyrelsen eller domkapitlet i Borgå om att frånga modellen.

Rosenberg orerar också i lätt populistiska och svepande ordalag om att centralkyrkan blivit övertung. Den kritiken gäller säkert en del av det som görs både i domkapitel och på centralt kyrkligt håll. Mycket litet av den kritiken drabbar KC-

"Är det övertung byråkrati att ordna Ungdomens kyrkodagar?"

SA. Vi har bantat ner vår organisation och tagit bort nästan tre årsverken de senaste åren.

Så vad är övertungt i att vi har dövrpräst, omsorgspräst eller ansvarar för Kyrkans samtalstjänst med över 1 000 själavårdssamtal per år? Är det övertungt att producera dagliga morgon- och aftonandakter i radio och TV? Eller hur är det med gudstjänsterna i radio varje söndag och de 12 TV-gudstjänster och 15 Himlaliv-program som årligen produceras för Yle Fem? Är det övertungt byråkrati att ordna Ungdomens kyrkodagar och möta tusentals finlandssvenska skolbarn på Stafettkarnevalen? Vari ligger det övertunga när vi, som i år, synliggör kyrkan på Bokmässan genom sju scensamtal och har egen monter med möjlighet till samtal och kaffe? Är det onödig byråkrati att besöka och hålla 10-12 gudstjänster per år på våra olika språköar?

När Rosenberg i raljerande stil beskriver KCSA:s roll vid Kyrkostyrelsen som att ansvara för svenskan i kafferummet så exponerar det tyvärr bara hans egen okunskap om de verkliga förhållandena. Dessutom handlar de anpassningsåtgärder som nu görs vid Kyrkostyrelsen inte om att omorganisera det svenska arbetet. Om vi nu på finlandssvenskt håll samtidigt startar en intern dragkamp om KCSA:s vara eller icke vara så gagnar det garanterat inte det svenska kyrkliga arbetet som helhet. Nu gäller det att sitta still i båten.

SIXTEN EKSTRAND

Direktor

de motattacker på Gaza

Frågan är komplicerad och kyrkan har inte enligt oss lyckats formulera något med betydande nyhetsvärde under året.

Pressmeddelandet insändarskribenterna hänvisar till var

nyhetsmässigt föråldrat när det publicerades. Det saknade kontexten att Iran två dagar innan hade anfallit Israel.

Vi planerar att återkomma till konflikten inom kort.

REDAKTIONEN

Deltagarna skapar stämningen

Det årliga lägret vill låta ungdomarna få känna sig delaktiga. Att utforska den kristna tron och ha roligt tillsammans står i centrum. Höstdagarna ordnades också i år i Toijala.

TEXT: **MAJA SVENFELT**
FOTO: **NINA ÖSTERHOLM**

Höstdagarna är tillbaka med både gamla favoriter och nya inslag. Under lägret under allhelgonahelgen fick ungdomar mötas och genom undervisning och aktiviteter förenas och lära sig om tro.

Lägret ordnas av Förbundet kristen skolor, där **Alina Granö** fungerar som ordförande.

Hur tycker du, Alina, att årets Höstdagar varit?

– Jättebra! Vi har varit kring 600 personer och haft gott om frivilliga talkoarbetare. I år hade vi också ett nytt koncept med "Masked singer". Man är lite trött nu efteråt, men vi har haft det väldigt bra.

Att deltagarna själva ska bidra till lägrets program är viktigt. Masked singer, som ungdomarna själva verkställde, blev årets nya hit.

– Det var verkligen ett vinnande koncept, vi hade massvis med ungdomar

Till höjdpunkterna vid årets Höstdagar hörde "Masked singer" – men också biskopens seger i bottle flip-tävlingen.

som hoppade runt scenen och hade kul, säger Alina.

Masked singer är ett teve-program där någon framför en sång iklädd en dräkt. Därefter ska publiken gissa vem som gömmer sig bakom dräkten.

– Vi vill utveckla programmet varje år, så det blir kanske svårt att återvända Masked singer. Men vi har också något som kallas "open stage", där ungdomarna får uppträda med egna program. Det är alltid omtyckt.

Årets tema var "Kraft". Vad var tanken bakom det och hursyntes det under lägret?

– Vi ville ha ett kort och koncist ord, och då blev det kraft. Temat syntes i alla talares undervisningar, till exempel hos biskopen och diakonen Ani Iivanainen, säger Alina Granö.

Hon kände en stark gemenskap och positiv atmosfär under lägret. Det centrala på Höstdagarna är alltid ungdomarna och att erbjuda dem den bästa

möjliga upplevelsen.

– Det mest givande med att vara ordförande är att det är så fint att se vad man kan jobba för. Man ser alla människomöten och hur deltagarna verkställer och gör det själva.

Vad är visionen på lång sikt med Höstdagarna?

– Gemenskap inom Borgå stift för de unga. Att växa som kyrka och tillsammans få göra saker som är roliga.

VINN PRESENTKORT!

1 x 750 €
3 x 50 €

Betala din prenumeration innan 30.11.2024 och du kan vinna ett

VALFRITT PRESENTKORT värt 750 € eller 50 € till K- eller S-kedjan

Du som redan är prenumerant deltar automatiskt.

PRENUMERERA:

- hemsidan www.kuriren.fi
- mejla prenumeration@kuriren.fi
- ring 044 901 4953, 06 344 1800

JA TACK!

- JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN, helårsprenumeration 92 euro
- JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN, halvårsprenumeration 49,50 euro
- JAG VILL PROVA PÅ KURIREN, fem nummer 29,50 euro

SÄND KURIREN TILL:

NAMN _____

ADRESS _____

TFN: _____

SÄND RÄKNINGEN TILL (OM ANNAN ÄN OVAN):

NAMN _____

ADRESS _____

TFN: _____

✂ Erbjudandet gäller till 30.11.2024

Kan sändas ofrankerat inom Finland Kuriren betalar portot

kuriren

KUSTMEDIA AB
KOD 5005430
00003 SVARSFÖRSÄNDELSE